

صبح جمعه

۹۷/۹/۲

زمان شروع آزمون عمومی: ۸:۱۵

زمان پایان آزمون عمومی: ۹:۱۵

آزمون ۲ آذر ماه ۹۷

آزمون عمومی گروه آزمایشی دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.				این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۷۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	
فارسی	۶	۵	۳	۲	
عربی زبان قرآن	۷	۶	۴	۲	
دین و زندگی	۸	۷	۵	۳	
زبان انگلیسی	۶	۵	۳	۲	

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۸۰	مدت پاسخ‌گویی: ۶۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	فارسی	۲۰	۱	۲۰	۱۵
۲	عربی زبان قرآن	۲۰	۲۱	۴۰	۱۵
۳	دین و زندگی	۲۰	۴۱	۶۰	۱۵
۴	زبان انگلیسی	۲۰	۶۱	۸۰	۱۵

۱۵ دقیقه

فارسی ۳

ستایش / ادبیات تعلیمی

ادبیات پایداری

درس ۱ تا پایان درس ۵

صفحه‌های ۱۰ تا ۴۳

۱- معانی واژگان کدام گزینه تماماً درست است؟

(الف) مطاع (فرمانبردار)، انبساط (خودمانی شدن)

(ب) مهد (گهواره)، زرخندان (چاله)

(ج) ناموس (آبرو)، درهم (مسکوک نقره)

(د) استقرار (برپایی)، تقسیم (صاحب جمال)

(۱) الف، ب

(۲) د، ج

(۳) ج، ب

(۴) الف، د

۲- در کدام گزینه غلط املایی وجود دارد؟

(۱) به سمع ملک رسیده است که ماری به خدمت گوکی رازی گشت. چون صلاح حال و فراغ وقت در آن دید، آن را مذلت نشمرد و در لباس عار پیش طبع نیاورد.

(۲) و هرگاه حوادث به عاقل محیط شود، باید که در پناه صواب رود و بر خطا اصرار ننماید و آن را ثبات عزم و حسن عهد نام نکند و بر خردمند واجب است که به قضاهای آسمانی ایمان آورد.

(۳) آن‌گاه حجره از حضور اغیار چون گلزار بهشت از زحمت خار خالی دارم که نشست جای تو را شاید پرداخته کنند و هر آن‌چه اسباب فراغت و استراحت باشد، ساخته دارند.

(۴) و بنده این قدر مقرر می‌گرداند که اگر رای ملک ببند زبان‌های خاص و عام، ثنای او را گویان باشد و دل‌ها ولای او را جویان. و شاه از این موعظت مستغنی است.

۳- در همهٔ گزینه‌ها به‌جز گزینهٔ ... «مسند» وجود دارد.

(۱) بی‌دلان را عیب کردم لاجرم بیدل شدم

(۲) ای نسیم صبح اگر باز اتفاقی افتد

(۳) قادری بر هر چه می‌خواهی مگر آزار من

(۴) خلق را بیدار باید بود ز آب چشم من

آن گنه را این عقوبت همچنان بسیار نیست

آفرین گویی بر آن حضرت که ما را بار نیست

زان‌که گر شمشیر بر فرقم نهی، آزار نیست

وین عجب آن وقت می‌گیریم که کس بیدار نیست

۴- تعداد ترکیب وصفی و اضافی کدام بیت به‌ترتیب، در مقابل آن درست است؟

(۱) ما بدان مقصد عالی نتوانیم رسید

(۲) چه لانه‌ای و چه قصری، اساس خانه یکی است

(۳) تا حواسم نشود صرف به این بی‌خردان

(۴) در فرقت تو زین تن بی‌جان خویشتن

هم مگر پیش نهد لطف شما گامی چند (دو - یک)

به شهر کوچک خود، مور هم سلیمانی است (چهار - دو)

می‌برم آرزوی پنجهٔ غارتگر خویش (دو - دو)

در جامه ناپدید از جان بی‌تنم (سه - دو)

۵- کدام گزینه از نظر لحن و شیوهٔ بیان با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

(۱) باده با محتسب شهر نوشی زنه‌ار

(۲) گفت مست: «ای محتسب، بگذار و رو

(۳) در صومعه زاهد و در خلوت صوفی

(۴) با محتسب عیب مگوئید که او نیز

بخورد باده‌ات و سنگ به جام اندازد

از برهنه کی توان بردن گرو؟»

جز گوشهٔ ابروی تو محراب دعا نیست

پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است

توصیه می‌شود، کل آرایه‌هایی را که در کتاب‌های فارسی دهم و یازدهم آمده‌اند، مطالعه نمایید تا بتوانید به راحتی به سؤالات این مبحث در آزمون‌ها پاسخ دهید. می‌توانید از کتاب ادبیات کنکور (آبی کانون) که مطالب را در هر درس مبحث‌بندی کرده است، استفاده نمایید و تست‌های آن را تمرین کنید.

۶- توالی ابیات زیر بر اساس آرایه‌های «جناس، حس آمیزی، ایهام، اغراق، کنایه» به ترتیب کدام است؟

الف) در هر کمین که آن ترک تیر از کمان گشاید	دل را هدف توان ساخت جان را سپر توان کرد
ب) نیست ممکن واشود دل بی سخن‌های لطیف	کز نسیم صبح دارد غنچه نسرين کلید
ج) آهنگ آن دارد دلم کز پرده بیرون او فتد	مطرب گر این ره می زند گو پست گیر آهنگ را
د) بر رهگذرت بسته‌ام از دیده دوصد جوی	تا بوکه تو چون سرو خرامان به درآیی
ه) بی سخن غنچه لبان مست مدامم کردند	باده از شیشه سربسته به جامم کردند
- (۱) الف، ب، ه، ج، د (۲) ج، ه، الف، ب، د (۳) الف، ج، ب، ه، د (۴) ج، ب، ه، د، الف

۷- مفهوم «مراقبت» از کدام گزینه، دریافت می‌شود؟

(۱) رانندیم ز دل هر چه نه با یاد خدا بود	پس در کف سایه وی جای گزیدیم
(۲) تقدیر قوی را چه کند رای ضعیفان	هم از ره تدبیر به تقدیر رسیدیم
(۳) انصاف نباشد که برنجیم و نسنجیم	با خود که چه مقدار تبهکار و پلیدیم
(۴) تا عاقبت، احرام در کعبه مقصود	بستیم و دل از نیک و بد خلق بریدیم

۸- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

(۱) نتوان به کنه چرخ رسیدن به سعی فکر	اندیشه، مور و این در و دیوار آینه است
(۲) عقل اندر راه او دیده به چشم معرفت	وهم را در منزل اول شکسته پر و بال
(۳) ثنای عزت حضرت نمی توانم گفت	که ره نمی برد آن جا قیاس و وهم و خیال
(۴) اندر هوای وصف تو پرواز خواست کرد	از پر خویش طایر اندیشه خورد تیر

۹- مفهوم کدام گزینه با شعر «ریشه‌های ما به آب / شاخه‌های ما به آفتاب می‌رسد / ما دوباره سبز می‌شویم» تناسب دارد؟

(۱) من که در پیش من چه خاک و چه سیم	سر فروناورم به هفت اقلیم
(۲) به که با خواب دیده نستیزد	خسبدا اما به وقت برخیزد
(۳) بعد از این روی در بهی دارم	دل ز هر غافلای تهی دارم
(۴) جز به نیکان نظر نیفرورم	از بدآموز بد نیاموزم

۱۰- همه ابیات به جز بیت گزینه ... مفهوم مشترکی را بیان می‌کنند.

(۱) بذل جان در ره ناموس وطن چیزی نیست	بی وطن خانه و ملک و سر و تن چیزی نیست
(۲) ای نگهبان وطن نوبت جان‌بازی توست	سر فدا ساز که هنگام سرافرازی توست
(۳) بر مسند عزت به غریبی چو نشینی	از یاد مبر چشم به راهان وطن را
(۴) ای خاک مقدس که بود نام تو ایران	فاسد بود آن خون که به راه تو نریزد

فارسی ۱

ادبیات حماسی
ادبیات داستانی
(طوطی و بقال، درس آزاد)
درس ۱۲ تا پایان درس ۱۵
صفحه‌های ۹۴ تا ۱۲۰

۱۱- چند گروه از واژه‌ها، مترادف نیستند؟

(ترگ و خود)، (سنان و سلیح)، (گبر و خفتان)، (زه و وتر)، (خدنگ و تیر)، (درع و زره)، (آورد و کار)، (بهرام و مریخ)، (ستوه و حقیر)

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۱۲- در ابیات کدام گزینه غلط املایی وجود دارد؟

(الف) سؤال کردم از خار کاین صلاح تو چیست؟

(ب) آن که عزّ و جاه او را هست از خورشید تاج

(ج) هم چون حباب دیده به روی قدح گشای

(د) زبان گویا بایست و طبع دلکش و نغز

(ه) ز دیر و کعبه فارغ ساخت ما را طاعت عشقت

جواب داد که گلزار صد عدو دارد

وآن که سدر ملک او را همت از گردون سریر

وین خانه را غیاث اساس از حباب کن

بیان شیوا بایست و نطق جان‌پرور

سجود بندگی کردیم در محراب ابرویت

(۱) ج، الف، ب (۲) ج، د، ه (۳) الف، ج، ه (۴) ب، الف، د

۱۳- زمان و نوع افعال، به ترتیب در همه گزینه‌ها به چه چیزی گزینۀ ... صحیح آمده است.

(۱) همی رفت و سهراب با او به هم

(۲) شود کوه آهن چو دریای آب

(۳) نبینی که درویش بی‌دستگاه

(۴) پیاده مرا زان فرستاد، طوس

بیامد به درگاه دژ، گزدهم (ماضی استمراری- ماضی ساده)

اگر بشنود نام افراسیاب (مضارع اخباری- مضارع التزامی)

به حسرت کند در توانگر نگاه (مضارع اخباری- مضارع اخباری)

که تا اسپ بستانم از اشکیوس (ماضی ساده- ماضی ساده)

۱۴- در همه ابیات به چه بیت گزینۀ ... حرف «را» کاربردی دوگانه دارد.

(۱) ما ملامت را به جان جوییم در بازار عشق

(۲) ز اندازه بیرون تشنه‌ام ساقی بیار آن آب را

(۳) باغبان را گو اگر در گلستان آله‌ای است

(۴) چشمان ترک و ابروان جان را به ناوک می‌زنند

کنج خلوت پارسایان سلامت‌جوی را

اول مرا سیراب کن وان‌گه بده اصحاب را

دیگری را ده که ما با دلستان آسوده‌ایم

یا رب که دادست این کمان آن ترک تیرانداز را

۱۵- در کدام بیت آرایه «اغراق» به کار نرفته است؟

(۱) خورشید و ماه آینه‌دار جمال توست

(۲) اگر تو سرو خرامان ز پای ننشینی

(۳) یکدم از ما روی عالم‌سوز اگر سازی نپان

(۴) مشنو ای دوست که غیر از تو مرا یاری هست

هر روز و شب گرفته چو خدمتگر آینه

چه فتنه‌ها که بخیزد میان اهل نشست

آتش افتد در درون چرخ ز آه و دود من

یا شب و روز به جز فکر توام کاری هست

۱۶- همه آرایه‌های کدام گزینه در بیت زیر وجود دارد؟

«سنگ اگر در مرگ عاشق خون نمی‌گیرد چرا؟ / بیستون از لاله نخل ماتم فرهاد بست»

- (۱) تلمیح، مراعات‌نظیر، ایهام
(۲) تشبیه، ایهام، حس‌آمیزی
(۳) تشخیص، مجاز، تضاد
(۴) استعاره، حُسن تعلیل، تشبیه

۱۷- مفهوم کنایی مصرع دوم کدام بیت با دیگر ابیات متفاوت است؟

- (۱) کسی را که رستم بود هم‌نبرد
(۲) وگر نه بپوشم سلیح نبرد
(۳) تهمتن به قلب اندر آمد نخست
(۴) همه کار من گشت خواهد تباه
سرش ز آسمان اندر آید به گرد
به جنگ اندر آیم به کردار گرد
زمین را به خون دلیران بشست
بترسم درآید به خاکم کلاه

۱۸- مفهوم مقابل ضرب‌المثل «خورد گاو نادان ز پهلوی خویش» در کدام بیت آمده است؟

- (۱) خانه را خوار کن خورش را خورد
(۲) تن که تواش پرورش جان دهی
(۳) هفت گاو فربه بس پروری
(۴) کشاورز بر گاو بندد لباد (یوغ)
از جهان جان چنین توانی برد
پرورش لقمه موران دهی
خوردشان آن هفت گاو لاغری
ز گاو آهن و گاو جوید مراد

۱۹- همه ابیات به جز بیت گزیده ... با هم تناسب مفهومی دارند.

- (۱) با ضعیفان پنجه کردن نیست کار اقویا
(۲) پنجه کردن با زبردستان ندارد حاصلی
(۳) هلاک خویشتن می‌خواهد آن مور
(۴) جنگ و زورآوری مکن با مست
در قفس دارد نیستان شیر خون‌آشام را
سیل چون آمد در کاشانه می‌باید گشود
که خواهد پنجه کردن با عقابی
پیش سرپنجه در بغل نه دست

۲۰- کدام گزینه با بیت «کار پاکان را قیاس از خود مگیر / گرچه ماند در نبشتن شیر و شیر» تناسب مفهومی ندارد؟

- (۱) سحر را با معجزه کرده قیاس
(۲) هردو صورت گر به هم ماند رواست
(۳) زین عصا تا آن عصا فرقی است ژرف
(۴) حرف ظرف آمد در او معنی چو آب
هر دو را بر مکر پندارد اساس
آب تلخ و آب شیرین را صفاست
زین عمل تا آن عمل راهی شگرف
بحر معنی، عنده ام الکتاب

عربی زبان قرآن (١)

عربی عمومی: ١٥ دقیقه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 مِنَ الْأَشْعَارِ الْمَثْنَوِيَّةِ إِلَى الْإِمَامِ عَلِيِّ
 دَرَسِ أ
 صَفْحَتَاهِ ١٦٣

■ ■ عَيْنِ الْأَصْحَحِ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ: (٢١ - ٢٥)

٢١- ﴿الَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ﴾:

- (١) کسانی را که به جای خدا می خوانید، چیزی خلق نمی کنند، بلکه خودشان هم مخلوق اند!
- (٢) آنان که در کنار الله می خوانند، چیزی را نمی توانند بیافرینند، و خود آفریده می شوند!
- (٣) کسانی که به غیر از خدا می پرستند، آفریده شده هستند، درحالی که چیزی را نیافریده اند!
- (٤) آنان را که به جای خداوند می خوانند، چیزی را نمی آفرینند، بلکه خود آفریده می شوند!

٢٢- «إِيران تُصدَّرُ قسماً من نَقطها إلى البلدان الصنّاعية و تحصلُ في داخل البلاد من النفط على البنزين و الزيت و المَطَّاط!»:

- (١) ایران بخشی از نفت خود را به کشورهای پیشرفته صادر و در داخل از نفت، بنزین و روغن و پلاستیک به دست می آورد!
- (٢) قسمتی از نفت را ایران به سایر کشورها صادر می کند و در داخل کشور هم از نفت به بنزین و انواع روغن و کائوچو دست پیدا می کند!
- (٣) ایران بخشی از نفتش را به کشورهای صنعتی صادر می کند و در داخل کشور از نفت، بنزین و روغن ها و کائوچو را به دست می آورد!
- (٤) بخشی از نفت در ایران به کشورهای صنعتی صادر می شود و در داخل کشور نفت به بنزین و روغن و پلاستیک تبدیل می گردد!

٢٣- «كُو خَيْرُ بَيْنَ تَعَقُّبِ قَرَعِي الْجَامِعِي و إختيار الفَرع الآخر، لإختِرتُ الثَّانِيَةَ!»:

- (١) اگر بین ادامه دادن رشته دانشگاهی ام و انتخاب رشته دیگر مخیر می شدم، دومی را انتخاب می کردم!
- (٢) اگر اختیار تعقیب کردن رشته فعلی ام یا برگزیدن رشته ای دیگر را داشتم، مورد دوم را انتخاب می کردم!
- (٣) در صورتی که بین پی گیری رشته ام در دانشگاه و انتخاب رشته دیگری مخیر شوم، قطعاً دومی را انتخاب خواهم کرد!
- (٤) در صورتی که بین ادامه دادن رشته دانشگاهی خود و انتخاب رشته ای دیگر دارای اختیار باشم، دومی انتخاب می شود!

٢٤- «عندما يُغلق الله أبواب الأرض كلها، علينا أن لا ننسى أن باب السماء مفتوح دائماً و لا يُغلق!»:

- (١) وقتی خداوند همه درهای زمین را می بندد، فراموش نمی کنیم که در آسمان قطعاً باز است و بسته نمی شود!
- (٢) خدا زمانی که درهای زمین را همگی ببندد، نباید از یاد ببریم که در آسمان پیوسته باز است و آن را نمی بندد!
- (٣) زمانی که خداوند همه درهای زمین را می بندد، نباید از یاد ببریم که در آسمان همواره باز است و بسته نمی شود!
- (٤) هنگامی که همه درهای خدا در زمین بسته می شود، فراموش نکنیم که در آسمان همیشه باز است و بسته نیست!

٢٥- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (١) الفقر يُؤلِّد من الكسالة و الضَّعْف! فقر كسالت و ضعف را به وجود می آورد!
- (٢) من طَرَق الباب كثيراً يُفتح له! اگر در بسیار زیاد کوبیده شود، باز می شود!
- (٣) العزّة حالة تمنع الإنسان من أن يُغلب! عزت حالتی است که مانع این می شود که انسان مغلوب گردد!
- (٤) إن تُشاهد السحب السوداء كثيرة، فبعد قليل ستمطر! اگر ابرهای سیاه بسیار دیده شود، بعد از کمی باران خواهد بارید!

۲۶- عَيِّنِ الخَطَأَ فِي المَفْرَدِ للكلمات الَّتِي تَحْتِهَا خط:

- (۱) تأتي الرياحُ بما لا تشتهي السفنُ! السفينة
(۲) بعض البلدان غيّرت أسماءها عبر التاريخ! البلاد
(۳) بُنِيَ المَصْفَى على أيدي الخبراء الإيرانيين! المصفي
(۴) ندعو إلى الصادرات عن طريق الموانئ المجاورة! الميناء

۲۷- عَيِّنِ الصَّحِيحَ حسب الحقيقة و الواقع:

- (۱) جميع الطائرات تطير بدون طيار!
(۲) لا تُشاهد السفن جنب الموانئ عادة!
(۳) على الوالدين أن يتركوا الأطفال وحدهم!
(۴) اللون الأصفر يُستخدم في اللوحات التحذيرية!

۲۸- عَيِّنِ غير المناسب للمفهوم: «و ما تُجزون إنا ما كنتم تعملون»

- (۱) گندم از گندم بروید، جو ز جو!
(۲) «و ما تقدّموا لأنفسكم من خير تجدوه عند الله»
(۳) حساب خود نه کم گیر و نه افزون!
(۴) «فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ»

■ إقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ و اكمل الفراغات: (۲۹-۳۲)

«النَّفطُ أو البترول أو القطران أو الذهب الأسود كلها أسماء لهذا السائل المُستخرج من الطبقة العليا للقشرة الأرضية، الذي أصبح منذ بداية القرن... (۲۹)... أهم مصدر من مصادر الطاقة بسبب إمكانية نقله عن طريق القطارات و بناقِلات النّفط أو عبر... (۳۰)... ، يحرقه... (۳۱)... الطاقة الكهربائية و يُمكن تشغيل المصانع و تحريك وسائل النقل. تحصل البلدان على ثروة عظيمة من... (۳۲)... ه و لكنه سبب وقوع الحروب في بعض المناطق من هذا العالم.»

عِشْرِينَ (۱-۲۹)	عِشْرُونَ (۲)	العِشْرِينَ (۳)	العِشْرُونَ (۴)
الأنايب (۱-۳۰)	الأبار (۲)	الاتصالات (۳)	المتحدرات (۴)
أنتج (۱-۳۱)	أنتج (۲)	تنتج (۳)	تنتج (۴)
تحذير (۱-۳۲)	تصدير (۲)	تجميل (۳)	تجهيز (۴)

■ إقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثمَّ أجب عن الأسئلة (۳۳ - ۳۶) بما يناسب النَّص:

«من أجمل الظواهر الطبيعية التي تحدث في الأيام الماطرة ظاهرة قوس قزح (رنگین کمان)! هذه الظاهرة لها ألوان جميلة تُزيّن السماء عند حدوثها! في القرون الماضية في بلاد الروم كان الناس يعتقدون أن قوس قزح عذاب من الله! العالم المسلم قطب الدين الشيرازي كان أول من اكتشف أسرار هذه الظاهرة و كتب في تأليفاته: قوس قزح تحدث بسبب إنكسار ضوء الشمس في قطرات الماء الموجودة عند نزول الأمطار و لكن الروميين كانوا لا يقبلون هذا الكلام بسبب جهلهم!»

۳۳- عَيِّنِ الخَطَأَ:

- (۱) إن الروميين كانوا لا يقبلون كلام العلماء المسلمين حول قوس قزح!
(۲) إن قوس قزح كانت عذاباً من عند الله للروميين!
(۳) ظاهرة قوس قزح لها ألوان جميلة تُزيّن السماء عند حدوثها في زمن نزول الأمطار!
(۴) تحدث قوس قزح بسبب إنكسار ضوء الشمس في قطرات الماء!

٣٤- «مَنْ إِكْتَشَفَ أَسْرَارَ ظَاهِرَةِ قَوْسِ قُرْحٍ؟»: عَيْنَ الصَّحِيحِ لِلجَوَابِ:

(١) الْمُسْلِمُونَ إِكْتَشَفُوا هَذِهِ الظَّاهِرَةَ!

(٢) إِكْتَشَفَ الرَّومِيُّونَ سَبَبَ حَدُوثِ ظَاهِرَةِ قَوْسِ قُرْحٍ!

(٣) أَوَّلُ مَنْ إِكْتَشَفَ أَسْرَارَ هَذِهِ الظَّاهِرَةِ هُوَ قُطْبُ الدِّينِ الشِّيرَازِيُّ!

(٤) إِكْتَشَفَ عِلْمَاءُ الْغَرْبِ أَسْرَارَ هَذِهِ الظَّاهِرَةِ!

٣٥- عَيْنَ الصَّحِيحِ: (حَسَبِ النَّصِّ)

(١) مَا كَانَ أَهْلُ الرُّومِ يَخَافُونَ مِنْ ظَاهِرَةِ قَوْسِ قُرْحٍ!

(٢) بِسَبَبِ جَهْلِ بَعْضِ عِلْمَاءِ الْمُسْلِمِينَ كَانَ الرَّومِيُّونَ يَعْتَقِدُونَ أَنَّ قَوْسَ قُرْحٍ عَذَابٌ مِنَ اللَّهِ!

(٣) كَاشَفُ أَسْرَارِ ظَاهِرَةِ قَوْسِ قُرْحٍ كَانَ عَالِمًا مُسْلِمًا!

(٤) مِنْ أَجْمَلِ الظَّوَاهِرِ الطَّبِيعِيَّةِ الَّتِي تَحْدُثُ فِي الْأَيَّامِ المَاطِرَةِ هِيَ نَزْوُلُ التَّلْجِ دَائِمًا!

٣٦- عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَالمَحَلِّ الإِعْرَابِيِّ: (لَمَا تَحْتَهُ خَطٌّ)

(١) تَزَيَّنَ: فَعْلٌ مُضَارِعٌ - مَزِيدٌ ثَلَاثِيٌّ مِنْ بَابِ تَفَعَّلَ - مَعْلُومٌ - مَتَعَدٌّ

(٢) الْمُسْلِمُ: اسْمٌ - مَفْرُودٌ مَذْكَرٌ - مَعْرَبٌ / مَبْتَدَأٌ لِلجُمْلَةِ الاسْمِيَّةِ وَ مَرْفُوعٌ

(٣) اِكْتَشَفَ: فَعْلٌ مَاضِيٌّ - مَفْرُودٌ مَذْكَرٌ غَائِبٌ - مَزِيدٌ ثَلَاثِيٌّ مِنْ بَابِ افْتَعَالَ

(٤) هَذَا: اسْمٌ إِشَارَةٌ لِلقَرِيبِ - لِلْمَفْرُودِ المَذْكَرِ - مَبْنِيٌّ / خَبَرٌ وَ مَبْنِيٌّ

٣٧- عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ الفِعْلُ المَجْهُولُ:

(١) يُعَلِّقُ الجَرَسَ الثَّمِينِ عَلَى بَابِ بَيْتِ أَحَدِ أَغْنِيَاءِ المَدِينَةِ!

(٢) إِنَّ الْإِنْسَانَ يُعْرِفُ بَعْدَ أَنْ يَتَكَلَّمَ فَعَلِينَا أَنْ تُرَاقِبَ مَا نَقُولُ!

(٣) إِذَا لَا تَهْتَمُّ الدُّوَلُ بِرِعَايَةِ الشَّبَابِ يُهَدِّدُهُمُ خَطَرُ الإِنْحِرَافِ!

(٤) تُحْفَرُ بَثْرٌ جَنْبَ إِحْدَى الفُرَى لِأَنَّ النَّاسَ يَحَاجَةُ إِلَى المَاءِ!

٣٨- عَيْنَ الخَطِّ عَنِ الأَفْعَالِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ:

(١) يُشَجِّعُ السَّائِحُونَ عَلَى السَّفَرِ إِلَى إِيرَانَ لِرُؤْيَا جَمَالِهَا! مَفْرُودٌ مَذْكَرٌ غَائِبٌ - مَجْهُولٌ

(٢) إِتْحَادُ الشَّعْبِ تَجَلَّى فِي مَظَاهِرَاتِ يَوْمِ القُدْسِ! مَفْرُودٌ مَوْثٌ غَائِبٌ - مَجْهُولٌ

(٣) «فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الجَنَّةَ وَ لَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا»: جَمْعٌ مَذْكَرٌ غَائِبٌ - مَجْهُولٌ

(٤) يُؤَكِّدُ الإِسْلَامَ عَلَى حُرِّيَّةِ العَقِيدَةِ دَائِمًا! مَفْرُودٌ مَذْكَرٌ غَائِبٌ - مَعْلُومٌ

٣٩- عَيْنَ ضَمِيرِ «البَاءِ» فَاعِلًا:

(١) إِنَّ فِي هَذِهِ القَرْيَةِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَنِي مَعْرِفَةً!

(٢) أَنَادَى رَبِّي الَّذِي خَلَقَنِي مِنَ الطِّينِ!

(٣) تَقَدَّمَنِي فِي الدُّرُوسِ لَا يُسَبِّبُ الإِعْجَابَ بِالنَّفْسِ!

(٤) عَلَيْكَ أَنْ تَتَعَلَّمَنِي مَا يَنْفَعُكَ فِي الحَيَاةِ!

٤٠- عَيْنَ نَائِبِ الفَاعِلِ لَيْسَ اسْمًا ظَاهِرًا:

(١) تُكْتَسَبُ فِي مَدْرَسَةِ الحَيَاةِ تَجَارِبٌ ثَمِينَةٌ مَفِيدَةٌ!

(٢) لَنْ أُنْسِيَ أَبَدًا تِلْكَ العَمَلِيَّاتِ الَّتِي جُرِّحَتْ فِيهَا بِشَدَّةً!

(٣) لَا يُعْرِفُ مَنْ يَسَاعِدُ المَسَاكِينَ إِذَا كَانَ مُؤْمِنًا!

(٤) اشْتَرَكْتُ فِي جُلُوسَةٍ تُعَلِّمُ فِيهَا طَرِيقَةَ حَلِّ مَشَاكِلِ الحَيَاةِ!

۱۵ دقیقه

دین و زندگی (۳)

دانش‌آموزان اقلیت‌های مذهبی، شما می‌توانید سؤال‌های معارف مربوط به خود را از مسئولین حوزه دریافت کنید.

هستی بخش / یگانه بی‌همتا /
توحید و سبک زندگی / فقط
برای او
درس ۱ تا پایان درس ۴
صفحه‌های ۲ تا پایان صفحه ۵۰

۴۱- مفهوم دریافت‌شده از عبارت قرآنی «كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ» در کدام مورد به درستی مذکور است؟

- (۱) محیط بودن خداوند بر تمام موجودات هستی موجب می‌گردد که چپستی او در ذهن ما ننگند.
- (۲) همه‌چیز در عالم هستی، بیانگر وجود خالق عظیم و آیه‌ای از آیات الهی است.
- (۳) درخواست دائمی موجودات عالم برای کسب فیض الهی، زمینه‌ساز دست‌اندرکار بودن خداوند در هر لحظه است.
- (۴) فقر مطلق موجودات جهان هستی، تابع تصرف دائمی خداوند تعالی در تمام شئون هستی است.

۴۲- کدام حدیث شریف در وصف حال انسانی است که به معرفت عمیق و والا رسیده است و قابل دسترس بودن این معرفت برای جوانان، معلول چیست؟

- (۱) «تَفَكَّرُوا فِي كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَفَكَّرُوا فِي ذَاتِ اللَّهِ» - پاک‌ی باطن و صفای قلب
- (۲) «تَفَكَّرُوا فِي كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَفَكَّرُوا فِي ذَاتِ اللَّهِ» - حرکت با عزم و تصمیم قوی
- (۳) «مَا رَأَيْتُ شَيْئًا إِلَّا وَرَأَيْتُ اللَّهَ قَبْلَهُ وَبَعْدَهُ وَمَعَهُ» - حرکت با عزم و تصمیم قوی
- (۴) «مَا رَأَيْتُ شَيْئًا إِلَّا وَرَأَيْتُ اللَّهَ قَبْلَهُ وَبَعْدَهُ وَمَعَهُ» - پاک‌ی باطن و صفای قلب

۴۳- این‌که در قرآن کریم آمده است که وزیر سلیمان، آصف بن برخیا، در یک لحظه تخت بلقیس را از مسافتی طولانی منتقل می‌کند، نشان‌دهنده چیست؟

- (۱) انسان موخده همه اثرگذاری‌ها را به عنایت خداوند کریم می‌داند.
- (۲) انسان می‌تواند با طی مراتب بندگی به اذن خداوند به توانایی‌هایی در عالم امکان برسد.
- (۳) انسان‌ها می‌توانند با قبول اثر مخلوقات، آثار و نتایج را از خداوند، نه مستقل و بی‌نیاز از او بدانند.
- (۴) خداوند به برخی از انسان‌ها فراتر از راه‌های مادی عنایت می‌کند تا انسان را به مرتبه شکرگزاری برساند.

۴۴- با گفتن کدام عبارت شریفه تمام احکام و حقوق اسلامی فرد مسلمان به رسمیت شناخته می‌شود و دفاع از حقوق او بر سایر مسلمانان واجب می‌گردد و

کدام آیه شریفه به توحید در ولایت اشاره دارد؟

- (۱) «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» - «قل اغیرالله ابغی رباً»
- (۲) «الله خالق کلّ شیء» - «قل اغیرالله ابغی رباً»
- (۳) «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» - «لَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا»
- (۴) «الله خالق کلّ شیء» - «لَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا»

۴۵- «سرپرستی خدا بر جهان» و «مالکیت اصلی بر همه مخلوقات» به ترتیب از نتایج پذیرش کدام مرتبه از توحید است و این‌که جهان از آن خداست، بیانگر

کدامین مورد است؟

- (۱) مالکیت - خالقیت - نخستین
- (۲) ولایت - مالکیت - دومین
- (۳) خالقیت - مالکیت - نخستین
- (۴) مالکیت - ولایت - دومین

۴۶- این که یافتن معبود در فطرت هر انسانی وجود دارد ولیکن انسان در یافتن مصداق و حق گرفتار اشتباه می‌شود، پیام برداشت‌شده از کدام آیه شریفه است؟

(۱) «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ» (۲) «أَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ»

(۳) «لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ» (۴) «إِمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ»

۴۷- کشف راه درست زندگی از دقت در پیام کدام آیه شریفه مفهوم می‌گردد؟

(۱) «أَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ» (۲) «وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ»

(۳) «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ» (۴) «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي»

۴۸- پیامد اجتماعی نامبارک مانند فرعون عمل کردن و گفتن «أَنَا رَبُّكُمْ الْأَعْلَىٰ» چیست و بهره‌گرفتن از ابزارهای رسانه‌ای جدید برای رسیدن به هوس‌ها، موجب غفلت انسان از کدام امور می‌شود؟

(۱) تخریب محیط زیست و آلوده‌شدن طبیعت - یاد خدا و آخرت

(۲) پیدایش جوامع بسیار فقیر در کنار افراد بسیار ثروتمند - یاد خدا و آخرت

(۳) پیدایش جوامع بسیار فقیر در کنار افراد بسیار ثروتمند - اهداف اصلی و فرعی زندگی

(۴) تخریب محیط زیست و آلوده‌شدن طبیعت - اهداف اصلی و فرعی زندگی

۴۹- پیمانی که خداوند از انسان اخذ کرده، در کدام عبارت قرآنی نهفته است و علت آن چیست؟

(۱) «إِن تَقُومُوا لِلَّهِ» - «أَنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ» (۲) «إِن تَقُومُوا لِلَّهِ» - «أَعْظَمُكُمْ بِوَأَحَدَةٍ»

(۳) «إِن لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ» - «أَعْظَمُكُمْ بِوَأَحَدَةٍ» (۴) «إِن لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ» - «أَنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ»

۵۰- بیت حافظ: «برو این دام بر مرغی دگر نه / که عنقا را بلند است آشیانه» به کدام یک از میوه‌های درخت اخلاص اشاره دارد و طبق بیان حضرت علی (ع)

و جوب روزه برای آزمودن چیست؟

(۱) نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان - ایمان مردم

(۲) دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات - ایمان مردم

(۳) دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات - اخلاص مردم

(۴) نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان - اخلاص مردم

دین و زندگی (۱)

آهنگ سفر / اعتماد بر او / دوستی با خدا
درس ۹ تا پایان درس ۱۱
صفحه‌های ۹۱ تا صفحه ۱۲۲

۵۱- بنا بر مناجات امام سجاد (ع) با خداوند، هر کس با خدا انس بگیرد، چه رفتاری خواهد داشت و دوستی خداوند را از چه کسی

باید مطالبه نمود؟

(۱) غیر خدا را اختیار نمی‌کند. - از خود خدا (۲) حتی لحظه‌ای از خدا روی‌گردان نمی‌شود. - از خود خدا

(۳) حتی لحظه‌ای از خدا روی‌گردان نمی‌شود. - از ولیّ خدا (۴) غیر خدا را اختیار نمی‌کند. - از ولیّ خدا

۵۲- رسیدن به زندگی سرشار از لذت و مطمئن در دنیا و رستگاری و خوشبختی اخروی معلول چیست و سرنوشت ابدی انسان‌ها بر اساس کدام است؟

(۱) عبادت خدا و تقرب الهی را به عنوان هدف زندگی قرار دادن - رفتار انسان‌ها در دنیا

(۲) عبادت خدا و تقرب الهی را به عنوان هدف زندگی قرار دادن - کامل‌تر بودن برنامه ارائه شده به آن‌ها

(۳) تنظیم زندگی دنیایی خود بر اساس برنامه ارائه شده توسط مکاتب بشری - کامل‌تر بودن برنامه ارائه شده به آن‌ها

(۴) تنظیم زندگی دنیایی خود بر اساس برنامه ارائه شده توسط مکاتب بشری - رفتار انسان‌ها در دنیا

۵۳- پیامد «محاسبه سالانه اعمال» و «تکرار عهد» در شب‌های قدر و در هر سال به ترتیب کدام است؟

(۱) گرفتن تصمیم‌های بهتر برای آینده - محکم شدن عهد و عدم نسیان آن (۲) گرفتن تصمیم‌های بهتر برای آینده - حمد و سپاس به درگاه الهی

(۳) بی‌تابی در برابر تندباد حوادث - حمد و سپاس به درگاه الهی (۴) بی‌تابی در برابر تندباد حوادث - محکم شدن عهد و عدم نسیان آن

۵۴- لزوم تجدید عهد با خدا به هنگام آگاهی از کدام حقیقت است و کدام آیه مبارکه، مصلحت‌اندیشی خداوند در مورد بندگان را ترسیم می‌کند؟

(۱) سرانجام انسان به‌صورت جنبه باطنی عمل در آخرت نمایش داده می‌شود. - «و عسی ان تکرهوا شیئاً و هو خیر لکم»

(۲) سرنوشت ابدی انسان‌ها بر اساس رفتار آن‌ها در دنیا تعیین می‌شود. - «و عسی ان تکرهوا شیئاً و هو خیر لکم»

(۳) سرنوشت ابدی انسان‌ها بر اساس رفتار آن‌ها در دنیا تعیین می‌شود. - «ان ارادتی اللّهُ یضّر هل هن کاشفات ضره»

(۴) سرانجام انسان به‌صورت جنبه باطنی عمل در آخرت نمایش داده می‌شود. - «ان ارادتی اللّهُ یضّر هل هن کاشفات ضره»

۵۵- براساس سخن امیرمؤمنان علی (ع)، گذر زمان چه آفاتی دارد و این حدیث، به کدام اقدام لازم برای ثبات قدم در مسیر بندگی و اطاعت خدا اشاره دارد؟

(۱) عامل سستی در عهد و تصمیم و سرزنش فرد است. - محاسبه (۲) باعث از هم گسیختگی تصمیم‌ها و کارها می‌شود. - مراقبت

(۳) عامل سستی در عهد و تصمیم و سرزنش فرد است. - مراقبت (۴) باعث از هم گسیختگی تصمیم‌ها و کارها می‌شود. - محاسبه

۵۶- پایه و اساس بنای اسلام، به ترتیب شامل کدام پایه‌های دینداری است و معادل کدام عبارت می‌باشد؟

(۱) تولی - تبری - «اللَّهُ أَكْبَرُ»

(۲) تبری - تولی - «اللَّهُ أَكْبَرُ»

(۳) تبری - تولی - «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»

(۴) تولی - تبری - «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»

۵۷- خداوند متعال شرط اصلی دوستی با خود را چه چیزی بیان کرده است و کدام آیه شریفه جلوه‌گاه این موضوع است؟

(۱) دوستی با دوستان خدا و بیزاری از دشمنانش - «ان كنتم تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي»

(۲) دوستی با دوستان خدا و بیزاری از دشمنانش - «ما أَحَبَّ إِلَهُ مَن عَصَاهُ»

(۳) انجام فرامین الهی که توسط پیامبرش ارسال شده - «ما أَحَبَّ إِلَهُ مَن عَصَاهُ»

(۴) انجام فرامین الهی که توسط پیامبرش ارسال شده - «ان كنتم تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي»

۵۸- آب حیاتی که از بین برنده افسردگی، ترس و یأس است، چیست و کدام عبارت قرآنی مؤید ویژگی‌های افراد مؤمن است؟

(۱) عشق الهی - «يَحِبُّونَهُمْ كَحِبِّ اللَّهِ»

(۲) عشق الهی - «أَشَدَّ حُبًّا لِلَّهِ»

(۳) دگرگونی باطنی - «يَحِبُّونَهُمْ كَحِبِّ اللَّهِ»

(۴) دگرگونی باطنی - «أَشَدَّ حُبًّا لِلَّهِ»

۵۹- به فرموده امام صادق (ع)، بی‌اثر شدن خیزش همه اهل آسمان‌ها و زمین معلول چیست و علت نیاز شدیدتر به توکل و اعتماد بر خدا در دوره جوانی

کدام است؟

(۱) توکل همراه با همت و تعقل و پشتکار - شجاعت روحی بالا و داشتن تصمیم‌های بزرگ با گذر عمر

(۲) توکل همراه با همت و تعقل و پشتکار - داشتن آرمان‌های بزرگ از نوع پرواز و رفتن و صعود

(۳) پناه بردن به خدا با نیت خالصانه - داشتن آرمان‌های بزرگ از نوع پرواز و رفتن و صعود

(۴) پناه بردن به خدا با نیت خالصانه - شجاعت روحی بالا و داشتن تصمیم‌های بزرگ با گذر عمر

۶۰- حدیث: «ای نفس! امروز روزی بود که بر تو گذشت و دیگر باز نمی‌گردد...»، بر چه مفهومی تأکید و با کدام حدیث تناسب مفهومی دارد؟

(۱) شناخت عوامل موفقیت یا شکست در عهد - به حساب خود رسیدگی کنید، قبل از این که به حساب شما برسند.

(۲) از سر راه برداشتن موانع اجرای عهد - کسی که از فرمان خدا سرپیچی می‌کند، او را دوست ندارد.

(۳) شناخت عوامل موفقیت یا شکست در عهد - کسی که از فرمان خدا سرپیچی می‌کند، او را دوست ندارد.

(۴) از سر راه برداشتن موانع اجرای عهد - به حساب خود رسیدگی کنید، قبل از این که به حساب شما برسند.

دانش‌آموزان گرامی در صورتی که شما زبان غیرانگلیسی (فرانسه یا آلمانی) آزمون می‌دهید، سؤال‌های مربوط به خود را از مسئولین حوزه دریافت کنید.

۱۵ دقیقه

Sense of Appreciation

درس ۱

صفحه‌های ۱۵ تا ۴۱

زبان انگلیسی ۳

PART A: Grammar

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes the sentence. Then mark the answer on your answer sheet.

61- I don't know why you haven't received your TOEFL scores so far. They ... to you at least ten days ago.

1) were sending	2) are sent
3) were sent	4) sent

PART B: Cloze Test

Directions: Read the following passage and decide which choice (1), (2), (3), or (4) best fits each space. Then mark the correct choice on your answer sheet.

There are lots of ill people who need our blood to remain alive. So, we can go and ...(62)... our blood every month to save their lives. There are also old people in the hospitals who are alone and have no one. It is very good if we can go and visit them ...(63)... and talk to them lovingly. For example, I saw a group of boys last week who visited an old husband and wife in the hospital. The old woman's hand was ...(64)... and she needed special care. The boys ...(65)... delicious pancakes and took them to the hospital for the old husband and wife. It is our ...(66)... to care for the lonely people who have no one to love them.

62-1) burst	2) pass	3) discover	4) donate
63-1) repeatedly	2) successfully	3) rarely	4) healthily
64-1) break	2) to break	3) broke	4) broken
65-1) made	2) invented	3) developed	4) fixed
66-1) peace	2) feeling	3) generation	4) responsibility

PART C: Reading Comprehension

Directions: Read the following passage and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

Parents are the first source of inspirations for children. Every word, every movement, and action affects. No other person or outside force has a greater influence on a child than a parent. Parents are actually the first teachers in children's life. Little, but important, things such as riding a bike or eating with a spoon and fork are up to the parents to teach. They are also responsible for much bigger lessons like the difference between right and wrong and, essentially, how to make the world a better place and not generate danger. It is the parent's job to teach morals to children.

As children are growing, parents teach them right from wrong through discipline. It is a method to teach children to control their behavior and obey rules. When a child does what they consider to be wrong, the parents should step in, explain natural results of bad or improper choices, and correct the inappropriate behavior. It is best to fix immoral behavior early on while the brain is still developing. Without discipline, children are likely to make poor decisions in the future.

در خوانش سطحی (skimming) متن به جملات اول، دوم و آخر هر پاراگراف دقت بیش‌تری داشته باشید و تلاش کنید حداقل ایده اصلی هر پاراگراف و نتیجه‌گیری آن را به صورت اجمالی به حافظه بسپارید.

Some may say that children learn not just from their parents, but other environments as well, such as school and social media. Therefore, the actions of children are not entirely due to their parents. However, it is the parental duty to control the amount of unhealthy social media and inappropriate internet access that are available for their child. Although social networking environments can negatively educate children, parents should support their children by teaching them different morals. In fact, research suggests that parents' support may be the single most important factor in how children succeed in life.

67- Which of the following can be concluded from the passage?

- 1) It may seem impossible to explain the importance of good morals to a child.
- 2) Good morals may become part of the children- especially during the first years.
- 3) New technologies have changed the responsibilities of parents over their children.
- 4) It may be confusing for children to understand the importance of all values.

68- The second paragraph suggests the parents all the following EXCEPT ... .

- 1) set clear rules for your children in regards to the values you consider important
- 2) when your child shows unacceptable behavior, explain why his behavior is wrong
- 3) teach children how to make wise and right decisions for their future
- 4) teach children about the importance of morality as early as possible

69- Which of the following words or phrases has been defined in the passage?

- 1) Social media
- 2) Discipline
- 3) Inspiration
- 4) Immoral behavior

70- The passage most probably continues with a discussion of ... .

- 1) how to teach children to know their strengths and weaknesses
- 2) how to teach children know right from wrong through discipline
- 3) the ethics and values the parents should teach their children
- 4) why every child wants to be good and to be loved.

زبان انگلیسی ۱

PART D: Grammar

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes the sentence. Then mark the answer on your answer sheet.

The Value of Knowledge

درس ۳

صفحه‌های ۷۰ تا ۹۵

71- Fortunately, the children ... in the school yard when a big earthquake shook and destroyed the building.

- 1) playing   2) were playing   3) are playing   4) played

PART E: Cloze Test

Directions: Read the following passage and decide which choice (1), (2), (3), or (4) best fits each space. Then mark the correct choice on your answer sheet.

The world we live in today would no doubt be a different place if it weren't for the amazing discoveries made by a lot of famous scientists. Their ideas, research, experiments and publications are an inspiration to those that follow in their footsteps. Scientists try their hardest to develop human knowledge. Many work in ...(72)... day and night to find the best possible way to help humans in their lives. These scientists also use their findings to ...(73)... new things for our daily routine. When scientists get into troubles, they keep on to ...(74)... it. For example, Thomas Edison suffered from terrible hearing damages at an early age, but he continued studying and never lost his hope to become a ...(75)... scientist. Interestingly, as he wasn't allowed to go to school, he decided to carry out his readings in the library ...(76)... .

- 72-1) airplanes   2) lights   3) conversation   4) laboratories
 73-1) invent   2) teach   3) attend   4) believe
 74-1) solve   2) quit   3) feel   4) hit
 75-1) sudden   2) noisy   3) successful   4) energetic
 76-1) himself   2) themselves   3) herself   4) itself

PART F: Reading Comprehension

Directions: Read the following passage and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

During a recent study, 965 children were asked if they liked school. 65% of them said they liked school a lot (25%) or some (40%). But what about the other 35%? About 337 children were not happy on school days. On most days, 13% of those children said they disliked it some and 22% said they disliked school a lot.

The research showed that girls were generally happier than boys, with 29% of girls saying they liked school a lot compared with 21% of boys. Similarly, 44% of girls said they liked school some, while only 35% of boys said that. When it came to disliking school, here is how the children answered: "I dislike school some": 14% boys; 13% girls. "I dislike school a lot": 30% boys; 14% girls.

If children aren't happy at school, it's usually because of some problem, or a group of problems. It could be low grades, trouble with friends, or problems at home. Children can find help by talking to a counselor, teacher, or another adult at school. But more than half of the children would find it difficult or impossible to use this kind of help. Overall, about 60% of children find it a little hard to talk to their teacher about their problems. But twice as many boys as girls would never talk to an adult at school about their problems. Researchers say that children might not ask for help because they don't want to talk to a stranger, or they don't think anyone can help them, and finally maybe because they don't want their friends to know.

77- What would be the best title for the second paragraph?

1) Why boys like school less	2) Boys like school less than girls
3) Boys are more ashamed than girls	4) Why boys don't ask for help

78- According to the study, ...

1) more than half of the children liked school a lot	2) about half of the children didn't like school at all
3) boys find it more difficult to ask for help	4) most girls liked school a lot

79- Children are advised to ask for help from all the following EXCEPT ... .

1) their teacher	2) a friend
3) a counselor	4) an adult at school

80- Which of the following is NOT true according to the passage?

- 1) Children may dislike school because of some problems at home.
- 2) More girls than boys prefer not to talk to an adult about their problems.
- 3) About 630 children in the study said that they liked school.
- 4) Many children don't want their classmates to know about their problem.

صبح جمعه

۹۷/۹/۲

زمان شروع آزمون اختصاصی: ۹:۱۵

زمان پایان آزمون اختصاصی: ۱۱:۴۵

آزمون ۲ آذر ماه ۹۷

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.				این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	
ریاضی	۶	۴	۲	۱	
اقتصاد	۸	۶	۴	۲	
علوم و فنون ادبی	۷	۵	۳	۲	
عربی زبان قرآن	۷	۴	۲	۱	
تاریخ	۷	۵	۳	۲	
جغرافیا	۷	۵	۳	۲	
جامعه‌شناسی	۸	۷	۶	۴	
منطق و فلسفه	۶	۴	۳	۱	
روان‌شناسی	۸	۷	۵	۳	

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۱۹۰	مدت پاسخ‌گویی: ۱۵۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد و شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۲۵	۱ ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۸۱	۹۰	۲۵
	۲ ریاضی و آمار (۳) - آزمون شاهد (گواه)	۱۰	۹۱	۱۰۰	
	۳ ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	
	۴ ریاضی و آمار (۲)	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	
۱۰	۵ اقتصاد	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۲۵
۶	۶ علوم و فنون ادبی (۳)	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	
	۷ علوم و فنون ادبی (۱)	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	
۹	۸ علوم و فنون ادبی (۲)	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۵
	۹ عربی، زبان قرآن (۳)	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	
۱۰	۱۰ عربی، زبان قرآن (۳) - آزمون شاهد (گواه)	۱۰	۱۷۱	۱۸۰	۲۰
۱۱	۱۱ تاریخ (۳)	۱۰	۱۸۱	۱۹۰	
	۱۲ جغرافیا (۳)	۱۰	۱۹۱	۲۰۰	
	۱۳ تاریخ (۲)	۱۰	۲۰۱	۲۱۰	
۱۴	۱۴ جغرافیا (۲)	۱۰	۲۱۱	۲۲۰	۱۵
۱۵	۱۵ جامعه‌شناسی	۲۰	۲۲۱	۲۴۰	
۱۶	۱۶ فلسفه دوازدهم	۱۰	۲۴۱	۲۵۰	۱۰
۱۷	۱۷ منطق و فلسفه یازدهم	۱۰	۲۵۱	۲۶۰	
۱۸	۱۸ روان‌شناسی	۱۰	۲۶۱	۲۷۰	۱۰

شمارش
 احتمال
 صفحه‌های (۲۷۵)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
 وقت پیشنهادی (مجموع دروس ریاضی): ۳۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۸۱- با ارقام ۰، ۱، ۶، ۷، ۸، ۵، چند عدد سه رقمی مضرب ۵ ساخته می‌شود؟ (تکرار ارقام مجاز نیست).

(۱) ۲۱ (۲) ۲۸ (۳) ۴۰ (۴) ۱۶

۸۲- اگر $P(n-3, 2) + 8 = \binom{n}{2}$ باشد، حاصل عبارت $\binom{n}{5}$ کدام می‌تواند باشد؟

(۱) ۵ (۲) ۵۶ (۳) ۳۶ (۴) ۶۴

۸۳- با ارقام ۰، ۱، ۶، ۷، ۸، ۹، چند عدد ۴ رقمی زوج کوچک‌تر از ۶۰۰۰ می‌توان نوشت؟ (بدون تکرار ارقام)

(۱) ۶۰ (۲) ۷۲ (۳) ۴۸ (۴) ۳۶

۸۴- مجموعه $A = \{1, 2, 3, 4, 5\}$ چند زیرمجموعه ۳ عضوی دارد؟

(۱) ۳۰ (۲) ۲۰ (۳) ۱۰ (۴) ۶۰

۸۵- خانواده‌ای دارای ۵ فرزند است. پیشامد آنکه چهارمین فرزند، دومین پسر خانواده باشد، دارای چند عضو است؟

(۱) ۱۶ (۲) ۸ (۳) ۶ (۴) ۳

۸۶- در یک بازی ۱۶ نفره، به هر شخص یکی از شماره‌های ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰ نسبت می‌دهیم. اگر با پرتاب ۳ تاس و مجموع اعداد برآمده، برنده

مشخص شود، احتمال برنده شدن شماره ۱۰ کدام است؟

(۱) $\frac{7}{18}$ (۲) $\frac{5}{18}$ (۳) $\frac{1}{8}$ (۴) $\frac{1}{6}$

۸۷- هریک از اعداد دورقمی که با ارقام ۱، ۲، ۳، ۴ می‌توان نوشت را روی کارت‌هایی نوشته سپس آن‌ها را با هم مخلوط کرده و یک کارت به

تصادف خارج می‌کنیم، چقدر احتمال دارد عدد روی کارت مضرب ۶ باشد؟ (تکرار ارقام مجاز است).

(۱) $\frac{5}{16}$ (۲) $\frac{3}{16}$ (۳) $\frac{1}{4}$ (۴) $\frac{5}{12}$

۸۸- حسین ۴ خودکار قرمز مختلف، ۳ خودکار آبی مختلف و ۲ خودکار مشکی مختلف دارد. او به طور تصادفی ۳ خودکار را انتخاب می‌کند.

احتمال آنکه حداکثر ۲ خودکار انتخابی قرمز باشد، کدام است؟

(۱) $\frac{2}{21}$ (۲) $\frac{19}{21}$ (۳) $\frac{1}{7}$ (۴) $\frac{20}{21}$

۸۹- احتمال آنکه فردا باران بیبارد $\frac{3}{4}$ کمتر از احتمال آن است که فردا باران نیارد. با چه احتمالی فردا باران می‌بارد؟

(۱) $\frac{1}{4}$ (۲) $\frac{1}{8}$ (۳) $\frac{1}{12}$ (۴) $\frac{3}{10}$

۹۰- یازده بازیکن فوتبال تیم ملی به طور تصادفی عکسی کنار هم‌دیگر در یک ردیف می‌گیرند. اگر کاپیتان و دروازه‌بان دو نفر متفاوت باشند،

احتمال آن که بین این دو نفر حداقل یک نفر قرار بگیرد، کدام است؟

(۱) $\frac{9}{11}$ (۲) $\frac{10}{11}$ (۳) $\frac{1}{11}$ (۴) $\frac{2}{11}$

محل انجام محاسبات

۹۱- با ارقام ۰، ۱، ۲، ۳، ۷، ۸، ۹، چند عدد چهار رقمی زوج بدون تکرار ارقام می‌توان نوشت؟

- (۱) ۷۲۰ (۲) ۳۶۰ (۳) ۳۲۰ (۴) ۳۰۰

۹۲- حاصل عبارت $\frac{(۳!)!}{۵!}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{۱}{۲۰}$ (۲) $\frac{۶}{۵}$ (۳) $\frac{۳}{۵}$ (۴) ۶

۹۳- از میان ۷ کشتی‌گیر و ۵ وزنه‌بردار، به چند طریق می‌توان ۳ نفر را انتخاب کرد به طوری که حداقل یک نفر از آن‌ها کشتی‌گیر باشد؟

- (۱) ۲۱۰ (۲) ۲۲۰ (۳) ۱۸۰ (۴) ۲۰۰

۹۴- یک مجموعه n عضو ۵۵ زیرمجموعه $(n-2)$ عضو دارد، n کدام است؟

- (۱) ۸ (۲) ۹ (۳) ۱۰ (۴) ۱۱

۹۵- در پرتاب یک سکه و دو تاس با هم، چند برآمد وجود دارد؟

- (۱) ۲۴ (۲) ۳۶ (۳) ۳۸ (۴) ۷۲

۹۶- اگر A و B دو پیشامد از فضای نمونه S باشند، پیشامد $(A-B) \cup (B-A)$ معادل کدام گزینه است؟

(۱) نه A رخ دهد و نه B . (۲) حداقل یکی از پیشامدهای A یا B رخ دهد.

(۳) دقیقاً یکی از دو پیشامد A یا B رخ دهد. (۴) حداکثر یکی از دو پیشامد A یا B رخ دهد.

۹۷- دو پیشامد A و B ناسازگار هستند و $P(A) = \frac{2}{5}P(B)$ است. اگر $P(A \cup B) = \frac{7}{10}$ باشد، $P(A)$ کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{5}$ (۲) $\frac{3}{10}$ (۳) $\frac{4}{5}$ (۴) $\frac{1}{2}$

۹۸- یک صفحه دایره‌ای شکل عقربه‌دار، با ۴ رنگ سفید، آبی، قرمز، سیاه به ترتیب با زاویه‌های 15° ، 90° ، 70° و 50° درست شده است. با

چرخش تصادفی، با کدام احتمال عقربه در ناحیه سفید قرار نمی‌گیرد؟

- (۱) $\frac{5}{12}$ (۲) $\frac{4}{9}$ (۳) $\frac{5}{9}$ (۴) $\frac{7}{12}$

۹۹- در یک عدد سه رقمی بدون صفر، احتمال آنکه لاکل دو رقم آن یکسان باشند، کدام است؟

- (۱) $\frac{25}{81}$ (۲) $\frac{11}{27}$ (۳) $\frac{17}{36}$ (۴) $\frac{49}{81}$

۱۰۰- از بین اعداد طبیعی کوچک‌تر از ۲۵، عددی را به تصادف انتخاب می‌کنیم. احتمال آن‌که عدد انتخاب شده عدد اول نباشد، کدام است؟

- (۱) $\frac{16}{25}$ (۲) $\frac{5}{8}$ (۳) $\frac{8}{25}$ (۴) $\frac{7}{8}$

کار با داده‌های آماری
 صفحه‌های ۸۵ تا ۱۰۱

درس‌های ریاضی و آمار (۱) و (۲) زوج درس هستند، به سؤال‌های یک درس پاسخ دهید.

ریاضی و آمار (۱)
۱۰۱- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) گردآوری داده‌ها بدون نیاز به فرد پاسخ‌گو، مانند شمارش تعداد وسایل نقلیه عبوری از یک تقاطع در هر ساعت از طریق روش مشاهده صورت می‌گیرد.
- (۲) جمع‌آوری داده‌های اطلاعاتی که قبلاً ذخیره شده‌اند، مانند آمار قبولی دانش‌آموزان در خرداد سال گذشته در یک مدرسه، با روش دادگان‌ها انجام می‌شود.
- (۳) مجموعه سؤالات از پیش تعیین شده‌ای که توسط تعدادی پاسخ‌دهنده تکمیل می‌شود را در روش پرسش‌نامه برای گردآوری داده‌ها به کار می‌برند.
- (۴) در روش مصاحبه برای جمع‌آوری داده‌ها مصاحبه‌گر همان پاسخ‌گو است.

۱۰۲- چه تعداد از موارد زیر متغیر کمی با مقیاس اندازه‌گیری نسبتی است؟

الف) نمرات درس ریاضی دانش‌آموزان یک کلاس

ب) تعداد کتاب‌های درسی دانش‌آموزان دوره ابتدایی

پ) درجه حرارت در شهرهای مختلف

ت) رتبه دانش‌آموزان در یک آزمون علمی

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۰۳- تفاوت بین آماره و پارامتر در این است که ... در نمونه و ... در جامعه آماری کاربرد دارد و پارامتر همواره ... است.

(۱) آماره - پارامتر - ثابت

(۲) آماره - پارامتر - متغیر

(۳) پارامتر - آماره - ثابت

(۴) پارامتر - آماره - متغیر

۱۰۴- کدام متغیر زیر از نوع کیفی با مقیاس اندازه‌گیری اسمی است؟

(۱) مراحل تحصیل یک فرد

(۲) میزان آلودگی هوا

(۳) تعداد کارمندان شاغل در هر وزارتخانه

(۴) وضعیت هوا (بارانی، آفتابی، ابری)

۱۰۵- اگر میانگین داده‌های آماری $\{x, 125, 90, 110, 85, 115, 75\}$ برابر x باشد، میانگین داده‌های $x+2$ و $x+10$ و x کدام است؟

(۱) ۱۰۵ (۲) ۱۱۰ (۳) ۱۰۴ (۴) ۱۱۲

۱۰۶- اگر میانگین داده‌های $4, 6, x+3, 8, 12$ برابر با ۷ باشد، آنگاه میانه داده‌های $4, 3x, 13, 9, 7$ کدام است؟

(۱) ۶ (۲) ۷ (۳) ۹ (۴) ۸

۱۰۷- با توجه به داده‌های ۲, ۳, ۳, ۷, ۹, ۴, ۶, ۵, ۱۰, ۱۱ دامنه میان چارکی کدام است؟

(۱) ۲ (۲) ۴ (۳) ۶ (۴) ۶/۵

۱۰۸- انحراف معیار داده‌های ۲, ۴, ۵, ۹ کدام است؟

 (۱) $\frac{\sqrt{14}}{2}$ (۲) $\frac{\sqrt{20}}{2}$ (۳) $\frac{\sqrt{26}}{2}$ (۴) $\frac{\sqrt{8}}{2}$
۱۰۹- میانگین وزن یک نوع کنسرو ماهی ۳۰۰ گرم است. اگر تقریباً ۹۶ درصد کنسروهای تولید شده این کارخانه وزنی بین ۲۷۰ گرم تا ۳۳۰ گرم داشته باشند، در این صورت انحراف معیار وزن این نوع کنسرو تقریباً چند است؟

(۱) ۱۰ (۲) ۸/۵ (۳) ۳۰ (۴) ۱۵

۱۱۰- اگر واریانس داده‌های $b, 2a+1, a+4$ و $c+1$ برابر صفر باشد، انحراف معیار داده‌های $a, a, a, b, b, c, 6$ کدام است؟

 (۱) $\sqrt{\frac{22}{7}}$ (۲) $\frac{22}{7}$ (۳) $\sqrt{\frac{10}{7}}$ (۴) $\frac{10}{7}$

محل انجام محاسبات

تابع قدر مطلق
 اعمال پر روی توابع
 صفحه‌های ۴۰ ۴۱ ۴۲

اگر به سؤال‌های درس ریاضی و آمار (۱) پاسخ ندهاید، به این سؤال‌ها پاسخ دهید.

ریاضی و آمار (۲)

۱۱۱- نمودار تابع $y = |ax - b|$ محور x ها را در نقطه‌ای به طول ۳ و محور y ها را در نقطه‌ای به عرض ۶ قطع می‌کند. در این صورت $|a| + |b|$

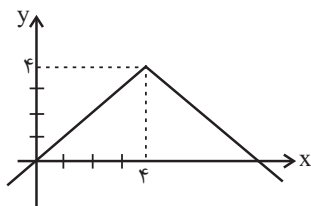
کدام است؟

- (۱) ۲ (۲) ۶ (۳) ۴ (۴) ۸

۱۱۲- نمودار توابع $f(x) = -|x - 3|$ و $g(x) = \begin{cases} \sqrt{x}, & x \geq 0 \\ -2, & x < 0 \end{cases}$ در چند نقطه با یکدیگر برخورد دارند؟

- (۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۱۱۳- ضابطه نمودار تابع قدرمطلق زیر کدام است؟

$$y = |x + 4| + 4 \quad (۱)$$

$$y = -|x + 4| + 4 \quad (۲)$$

$$y = |x - 4| + 4 \quad (۳)$$

$$y = -|x - 4| + 4 \quad (۴)$$

۱۱۴- تابع $y = -|2x - 5|$ به صورت تابع دو ضابطه‌ای کدام است؟

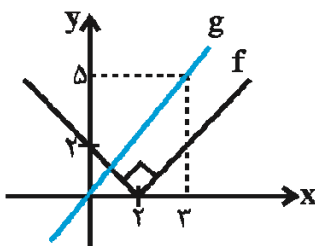
$$y = \begin{cases} -2x + 5, & x \geq \frac{5}{2} \\ 2x - 5, & x < \frac{5}{2} \end{cases} \quad (۲)$$

$$y = \begin{cases} 2x - 5, & x \geq \frac{5}{2} \\ -2x + 5, & x < \frac{5}{2} \end{cases} \quad (۱)$$

$$y = \begin{cases} 2x - 5, & x \geq \frac{2}{5} \\ -2x + 5, & x < \frac{2}{5} \end{cases} \quad (۴)$$

$$y = \begin{cases} 2x - 5, & x \leq \frac{2}{5} \\ -2x + 5, & x > \frac{2}{5} \end{cases} \quad (۳)$$

۱۱۵- نمودار تابع‌های f و g به صورت زیر است، حاصل $(f + g)(1)$ چند برابر $\frac{1}{3}$ است؟

(۱) ۲

(۲) ۴

(۳) ۶

(۴) ۸

محل انجام محاسبات

۱۱۶- اگر $f = \{(7,0), (3,6), (-3,5), (1,3)\}$ و $g = \{(2,2), (7,4), (3,1)\}$ باشد، در این صورت تابع $f + g$ کدام است؟

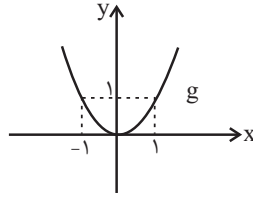
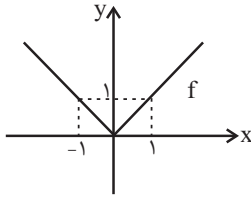
(۲) $\{(7,7), (3,3)\}$

(۱) $\{(4,7), (7,3)\}$

(۴) $\{(3,7)\}$

(۳) $\{(7,4), (3,7)\}$

۱۱۷- اگر نمودار تابع‌های f و g به صورت زیر باشند، حاصل عبارت $\frac{(f+g)(2)}{(f-g)(-3)}$ کدام است؟ (g تابع درجه دوم است.)

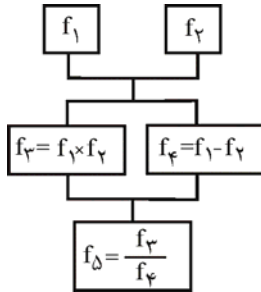
(۱) ۱

(۲) -۱

(۳) $\frac{2}{3}$

(۴) $-\frac{2}{3}$

۱۱۸- اگر $f_1(x) = 2x + 1$ و $f_2(x) = x - 3$ باشند، با توجه به درخت زیر، $f_5(4)$ کدام است؟

(۱) $\frac{5}{4}$

(۲) $\frac{17}{6}$

(۳) $\frac{22}{9}$

(۴) $\frac{9}{8}$

۱۱۹- اگر $f(x) = 2x - 3$ و $g(x) = 9x^2 - 4$ باشند، دامنه تابع $\frac{f}{g}$ کدام است؟

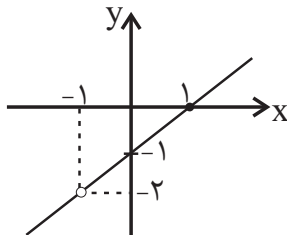
(۲) $\mathbb{R} - \left\{ \frac{4}{9}, \frac{3}{2} \right\}$

(۱) $\mathbb{R} - \left\{ \frac{2}{3}, \frac{3}{2} \right\}$

(۴) $\mathbb{R} - \left\{ -\frac{3}{2}, \frac{3}{2} \right\}$

(۳) $\mathbb{R} - \left\{ -\frac{2}{3}, \frac{2}{3} \right\}$

۱۲۰- اگر $f(x) = x^2 - 1$ و تابع $\left(\frac{f}{g}\right)(x)$ به صورت نمودار زیر باشد، حاصل $\frac{g(2)}{(f+g)(1)}$ کدام است؟

(۱) $\frac{2}{5}$

(۲) $\frac{2}{4}$

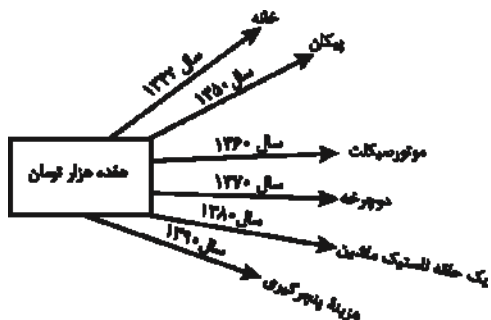
(۳) $\frac{2}{2}$

(۴) $\frac{4}{3}$

اقتصاد

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
 وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

نهادهای پولی و مالی
 صفحه های (۵ تا ۷۶)

۱۲۱- با توجه به نمودار روبه‌رو:

الف) قدرت خرید پول در جامعه وابسته به چیست؟

ب) رابطه قدرت خرید پول با ... یک رابطه غیرمستقیم است.

ج) چرا پول قدرت خرید خود را از دست داده است؟

۱) الف) حجم پول موجود در کشور، ب) نقدینگی، ج) چون در جامعه، نابرابری عرضه و تقاضا وجود دارد.

۲) الف) حجم پول موجود در کشور، ب) سطح عمومی قیمت‌ها، ج) زیرا نتوانسته در طول زمان ارزش خود را حفظ کند.

۳) الف) سطح عمومی قیمت‌ها، ب) سطح عمومی قیمت‌ها، ج) زیرا نتوانسته در طول زمان ارزش خود را حفظ کند.

۴) الف) سطح عمومی قیمت‌ها، ب) نقدینگی، ج) چون در جامعه، نابرابری عرضه و تقاضا وجود دارد.

۱۲۲- عبارات کدام گزینه مبین پاسخ صحیح سؤالات زیر است؟

الف) کدام عامل در طبقه‌بندی اسناد اعتباری در نظر گرفته می‌شود؟

ب) شرط اصلی در انجام هر مبادله تهاتر کدام است؟

پ) اگر قیمت کالایی در ابتدای سال ۲۰۰ هزار ریال باشد و در انتهای سال قیمت آن، ۵۰ هزار ریال افزایش یابد، به این معناست که ...

ت) کدام گزینه از ویژگی‌های بازار بورس کالا نیست؟

۱) الف) قابلیت انتقال یا عدم انتقال آن‌ها، ب) داشتن کالای با ارزش، پ) طی این سال، ۲۰ درصد تورم در قیمت این کالا داشته‌ایم. ت) این‌گونه بازارها را به نام کالایی که در آن‌ها معامله می‌شود، نام‌گذاری می‌کنند.

۲) الف) زمان بازپرداخت اسناد، ب) تمایل هم‌زمان طرفین به مبادله، پ) طی این سال، ۲۵ درصد تورم در قیمت این کالا داشته‌ایم. ت) در بورس‌های کالا بیشتر کالاهای واسطه‌ای و مواد خام و اولیه و برخی مواد شیمیایی مورد معامله قرار می‌گیرد.

۳) الف) قابلیت انتقال یا عدم انتقال آن‌ها، ب) داشتن کالای با ارزش، پ) طی این سال، ۲۰ درصد تورم در قیمت این کالا داشته‌ایم. ت) بورس کالا محل مبادله کالاهاست.

۴) الف) زمان بازپرداخت اسناد، ب) تمایل هم‌زمان طرفین به مبادله، پ) طی این سال، ۲۵ درصد تورم در قیمت این کالا داشته‌ایم. ت) بورس کالا محل مبادله کالاهاست.

۱۲۳- به ترتیب هریک از موارد زیر، کدام وظیفه پول را بیان می‌کنند؟

- آسان کردن کار خرید و فروش کالاهای مختلف و تبدیل قیمت‌ها به یکدیگر

- فردی ۱۰ رأس گوسفند خریداری می‌کند. ناگهان پس از چند روز ۳ رأس از آن‌ها بیمار می‌شوند و این فرد باید مبلغی را برای درمان گوسفندان هزینه کند.

- شخصی که برای مهاجرت پول خود را با توجه به واحد ارزش خاص آن کشور، تبدیل می‌کند.

۱) وسیله سنجش ارزش - وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش - وسیله سنجش ارزش

۲) وسیله پرداخت در مبادلات - وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش - وسیله سنجش ارزش

۳) وسیله سنجش ارزش - وسیله پرداخت‌های آینده - وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش

۴) وسیله پرداخت در مبادلات - وسیله پرداخت‌های آینده - وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش

محل انجام محاسبات

- ۱۲۴- در کدام گزینه به ترتیب صحت یا نادرستی عبارات زیر به درستی مشخص شده است؟
- مهم ترین نوع اسناد اعتباری بلندمدت اوراق مشارکت است که دارای سود قطعی در فواصل زمانی معین است.
- مضاربه از عقود اسلامی است که طبق آن بانک زمین مشخصی را برای مدت معین در اختیار طرف دیگر قرار می دهد تا در آن کشاورزی کند و نهایتاً سود حاصل بین آن ها تقسیم شود.
- بانک های سرمایه گذاری واسطه و وکیل سپرده گذاران برای سرمایه گذاری و مشارکت در زمینه تولید هستند.
- اسناد اعتباری کوتاه مدت، همانند پول نقد در معاملات مختلف مورد استفاده قرار می گیرند و به محض ظهورنویسی قابل انتقال می گردند.
- (۱) غ - ص - غ - غ (۲) غ - غ - ص - ص (۳) ص - غ - ص - غ (۴) غ - غ - ص - غ

۱۲۵- با توجه به تاریخچه پیدایش پول، کدام گزینه مبین پاسخ صحیح پرسش های زیر است؟

الف) کدامیک از مشکلات مبادله تهاتر نیست؟

- ب) در رابطه با پیدایش پول در مرحله دوم کدام مورد درست است؟
- ج) به چه دلیل استفاده از فلزاتی مانند طلا و نقره به عنوان پول در گذشته بسیار رواج پیدا کرد؟
- د) ایده سپردن نشر پول به یک بانک مرکزی چگونه شکل گرفت؟
- ه) در معاملاتی که با چک انجام می شود جابه جایی پول چگونه است؟
- و) به ترتیب پشتوانه «پول کاغذی در گذشته و پول های فلزی، کاغذی، تحریری و الکترونیکی که امروزه در دست افراد است» چیست؟

(۱) الف) پس انداز، حفظ ارزش و انتقال آن به آینده، ب) انتخاب برخی فلزات مانند طلا و نقره به عنوان وسیله مبادله، ج) نامحدود بودن میزان طلا و نقره در دسترس بشر، د) مجبور شدن دولت به چاپ و انتشار اسکناس به دلیل بی مبالاتی و یا سوءاستفاده برخی از صرافان از اعتماد مردم و همچنین سخت بودن آشنایی و اعتبارسنجی انواع رسیده ها، صرافی ها، ه) در واقع پول نقد بین افراد رد و بدل می شود و مشتری با مراجعه به بانک می تواند مبلغ قید شده را به فردی که چک را در اختیار دارد پرداخت کند. و) پول فلزی و شمش های طلا و جواهراتی که نزد صراف یا بانک بود - قدرت اقتصادی کشور

(۲) الف) تعیین و محاسبه قیمت ها و تبدیل آن ها به یکدیگر، ب) استفاده از پول کاغذی یا رسید در معامله ها، ج) مناسب بودن پول فلزی به عنوان وسیله پرداخت در مبادلات با حجم زیاد، د) مصون ماندن مردم از خطرهای احتمالی و همچنین رهایی یافتن از حمل رسیده ها در معامله ها، ه) پول نقد بین افراد رد و بدل نمی شود بلکه بانک، موجودی حسابی را کاهش و موجودی حساب دیگری را افزایش می دهد. و) همان طلا و نقره موجود در خود پول - پول فلزی و شمش های طلا و جواهراتی که نزد صراف یا بانک است.

(۳) الف) نبود پشتوانه در مبادلات، ب) گزینش کالایی خاص به عنوان وسیله مبادله در هر منطقه، ج) فسادناپذیری و حجم کم، د) مجبور شدن دولت به چاپ و انتشار اسکناس به دلیل بی مبالاتی و یا سوءاستفاده برخی از صرافان از اعتماد مردم و همچنین سخت بودن آشنایی و اعتبارسنجی انواع رسیده ها، صرافی ها، ه) پول نقد بین افراد رد و بدل نمی شود بلکه بانک، موجودی حسابی را کاهش و موجودی حساب دیگری را افزایش می دهد. و) پول های فلزی و شمش های طلا و جواهراتی که نزد صراف یا بانک بود - قدرت اقتصادی کشور

(۴) الف) نبودن مکان مناسب برای انجام مبادلات، ب) در هر منطقه کالایی خاص پرطرفدار بود، مثلاً در ایران غلات، در هندوستان صدف و در تبت چای به عنوان اولین پول مورد استفاده قرار گرفت. ج) فسادناپذیری و حجم کم، د) مصون ماندن مردم از خطرهای احتمالی و همچنین رهایی یافتن از حمل رسیده ها در معامله ها، ه) در واقع پول نقد بین افراد رد و بدل می شود و مشتری با مراجعه به بانک می تواند مبلغ قید شده را به فردی که چک را در اختیار دارد پرداخت کند. و) همان طلا و نقره موجود در خود پول - پول های فلزی و شمش های طلا و جواهراتی که نزد صراف یا بانک است.

۱۲۶- کدام عبارت در مورد انواع بانک ها درست نمی باشد؟

- (۱) بانک ایران و اروپا از نمونه بانک های سرمایه گذاری است که به منظور سرمایه گذاری در زمینه تولید فعالیت می کند و همچنین می تواند شرکت ها و واحدهای تولیدی تأسیس کند.
- (۲) بانک ها عمدتاً یکسانند و فعالیت های مشترکی را برعهده دارند و بانک مرکزی تمام فعالیت های پولی و بانکی آن ها را تحت کنترل و نظارت دارد.
- (۳) بانک های تخصصی مثل بانک توسعه صادرات فقط به فعالان عرصه خاصی از اقتصاد خدمات ارائه می کنند نه به همه مردم.
- (۴) بانک توسعه ای، صندوقی عمدتاً دولتی برای توسعه مناطق محروم و تأمین مالی طرح های عمرانی توسعه ای است.

محل انجام محاسبات

۱۲۷- در رابطه با پیدایش بانک چند مورد از موارد زیر نادرست است؟

(الف) با جریان یافتن پول‌های کاغذی و اعتبار و اعتماد به آن‌ها، کم‌کم مؤسسات مالی روی کار آمدند که کار اصلی آن‌ها حفظ و تأمین امنیت پول و آسان‌سازی نقل و انتقال آن از شهری به شهر دیگر بود.

(ب) با گسترش تجارت، مدیران مؤسسات پولی که ابتدا صرافی و سپس بانک نامیده می‌شدند، متوجه دو نکته مهم شدند: ۱- گاهی برخی از صرافان و بازرگانان نمی‌توانستند مبالغی را که طبق رسید، موظف به پرداخت آن‌ها بودند به صاحبانشان برگردانند، ۲- در برخی موارد با مراجعه تعدادی از افراد به مؤسسه برای دریافت پول خود، موجودی صندوق به صفر می‌رسید.

(ج) در مؤسسات مالی که مالک پول‌های راكد صرافان دیندار بودند، پول‌های راكد را قرض مردم به خود می‌دانستند و بنابراین پول‌های راكد را وام می‌دادند و در مقابل مبالغی اضافه بر وام دریافت می‌کردند.

(د) در جوامع غیردینی صاحبان مؤسسات پولی اگر پول‌های راكد را با اجازه صاحبان اصلی و از سوی آن‌ها به کار می‌گرفتند، صرفاً واسطه و وکیل بودند و سود اقتصادی به صاحب اصلی پول تعلق داشت و مؤسسه فقط حق الوکاله خود را برمی‌داشت.

(ه) مؤسسات یا بانک‌ها علاوه بر خدمات نقل و انتقال و محافظت از پول، به اعطای وام و تأمین اعتبار نیز پرداختند.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۲۸- موارد کدام گزینه جاهای خالی عبارات زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

(الف) از جمله دلایل ایجاد بازار سرمایه آن است که مردم ... و صاحبان واحدهای تولیدی نیز برای گسترش دادن فعالیت‌های خود به ... نیاز دارند. (ب) در گذشته راه تأمین منابع مالی مواردی چون ... بود که به تدریج شیوه‌های مناسب‌تری ابداع شد و آن ... بود.

(ج) تنها شرکت‌های سهامی ... می‌توانند سهام خود را در بورس عرضه کنند.

(د) تهیه دستورالعمل اجرایی و مقررات ناظر بر انتشار اوراق مشارکت در ایران بر عهده ... است. این اوراق ... مانند سهام در بازار سرمایه خرید و فروش شود.

(۱) الف) سرمایه‌هایی دارند که به دنبال سود مناسب از آن‌ها هستند - پس‌انداز اشخاص، (ب) بانک‌ها - حذف نقش واسطه‌ای بانک‌ها، (ج) خاص، (د) دولت - نمی‌تواند

(۲) الف) به تنهایی امکانات و تخصص و توان لازم برای ایجاد واحدهای تولیدی را ندارند - منابع مالی، (ب) مال به‌دست آمده از ارث - حذف نقش واسطه‌ای بانک‌ها، (ج) خاص، (د) بانک مرکزی - می‌تواند

(۳) الف) سرمایه‌هایی دارند که به دنبال سود مناسب از آن‌ها هستند - منابع مالی، (ب) بانک‌ها - تأمین مالی از طریق صدور اوراق بهادار، (ج) عام، (د) بانک مرکزی - می‌تواند

(۴) الف) به تنهایی امکانات و تخصص و توان لازم برای ایجاد واحدهای تولیدی را ندارند - پس‌انداز اشخاص، (ب) مال به‌دست آمده از ارث - تأمین مالی از طریق صدور اوراق بهادار، (ج) عام، (د) دولت - نمی‌تواند

۱۲۹- فرض کنید در یک جامعه فرضی سطح عمومی قیمت‌ها در سال ۹۰ معادل ۱۰۰ واحد پولی و نرخ تورم در سال‌های ۹۱، ۹۲ و ۹۳ به ترتیب

۱۲، ۲۵ و ۳۰ درصد باشد، در این شرایط اختلاف سطح عمومی قیمت‌ها در سال‌های ۹۲ و ۹۳ چند واحد پولی است؟

(۱) ۲۸ (۲) ۴۲ (۳) ۴۴ (۴) ۲۴

۱۳۰- کدام گزینه مبین پاسخ صحیح سؤالات زیر است؟

(الف) چرا درج تاریخ آینده روی چک غیرقانونی است؟

(ب) فعالیت‌های بازار سرمایه چگونه می‌تواند به‌ترتیب منجر به افزایش سرمایه‌گذاری در جامعه و کاهش نرخ تورم شود؟

(۱) الف) زیرا چک سند بهادار بدون تاریخ است. (ب) از طریق برقراری ارتباط بین عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان سرمایه - با بررسی و شفاف‌سازی اطلاعات مالی شرکت‌ها و قیمت‌گذاری سهام و اوراق بهادار

(۲) الف) زیرا چک سند بهادار بدون تاریخ است. (ب) از طریق جذب و به کار انداختن سرمایه‌های راكد - با تشویق مردم به پس‌انداز و به‌کارگیری پس‌اندازها در فعالیت‌های مفید اقتصادی

(۳) الف) زیرا چک جزء اسناد اعتباری است. (ب) از طریق جذب و به کار انداختن سرمایه‌های راكد - با برقراری ارتباط بین عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان سرمایه

(۴) الف) زیرا چک جزء اسناد اعتباری است. (ب) با تشویق مردم به پس‌انداز و به‌کارگیری پس‌اندازها در فعالیت‌های مفید اقتصادی - فراهم آوردن سرمایه‌های لازم برای اجرای پروژه‌های بزرگ دولتی و خصوصی

علوم و فنون ادبی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی (مجموع دروس علوم و فنون ادبی): ۲۵ دقیقه

فصل یکم

فصل دوم

سیکشناسی قرن‌های دوازدهم و سیزدهم

(دورهٔ بازگشت و پیداری)

صفحه‌های ۴۷ تا ۵۰

۱۳۱- موارد کدام گزینه دربارهٔ موضوع‌ها و حوزه‌های ادبی موجود در نثر مشروطه و نمونه‌های آن نادرست است؟

- الف) مجلهٔ بهار که نشریه‌ای ادبی محسوب می‌شد، در سال‌های مشروطه به وسیلهٔ ملک‌الشعرای بهار منتشر شد.
 ب) از میان رمان‌نویسان این دوره می‌توان به محمدباقر میرزا خسروی، نویسندهٔ رمان شمس و طغرا اشاره کرد.
 پ) سرگذشت حاجی‌بابای اصفهانی از مهم‌ترین آثار ترجمه‌شده در این دوره است.
 ت) روزنامهٔ صور اسرافیل با مدیریت میرزا جهانگیرخان و روزنامهٔ نسیم شمال با مدیریت و نویسندگی سید اشرف‌الدین گیلانی از روزنامه‌های مهم این دوره‌اند.
 ث) در این عصر، نوشتن رمان تاریخی و اجتماعی سطحی در قیاس با روزنامه‌نویسی در دسر کمتری داشت.
 ج) ترجمهٔ آثار اروپایی در ایران با ایجاد چاپخانه در زمان فتحعلی‌شاه آغاز شد.
 چ) تنها نمونهٔ ادبیات نمایشی این دوره، سه نمایش‌نامهٔ کوتاه، اثر میرزا حسن‌خان بدیع است.
 ح) دانشکده و نوبهار، نام دو مجله بود که در این دوره به چاپ می‌رسید.

پ - ح

ت - ج

ب - ث

الف - چ

۱۳۲- در کدام گزینه ویژگی‌های نثر قائم‌مقام فراهانی موجود است؟

- ۱) یکی را روضهٔ جنانی جزای دادن جانی است، یکی را نعمت خلدی بهای قطرهٔ خونی. قومی به مایهٔ بذل جان، دولت حُسن مآل گیرند، برخی به جبايت خراج دیوان، تنعم نعیم رضوان یابند.
 ۲) و نقود منثورات را سگهٔ قبول ملوک و اکابر می‌نهادم تا به قدر وسع این دو کریمه را در حجر تشریح و تربیت چنان برآورم که راغبان و خطابان را به خطبتشان بواعث رغبت با دید آمد.
 ۳) این‌ها همه از سرائر مملکت است. این‌ها تمام حرف‌هایی است که همه‌جا نمی‌توان گفت. من ریشم را که توی آسیاب سفید نکرده‌ام، تو آسوده باش. هیچ وقت از این حرف‌ها نخواهم نوشت.
 ۴) اگرچه در دسر می‌دهم اما چه می‌توان کرد؛ نشخوار آدمیزاد حرف است. ما یک رفیق داریم اسمش دمدمی است. بیشتر از یک‌سال موی دماغ ما شده بود.

۱۳۳- در کدام بیت از مضامین رایج شعر عصر بیداری استفاده نشده است؟

- ۱) در ره ناموس ملک و ملت و خویش و تبار / با نشاط شیر و با عزم پلنگ آماده شو
 ۲) از فرنگ آمد به ایران طرفه‌های رنگ‌رنگ / شاه را مجذوب کرد آوازهٔ شهر فرنگ
 ۳) زن بود شعر خدا، مرد بود نثر خدا / مرد نثری سره و زن غزلی تر باشد
 ۴) ور شمار فضل او را دفتری سازد کسی / هرچه قانون شمار است اندر آن دفتر شود

۱۳۴- با توجه به ویژگی فکری ابیات زیر، کدام بیت سرودهٔ شعرای عصر بیداری است؟

- ۱) خستگان ضربت تسلیم را بهر شفا / نسخهٔ کلی قانون نجات آورده‌ای
 ۲) بر سرو سوسن از چه زبان می‌کند دراز؟ / آزاده را ز طعن زبان‌آوران چه غم؟
 ۳) تا چین سر زلف بتان شد وطن دل / عزم سفرش از گذر حب وطن خاست
 ۴) داغ میهن داغ مادر را ز دل / بسترده، کان واجب است این مستحب

۱۳۵- با توجه به ابیات زیر که از اشعار دورهٔ بیداری انتخاب شده‌اند، کدام تحلیل نادرست است؟

- «ز دانایی بنالد مرد دانا / که دانا را خرد بندی است بر پا
 ز سیری کرده قی در هند، «راجه» / گرسنه خفته «روسو» در اروپا
 فرو ماند به کرباسی کشاورز / مخنث گام بگذارده به دیبا
 عزیز بی‌جهت در خز و توزی / یتیم بی‌پدر بر خار و خارا
 اگر قسمت به سعی است و به کوشش / چنان کاندلر قران فرمود مولا
 چرا پیوسته قومی در تنعم / چرا همواره جمعی در تقلاً...»

- ۱) شاعر برخلاف گرایش غالب عصر مشروطه، علم‌آموزی و دانایی را تقبیح می‌کند.
 ۲) از مفاهیم رایج در این دوره، مفهوم «توجه به مردم» در این ابیات به چشم می‌خورد.
 ۳) زبان و بیان شاعر، متناسب با زبان اشعار ادیب‌الممالک است.
 ۴) موسیقی شعر و قالب آن، نوآوری خاصی ندارد و مطابق سنت‌های گذشته است.

۱۳۶- کدام بیت بر وزن «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» سروده نشده است؟

- (۱) دوشم ز بلبلی چه خوش آمد که می سرود / گل گوش پهن کرده ز شاخ درخت خویش
- (۲) با تو پیوستم و از غیر تو ببرد دلم / آشنای تو ندارد سر بیگانه و خویش
- (۳) ما آزموده ایم در این شهر بخت خویش / بیرون کشید باید از این ورطه رخت خویش
- (۴) ای حافظ ار مراد میسر شدی مدام / جمشید نیز دور نماندی ز تخت خویش

۱۳۷- نشانه های هجایی کدام بیت به صورت زیر است؟

« - UU - U - U - UU - »

- (۱) تا تو به خاطر منی کس نگذشت بر دلم / مثل تو کیست در جهان تا ز تو مهر بگسلم
- (۲) ای نفس خرم باد صبا / از بر یار آمده ای مرحبا
- (۳) زنده شود هر که پیش دوست بمیرد / مرده دل است آن که هیچ دوست نگیرد
- (۴) سروی چو تو می باید تا باغ بیاراید / و در همه باغستان سروی نبود شاید

۱۳۸- در بیت اول کدام گزینه «تلمیح» و در بیت دوم آن «مراعات نظیر» به کار رفته است؟

- (۱) در دل مجنون چه سوز بود ز لیلی / هست مرا ای نگار از تو همان سوز
هر چه زان تلخ تر بخواهد گفت / گو بگو از لب شکر بارش
- (۲) به چین زلف چو شامت نمی رسد دستم / نسیم زلف تو از مشک ناب می جویم
چنان بر صید مرغ دل فکند آن زلف پرچین را / که شاهی افکند بر صعوه (نوعی پرنده) بیچاره شاهین را
- (۳) همای گو مفکن سایه شرف هرگز / بر آن دیار که طوطی کم از زغن باشد
در باغ طبیعت نفسردیم قدم را / چیدیم و گذشتیم گل شادی و غم را
- (۴) به زهر تشنه لبم با شکر چه کار مرا / دراز باد شیم با سحر چه کار مرا
تو خود به جوشن و برگستان نه محتاجی / که روز معرکه بر خود زره کنی مو را

۱۳۹- ترتیب ابیات زیر بر اساس داشتن آرایه های «تضمین - مراعات نظیر - تلمیح - تشبیه و مجاز» به کدام شکل است؟

- (الف) لب تو خضر و دهان تو آب حیوان است / قد تو سرو و میان موی و بر به هیئت عاج
- (ب) تا خدای کعبه بنوازد تو را / شرح آتی جاعل سازد تو را
- (پ) به هر سو که قارن برفا کند اسپ / همی تافت آهن چو آذر گشسپ
- (ت) هدهد ایشان پی تقدیس را / می گشاید راه صد بلقیس را
- (ث) دهان شهید تو داده رواج آب خضر / لب چو قند تو برد از نبات مصر رواج

(۱) پ - الف - ب - ت - ث

(۲) ب - پ - ث - ت - الف

(۳) پ - الف - ت - ب - ث

(۴) ب - ث - ت - الف - پ

۱۴۰- در کدام بیت هیچ یک از آرایه های «مراعات نظیر، تلمیح یا تضمین» به کار نرفته است؟

- (۱) فارغ ز امید رحمت و بیم عذاب / آزاد ز خاک و باد و از آتش و آب
- (۲) نغمه حافظ شنو ز خامه صائب / چند نشینی که خواجه کی به درآید
- (۳) نه عاشق کند ملک دنیا طلب / نه بهرام شمشیر چوبین خوهد
- (۴) بی دلی در همه احوال خدا با او بود / او نمی دیدش و از دور خدایا می کرد

علوم و فنون ادبی (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

سبک و سبک‌شناسی دوره اول
(سبک خراسانی)
زبان و ادبیات فارسی در سده‌های ۵ و ۶
صفحه‌های ۴۶ تا ۵۸

۱۴۱- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) دلیل تعدد سبک‌های ادبی شعرا و نویسندگان جهان، تفاوت آن‌ها در اطلاعات، دانش، ذوق و استعداد است.
- (۲) سبک دوره سامانی و غزنوی تا حدود آغاز قرن ششم هجری، هنوز شعر پارسی را تحت تأثیر داشت.
- (۳) جمال‌الدین عبدالرزاق از شاعران معروف آذربایجان بود که سبک شعر فارسی را از شیوه دیگر نواحی، متمایز کردند.
- (۴) عطار و مولوی از شاعرانی بودند که به پیروی از سنایی به عرفان و تصوف روی آوردند.

۱۴۲- ویژگی سبکی کدام بیت در مقابل آن نادرست است؟

- (۱) گر نه آیین جهان از سر همی دیگر شود / چون شب تاری همی از روز روشن‌تر شود (کاربرد قافیه و ردیف ساده)
- (۲) هر شب همی درخشد در گلستان / چون شعله‌های آذر گل‌های نار (استفاده طبیعی از آرایه‌های ادبی)
- (۳) ز دور هرکه مر او را بدید پیر و جوان / به خوب‌تر لقبی گفت سیدنا مرحب (سادگی زبان شعر)
- (۴) ای آن‌که همی قصه من پرسی هموار / گویی که چگونه است بر شاه تو را کار (استفاده از دو نشانه برای یک مضمون)

۱۴۳- بیت کدام گزینه مطابق با ویژگی‌های سبک بینابین سروده شده است؟

- (۱) امید خلق غواص است و دست راد او دریا / به کام خویش برگردد گهر غواص از دریا
- (۲) بر جای رطل و جام می، گوران نهاده استند پی / بر جای چنگ و نای و نی، آواز زاغ است و زغن
- (۳) وگر خود جنت المأوی بود مأوی درویشان / وگر خواهند درویشان ملک را صنع آن باشد
- (۴) خیز و بیتی چند بنویس و به خدمت بر بخوان / تا ز حسن‌الاستماعت قرب او آدنی دهد

۱۴۴- کدام یک از ابیات زیر، منطبق بر یکی از مضامین عمده سبک خراسانی است؟

- (۱) به علم و به گوهر کنی مدحت آن را / که مایه است مر جهل و بدگوهری را
- (۲) چرا خوانم چو فرقان کردم از بر / به جای ختم قرآن مدح دهقان؟
- (۳) هزار شکر خداوند را که خرسند است / دلم ز مدح و غزل بر مناقب و مقتل
- (۴) مدح و دبیری و غزل را نگر / علم نخواهی و هنر نشمیری

۱۴۵- عبارات همه گزینه‌ها به جز ... مطابق با ویژگی‌های نثر «مصنوع» است.

- (۱) خسروان بدان پنج روز حق‌های حشم و گروهان بگزارندی و حاجت‌ها روا کردند. اعتقاد پارسیان اندر نوروز نخستین آن است که اول روزی است از زمانه و بدو فلک آغازید گشتن.
- (۲) هرکه در این کارها اهمال نماید از استقامت معیشت محروم ماند: ضایع گردانیدن فرصت و کاهلی در موسم حاجت و تصدیق اخبار که محتمل صدق و کذب باشد.
- (۳) من آن غافل نادانم که دم گرم تو مرا بر باد نشاند تا هوس سجاده بر روی آب افگندن پیش خاطر آوردم و چون سوخته نم داشت آتش در من افتاد و قفای آن بخوردم.
- (۴) ای نفس میان منافع و مضار خویش فرق نمی‌کنی؛ و خردمند چگونه آرزوی چیزی در دل جای دهد که رنج و تبعات آن بسیار باشد و انتفاع و استمتاع اندک؟

۱۴۶- در بررسی سبکی، متن زیر می‌تواند متعلق به کدام اثر باشد؟

«ایزد عزّ ذکرةٔ مزد دهاد سلطان معظم را به گذشته‌شدن امام القادر بالله امیرالمؤمنین. انا لله و انا الیه راجعون. مصیبت سخت بزرگ است اما موهبت به بقای خداوند بزرگ‌تر. ایزد جای خلیفهٔ گذشته فردوس کند.»

(۱) تاریخ بلعمی (۲) تاریخ بیهقی (۳) التفهیم (۴) کشف‌الاسرار

۱۴۷- با توجه به سبک عبارتهای گزیننه‌ها، «حذف افعال به قرینه» و «اطناب» می‌تواند جزء ویژگی‌های کدام یک باشد؟

(۱) بفرمود تا خداوندان کتب راه، از دهقانان و فرزنانگان و جهاندیدگان از شهرها بیاورد و چاکر او به فرمان او نامه کرد و کس فرستاد به شهرهای خراسان و هشیاران از آنجا بیاورد.

(۲) سپاس و آفرین مر خدای کامران و کامکار و آفرینندهٔ زمین و آسمان را آن کش نه همتا و نه انباز و نه دستور و نه زن و نه فرزند. همیشه بود و همیشه باشد.

(۳) شب به حقیقت بودن ماست اندر تاریکی سایهٔ زمین، چون آفتاب از ما غایب باشد زیر افق؛ و چون نزدیک آمد، به برآمدن آن شعاع‌های او را که گرد بر گرد سایه است نخست ببینیم.

(۴) دیگر روز به درگاه آمدی و با خلعت نبود، که بر عادت روزگار گذشته قبایی ساخته کرد و دستاری نشابوری یا قاینی، که این مهتر را رضی الله عنه با این جامه‌ها دیدندی به روزگار و از ثقات او شنیدم ...

۱۴۸- نثر کدام گزینه را می‌توان منسوب به خواجه عبدالله انصاری دانست؟

(۱) هم در اول شب خود را به شکل و زئی او برآورد و شمعی خرد با مفاتیح که برای گشادن در دگان مُعد بود، در آستین نهاد.

(۲) پس ابراهیم بیرون آمد از میان آتش به سلامت و آن تخت و حوض آب ناپدید شد، به جای خویش رفتند به بهشت.

(۳) و رفتن به حج تا آنگاه که خلعت مصری بگرفت و ضرورت ستن و از موصل راه گردانیدن و به بغداد باز نشدن و خلیفه را به دل آمدن مگر امیر محمود فرموده است، همه به تمامی شرح کردم.

(۴) چون شکیبایی در شریعت از پسندیدگی نشان است و ناشکیبایی در حقیقت عین فرمان است، میان این و آن رهی را با تو چه برهان است؟

۱۴۹- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

(۱) بیدار بخت ما که تو دیدی به خواب رفت / وان عیش‌های خوش که شنیدی فسانه شد

(۲) آن موجهام که بحر پرآشوب روزگار / در هر شکست بال دگر می‌دهد مرا

(۳) زهر خند ای دل، که دور گریهٔ مستانه رفت / روزگار دار و گیر شیشه و پیمانه رفت

(۴) کنون زمانه دگر گشت و من دگر گشتم / عصا بیار که وقت عصا و انبان بود

۱۵۰- پیام کدام عبارت در مقابل آن درست نیست؟

(۱) رزق اگرچه مقسوم است، به اسباب حصول آن تعلق شرط است. (اهمیت تلاش)

(۲) هر که را رنجی به دل رسانیدی از پاداش آن یک رنج ایمن مباش که پیکان از جراحت به درآید و آزار در دل بماند. (انتقام و کینه‌ورزی)

(۳) صیاد بی‌روزی ماهی در دجله نگیرد و ماهی بی‌اجل بر خشک نمیرد. (اعتقاد به قضا و قدر)

(۴) به جامع کوفه درآدم دلتنگ یکی را دیدم که پای نداشت. شکر نعمت حق به جای آوردم و بر بی‌کفشی صبر کردم. (تأکید بر صبر)

پایه‌های آوایی همسان (۱)
مجاز
صفحه‌های ۴۴ ۵۶

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۵۱- پایه آوایی همه مصراع‌ها به‌جز ... در مقابل آن صحیح است.

(۱) تا که آب از عکس تو گوهر شود | تا کِ آبِ بَزْ عِکْسِ تِ گوهرِ شَد و د

(۲) چون که به لطفش نگری سنگ حجر موم شود | چن کِ بِ لَط | فِش نِ گِ رِی | سِن گِ حِ جِ رِ | موم شَد و د

(۳) به فردا میفکن فراق و وصال | بِ فِر دَا مَ | یِف کِن فِرَا قُ وِ صَال

(۴) بر دست من نه جام جان ای دستگیر عاشقان | بَر دَس تِ مَن | نِه جَامِ جَانِ | اِی دَس تِ گِی | رِ عَا شِ قَان

۱۵۲- پایه‌های آوایی و وزن واژه همه گزینه‌ها به‌جز گزینه ... یکسان است.

(۱) اندر آن ساعت که بر پشت صبا بندند زین / با سلیمان چون برانم من که مورم مرکب است

(۲) آب چشمم گفت حالم بر درت زان پس تو دانی / هم تو می‌دانی که نبود بر رسولان جز بلاغی

(۳) سینه مالامال درد است ای دریغا مرهمی / دل ز تنهایی به جان آمد خدایا همدمی

(۴) ما به غم خو کرده‌ایم ای دوست ما را غم فرست / تحفه‌ای کز غم فرستی نزد ما هر دم فرست

۱۵۳- کدام بیت از پایه‌های آوایی همسان «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» درست شده است؟

(۱) با دلارامی مرا خاطر خوش است / کز دلم یکباره برد آرام را

(۲) دو تا شد قامت هم چون کمانی / ز غم پیوسته چون ابروی فرخ

(۳) ای که در زنجیر زلفت جای چندین آشناست / خوش فتاد آن خال مشکین بر رخ رنگین غریب

(۴) نخواهی که نفرین کنند از پست / نکو باش تا بد نگوید کست

۱۵۴- در کدام گزینه وزن واژه بیت دچار دگرگونی شده است؟

(۱) در غم شیرین نجوشی لاجرم سرکه فروشی / آب حیوان را بیستی لاجرم رفتست آبت

(۲) ز مستان سلامت ز رندان پیامت / که قفل طرب را کلیدی که نوشت

(۳) کنار خویش دریا کردم از اشک / تماشا چون نیایی سوی دریا

(۴) به باطن همچو عقل کل به ظاهر همچو تنگ گل / دمی الهام امر قل دمی تشریف اعطینا

۱۵۵- تعداد پایه‌های آوایی در کدام بیت متفاوت است؟

(۱) در بن خانه است جهان تنگ و منگ / زود برآیید به بام سرا

(۲) می گلگون چو تو باشی بر من / نتوانم نتوانم نژدن

(۳) چو در کان روم او عقیق است و لعل / چو در بحر آیم بود گوهر او

(۴) تو را در پوستین من می‌شناسم / همان جان منی در پوست جانا

۱۵۶- در کدام بیت آرایه مجاز به کار نرفته است؟

- (۱) توبه بر لب، سبحه بر کف، دل پر از شوق گناه / معصیت را خنده می‌آید ز استغفار ما
- (۲) چرا نه مردم دانا چنان زید که به غم / چو سرش درد کند دشمنان دژم گردند
- (۳) هرچند که سر در سر دستان تو کردیم / با این همه دستان نتوان داد ز دستت
- (۴) خلق را چون آفرید از لطف، خلاق جهان / داد گوش و چشم و لب، پا و سر و دست و زبان

۱۵۷- در کدام یک از بیت‌های زیر هر دو آرایه «مجاز و تشبیه» به کار رفته است؟

- (الف) بیخی نشان که دولت باقیات بر دهد / کاین باغ عمر گاه بهارست و گه خزان
- (ب) معجز ز سر سپید بگشاد / موی چو سمن به باد برداد
- (پ) کنون که کشتی ما در میان موج افتاد / سرشک دیده ز ما برکنار خواهد ماند
- (ت) گلی که مست درآید به باغ می‌باید / که خون خود به تماشاییان حلال کند

(۴) پ - ت

(۱) الف - ب (۲) ب - ت (۳) الف - ت

۱۵۸- «مجاز با رابطه شباهت» در کدام بیت وجود ندارد؟

- (۱) بت خورشیدرخ من به گذارست امشب / شب‌روان را رخ او مشعله‌دارست امشب
- (۲) معدن نور بر این گنبد پیروزه است / که چو باغیست پر از لاله و پر سوسن
- (۳) ای فلک نیم نفس رفت که بی‌مرحمتی / تحفه تازه ز کج‌بازی سیاره بیار
- (۴) به مهمان‌خانه آرزو هوا جز لاشه چیزی نیست / برای لاشخوران واگذار این میهمانی را

۱۵۹- واژه «گل» در کدام بیت زیر نمی‌تواند آرایه مجاز به حساب بیاید؟

- (۱) گل جامه چاک کرده و نرگس فتاده مست / وز عندلیب در چمن افتاده غلغله
- (۲) آن را که می و مطرب دلکش باشد / در موسم گل چرا مشوش باشد
- (۳) منم از خوردن غم‌های تو شاد / چو زنبور عسل از خوردن گل
- (۴) نیستم بلبل که هر ساعت سراپم بر گلی / اهل توحیدم گلی دارم در این گلزار و بس

۱۶۰- بیت کدام گزینه فاقد «تشبیه» و دارای «مجاز» است؟

- (۱) همه شب تا به سحر از غم رویت شادیم / به امیدی که بیایی تو به غم‌خواری ما
- (۲) اگر روزی به دست آرم سر زلف نگارم را / شمارم مو به مو شرح غم شب‌های تارم را
- (۳) از بناگوش و خط سبز تو بس در عجبم / کز کجا برگ گلی مشک تر آورده برون
- (۴) مسلم است بر آن شمع‌ها سرافرازی / که زندگانی خود را به انجمن بخشند

من الأشعار المنسوبة إلى الإمام علي
درس ۱
مقطعهای (۱۶ تا)

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

عربی زبان قرآن (۳)

■ عَيْنِ الْأَصْحَحِ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ: (۱۶۱ - ۱۶۳)

۱۶۱- «لَا تَضْطَرِبْ مِنْ مَرَضٍ أَصَبَتْ بِهِ أَبَدًا لِأَنَّكَ قَادِرٌ عَلَى دَفْعِ الْمَرَضِ فَاللَّهُ قَدْ جَعَلَ دَوَاءَهُ فِي دَاخِلِ نَفْسِكَ!»:

(۱) از مرضی که به آن مبتلا شده‌ای هرگز نگران نشو، زیرا تو قادر به دور کردن بیماری هستی چه خدا دارویش را در درون وجود تو قرار داده است!

(۲) هیچ‌گاه از بیماری‌ای که بدان مبتلایی مضطرب نباش، چون تو می‌توانی آن بیماری را از بین ببری زیرا خداوند دارویش را در تو نهاده است!

(۳) از هر بیماری که بدان دچار می‌شوی نگران نشو که تو توانا هستی آن را از خود دور کنی، چه خدا دواي آن را در درون نفست قرار داده است!

(۴) هرگز از مرضی که دچارش شده‌ای نهراس، زیرا تو قادر به دفع آن خواهی بود چون خدا دارویش را در داخل وجود تو نهاده است!

۱۶۲- «قَالَ الدَّلِيلُ: لَعَلَّ تِلْكَ الْعِظَامَ تَتَعَلَّقُ بِالْحَيَوَانَاتِ الَّتِي كَانَتْ تَعِيشُ جَمَاعِيَّةً خَوْفًا مِنْ هَجُومِ الْحَيَوَانَاتِ الْمُفْتَرِسَةِ!»: رَاهِنَمَا كَفَتْ: ...

(۱) شاید این استخوان‌ها به حیواناتی تعلق دارد که به شکل گروهی زندگی می‌کردند به خاطر ترس از این‌که حیوانات وحشی به آنان حمله کنند!

(۲) ای کاش آن استخوان به حیواناتی تعلق داشته باشد که از ترس حمله حیوانات درنده به گونه‌ای اجتماعی زندگی می‌کردند!

(۳) شاید آن استخوان‌ها به حیواناتی متعلق باشد که به خاطر ترس از حمله حیوانات درنده به شکل گروهی زندگی می‌کردند!

(۴) کاش آن استخوان‌ها متعلق به جانورانی باشد که از ترس حمله حیوانات وحشی گروهی زندگی می‌کنند!

۱۶۳- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

(۱) «لَا لِبَاسٍ أَجْمَلُ مِنَ الْعَافِيَةِ!»: هیچ لباسی هم‌چون سلامتی زیبا نیست!

(۲) «لَيْتَ فَرِيقَ إِبْرَانَ الْقَوِيَّ يَنْجَحُ فِي هَذِهِ الْمُبَارَاةِ!»: ای کاش تیم قدرتمند ایران در این مسابقات موفق شود!

(۳) «يَنْقَطِعُ رَجَائِي عَنْ كُلِّ مَنْ بَحَاجَةٌ إِلَى رَبِّي!»: امیدم از هر آن کسی که به پروردگارم نیازمند است، قطع می‌شود!

(۴) «أَحْسِنُوا إِلَى كُلِّ مَنْ يَطْلُبُ الْمُسَاعَدَةَ؛ فَإِنَّهُ مِنْ مِيزَاتِ الْمُؤْمِنِ!»: به هر که کمک می‌خواهد، نیکی کنید؛ چه آن از ویژگی‌های مؤمن است!

۱۶۴- عَيْنِ غَيْرِ الْمُنَاسِبِ حَسَبَ الْحَقِيقَةِ وَالْوَاقِعِ:

(۱) النَّاسُ مَوْتَى وَأَهْلُ الْعِلْمِ أَحْيَاءُ!

(۲) النَّاسُ كُلُّهُمْ بِنُوَادِمٍ وَأَدَمٌ مِنْ تُرَابٍ!

(۳) لَا يَجُوزُ التَّفَاخُرُ بِالْأَنْسَابِ!

(۴) قَدْرُ كُلِّ امْرَأٍ مَا يَمْلِكُهَا!

(۱) الْمُؤَصَّلُ

(۲) الْمُخْتَلَطُ

(۳) الْمَرْصُوعُ

(۴) الْمُهْدِيُّ

۱۶۵- اَمَلًا الْفِرَاعُ: «الْجِسْمُ ..... هُوَ الْجِسْمُ الَّذِي تَنْتَقِلُ خِلَالَهُ الْكَهْرِبَاءُ أَوْ الْحَرَارَةُ أَوْ الصَّوْتُ!»

۱۶۶- «لَا تَغْضَبْ؛ فَإِنَّ الْغَضَبَ مَفْسَدَةٌ!»: عَيْنِ الْمُنَاسِبِ لِلْمَفْهُومِ:

(۱) ایمان ما ز غارت شیطان نگاه دار / تا از عذاب خشم تو جان در امان شود

(۲) تو گر خشم بر وی نگیری رواست / که خود خوی بد دشمنش در قفاست

(۳) غضب آمد خراشگر چون اره / اره است آن بلی ولی دو سره

(۴) ز آتشی کز غضب برافروزی / اولاً خان و مان خود سوزی

۱۶۷- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَالْمَحَلِّ الإِعْرَابِيِّ: «كُلُّ طَعَامٍ لَا يُذَكَّرُ اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ، فَإِنَّمَا هُوَ دَاءٌ وَلَا بَرَكَةٌ فِيهِ!»

(۱) طَعَامٌ: اسْمٌ - مفرد مذکر - نكرة - مُعْرَبٌ / مبتدأ و مرفوع بالضمة

(۲) لَا يُذَكَّرُ: فعل - مفرد مذکر غائب - مجرد ثلاثي - مجهول - مُعْرَبٌ / خبر و مبنی

(۳) اسْمٌ: اسْمٌ - مفرد مذکر - مُعْرَبٌ / فاعل و مرفوع بالضمة

(۴) بَرَكَةٌ: اسْمٌ - مفرد مؤنث - معرفة - مبنی / اسم «لَا» النافية للجنس و مفتوح

۱۶۸- عَيْنِ «الَّذِينَ» يَخْتَلِفُ الْآخِرِينَ فِي الْمَحَلِّ الإِعْرَابِيِّ:

(۱) «لَا يَحِزُّكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ...»

(۲) «وَلَا تَسْبُوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسْبُوا اللَّهَ»

(۳) «... فَاَنْشُرُوا يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ»

(۴) «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا...»

۱۶۹- عَيْنِ الْخَطَأِ عَنِ هَمْزَةِ «أَنَّ»:

(۱) لَمْ أَشْهَدْ أَنَّ الْكَذَّابَ يَنْالُ مَكَانَةً خَاصَّةً بِالْإِحْتِيَالِ!

(۲) نَقُولُ فِي مَدْخَلِ الْمَتَجَرِّ: أَنَّ الْأَكْلَ غَيْرَ مَسْمُوحٍ!

(۳) إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ اللَّهَ لَا يَكْذِبُونَ فِي حَيَاتِهِمْ أَبَدًا!

(۴) مَنْ يُقْرِضُ الْمَسْكِينَ مَالًا فَإِنَّمَا يُقْرِضُ خَالِقَهُ!

۱۷۰- عَيْنِ الْحُرُوفِ الْمَشْبَهَةِ بِالْفِعْلِ لِرَفْعِ الْإِبْهَامِ مِنَ الْجُمْلَةِ:

(۱) لَا عَجَبٌ مِنْ أَنَّكَ نَجَحْتَ، لِأَنَّكَ دَرَسْتَ جَيِّدًا!

(۲) يَقُولُ الْمُدِيرُ لَعَلَّ مَعْلَمَكُمْ لَا يَجِيءُ الْإِسْبُوعَ الْقَادِمًا!

(۳) لَيْتَ الْفُرْصَ تُعْتَنَّمُ لِيَسْتَفَادَ مِنْهَا فِي الْحَيَاةِ أَكْثَرًا!

(۴) كَأَنَّكَ مَتَرَدَّدٌ فِي عَمَلِكَ وَ لَكِنِّي عَازِمٌ عَلَى مُوَاصَلَةِ الْعَمَلِ!

■ عَيْنِ الْأَصْحَحِ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجَمَةِ: (۱۷۱ - ۱۷۴)

۱۷۱- «إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ»:

- (۱) قطعاً آنان گفتند پروردگار ما فقط الله است آن‌گاه استقامت کردند، پس هیچ ترسی آنان را نیست!
- (۲) قطعاً کسانی که گفتند پروردگار ما الله است سپس استقامت پیشه کردند، پس ترسی بر آنان نیست!
- (۳) همانا آنان که می‌گویند قطعاً خدای ما الله است آن‌گاه پایداری بخرج می‌دهند، پس آنان را خوفی نیست!
- (۴) همانا کسانی که می‌گویند خدای ما الله است سپس پایداری می‌کنند، پس هیچ‌گونه خوفی بر آنان نیست!

۱۷۲- «إِنَّ الْأَيَّامَ تَشْغَلُنَا بِأَعْمَالٍ عَدِيدَةٍ، بَعْضُهَا لَا تُفِيدُنَا بَلْ تُلْفِ عَمْرُنَا!»:

- (۱) روزگاران باعث می‌شوند که ما به اعمال مختلفی مشغول شویم که برخی از آن‌ها به سود ما نبوده بلکه عمرها را به هدر می‌دهند!
- (۲) مسلماً گذر روزها ما را به کارهای عده‌ای مشغول می‌دارد که برخی از آن‌ها سودی نداشته بلکه باعث اتلاف عمرمان می‌گردند!
- (۳) قطعاً ایام ما را به کارهای متعددی مشغول می‌کند که بعضی از آن‌ها برای ما سودمند نیستند بلکه عمرمان را تلف می‌کنند!
- (۴) روزگار ما را به امور گوناگونی مشغول کرده است که بعضی از آن‌ها مفید نیستند و فقط باعث می‌شوند عمر ما تلف شود!

۱۷۳- «إِنَّهُ وَ إِنْ كَانَ أَمِيًّا، وَ لَكِنَّهُ يَحَاوِلُ أَنْ يَكْتَسِبَ مَكَانَةَ الْعُلَمَاءِ وَ الْأَدَبَاءِ فِي الْمَجْتَمَعِ!»:

- (۱) هر آینه او بی‌سواد است، ولی تلاش وی کسب مقام دانشمندان و ادبا در جامعه است!
- (۲) قطعاً وی درس ناخوانده است، اما تلاش او برای کسب جایگاه عالمان و ادبا در جامعه بود!
- (۳) همانا وی هر چند بی‌سواد است، اما تلاشش به‌دست آوردن منزلت علما و ادیبان در جامعه است!
- (۴) بی‌شک او هر چند درس ناخوانده بود، ولی سعی می‌کرد جایگاه دانشمندان و ادبا را در جامعه به‌دست آورد!

۱۷۴- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (۱) لا طفل يقلق لتهيئة طعامه في كلِّ يومٍ: کودک برای تهیه غذای روزانه‌اش مضطرب نیست،
- (۲) لأنَّه يؤمِّن ببطوفة أمِّه دائماً: زیرا او همیشه به مادر مهربانش ایمان دارد،
- (۳) ليتنى كنت أمنت برتبي مثل ذلك الطفل: ای کاش من هم مثل آن کودک به خدایم ایمان بیاورم،
- (۴) و ما كنت أقلق لتهيئة طعام الغد أبداً! و هرگز برای تهیه غذای فردا پریشان نمی‌شدم!

۱۷۵- عَيْنِ غَيْرِ الْمُنَاسِبِ لِلْمَفْهُومِ:

- (۱) لن يهلك امرؤ عرف قدر نفسه! جایی بنشین که برنخیزانند!
- (۲) كأنَّ إِرْضَاءَ النَّاسِ غَايَةٌ لَا تُدْرِكُ! زندگی به مراد مردم نتوان کرد!
- (۳) المرءُ على دين خليله و قرينه! تو اوّل بگو با کیان زیستی / پس آن‌گه بگویم که تو کیستی!
- (۴) عاتب أخاك بالإحسان إليه! عتاب دوست خوش باشد و لیکن / ممر آن را نیز پایانی نباید!

۱۷۶- أَىُّ عِبَارَةٍ لَا يَشْتَمِلُ عَلَى الْحُرُوفِ الْمَشْتَبِهَةِ بِالْفِعْلِ؟

- (۱) ذهب رسول الله يوماً إلى المسجد فوجد هناك رجلاً يتعبد! (۲) قال: أخی... لیته یُصلّی مثلی!
- (۳) إنَّ أخاک لأحقَّ منك بالجنَّة! (۴) فقال: أخی، یتکفَّل معاش أهل بیتی، لکنَّه لایتعبد مثلی!

۱۷۷- ما هو الصَّحِيحُ عَنِ إِعْرَابِ الْإِسْمِ وَ الْخَبَرِ؟

- (۱) لا شيء أضرَّ من العجب!
- (۲) رأيتُ أنَّ ذلك الرجل لم يخرج من البيت!
- (۳) علمتُ أنَّ تعظیم شعائر الله من تقوى القلوب!
- (۴) لیت المودَّة تستقرُّ بین الناس!

۱۷۸- عَيْنِ «لَا» النَّافِيَةِ لِلْجِنْسِ:

- (۱) اليوم لا طالبة في المدرسة!
- (۲) لا تطلبوا إلَّا أعمال الخیر!
- (۳) ألا تعلم أنَّ الله على كلِّ شيء محيط!
- (۴) لِمَ تقول ما لا تعلم، أيُّها الانسان!

۱۷۹- عَيْنِ الصَّحِيحِ عَنِ «لَا» النَّافِيَةِ لِلْجِنْسِ:

- (۱) عندما ذهبنا إلى المكتبة رأيت لا هناك أحدا!
- (۲) لا الكتاب على المنضدة بعد ذهابنا!
- (۳) لا عصفور على غصون الأشجار قرب بيتنا!
- (۴) هذا اليوم لا ضيوفنا في البيت!

۱۸۰- عَيْنِ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاعِيْنِ: «إِنَّ... لَيْسُوا... فِي حَيَاتِهِمْ!»

- (۱) المتكاسلين - ناجحين (۲) المتكاسلون - ناجحين
- (۳) المتكاسلون - ناجحون (۴) المتكاسلين - ناجحون

درس‌های (۳) ۳
صفحه‌های ۴۶ تا ۲۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی (مجموع دروس تاریخ و جغرافیا): ۲۰ دقیقه

تاریخ (۳)

۱۸۱- یکی از گونه‌های منابع تاریخی در دوره معاصر انواع کتاب‌ها هستند؛ «مآثر السلطانیه» و «یادداشت‌های غلم» به ترتیب مربوط به کدام یک از انواع کتاب‌ها است؟

- (۱) سفرنامه - خاطرات
(۲) خاطرات - تاریخی
(۳) سفرنامه - تاریخی
(۴) تاریخی - خاطرات

۱۸۲- در ارتباط با نشریات، کدام یک از گزاره‌های زیر صحیح نیست؟

- (۱) نشریه یکی از ابداعات تمدن جدید غربی است.
(۲) نشریه به عنوان رسانه گروهی در دوره قاجار به ایران راه یافت.
(۳) اولین روزنامه ایران را میرزا صالح شیرازی منتشر کرد.
(۴) مجله‌های تخصصی در موضوعات تاریخی در دوران جمهوری اسلامی، شروع به انتشار کردند.

۱۸۳- چرا نهادهای اداری در عصر حکومت نادرشاه، رونق چندانی نداشتند؟

- (۱) حاکمیت عناصر ایلی
(۲) رواج عقیده عدم کارایی نهادهای اداری
(۳) تمرکز بر امور نظامی و ارتش و استبداد مطلق شاه
(۴) کوتاه بودن دوره خشو حکومت نادرشاه

۱۸۴- پیشرفت‌های وسیع اقتصادی دولت ایالات متحده پس از استقلال، مرهون کدام مورد است؟

- (۱) ورود به جنگ با استعمارگران انگلیسی
(۲) الغای وضع مالیات‌های سنگین از طرف دولت انگلستان
(۳) کشتار وسیع سرخ‌پوستان و گسترش قلمرو
(۴) بهره‌گیری از بردگان آفریقایی

۱۸۵- تلاش‌های بی‌وقفه آقا محمدخان از ابتدای جریان تشکیل حکومت، در کدام جهت بود؟

- (۱) بازگرداندن حاکمیت و قدرت ایران باستان
(۲) تحکیم پادشاهی در خاندان قاجار
(۳) ایستادگی در برابر زیاده‌خواهی استعمارگران
(۴) ایجاد یکپارچگی و وحدت سیاسی

۱۸۶- آقا محمدخان قاجار پس از تاجگذاری، با چه هدفی به منطقه خراسان لشکرکشی کرد؟

- (۱) سرکوب شورشیان ترکمن صحرا
(۲) عقب راندن ازبکان از خراسان
(۳) تعقیب و قتل لطفعلی خان زند
(۴) پایان دادن به حکومت جانشینان نادرشاه

۱۸۷- کدام گزینه در ارتباط با واحد نظامی «بریگاد قزاق» صحیح نیست؟

- (۱) امتیاز تأسیس این واحد نظامی، در زمان صدارت امیرکبیر به روسیه واگذار شده بود.
(۲) بریگاد قزاق، در حفظ مرزها و مقابله با هجوم خارجی کارایی چندانی نداشت.
(۳) این واحد نظامی تا اواخر حکومت قاجار، تحت فرماندهی افسران روسیه فعالیت می‌کرد.
(۴) نیروی قزاق، عمدتاً به عنوان نیروی دفع‌کننده شورش‌ها و اعتراض‌های داخلی عمل می‌کرد.

۱۸۸- نتیجه قرارداد گلد اسمیت چه بود؟

- (۱) مناطقی از سیستان و بلوچستان جدا و ضمیمه خاک هندوستان شد.
(۲) حق احداث راه‌آهن و بهره‌برداری از معادن به یک فرد انگلیسی واگذار شد.
(۳) مانع آن شد که کشورهای رقیب انگلستان، از طریق این کشور به هندوستان برسند.
(۴) زمینه واگذاری امتیاز کاوش‌های باستان‌شناختی به کشور فرانسه را فراهم کرد.

۱۸۹- پس از انعقاد عهدنامه فین‌کشتاین بین ایران و فرانسه، دولت فرانسه چه اقدامی انجام داد و به چه علت این عهدنامه دوام نیاورد؟

- (۱) سپاهی را در اختیار ایران قرار داد تا در مقابل روس‌ها بجنگند. - زیرا ناپلئون درگیر جنگ شدید با دولت انگلستان شد.
(۲) سپاهی را در اختیار ایران قرار داد تا در مقابل روس‌ها بجنگند. - زیرا ناپلئون با زیرپا گذاشتن تعهدات خود، با روسیه صلح کرد.
(۳) هیئتی نظامی از فرانسه برای تعلیم و تجهیز سپاه به ایران آمد. - زیرا ناپلئون با زیرپا گذاشتن تعهدات خود، با روسیه صلح کرد.
(۴) هیئتی نظامی از فرانسه برای تعلیم و تجهیز سپاه به ایران آمد. - زیرا ناپلئون درگیر جنگ شدید با دولت انگلستان شد.

۱۹۰- دو کشور ایران و عثمانی در عصر قاجار به چه دلیل، مجال کمتری برای دشمنی و جدال با یکدیگر داشتند؟

- (۱) وساطت دولت انگلستان و روسیه
(۲) تحولات سیاسی و اقتصادی در اروپا
(۳) درگیری‌های مستمر با دولت‌های اروپایی
(۴) مشکلات تجاری هر دو کشور

جغرافیای سکونتگاهها
درس‌های (و ۲)
صفحه‌های ۳۷۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

جغرافیا (۳)

۱۹۱- کدام گزینه با جمله «برخی رویدادهای سیاسی یا تغییرات آب‌وهوایی ممکن است موجب انتقال شهر به مکانی دیگر شود.» ارتباط بیشتری دارد؟
 (۱) چهار هزار سال قبل، نخستین روستاها و شهرهای پرجمعیت و همچنین تمدن‌های اولیه، در کنار رودهای دجله و فرات، نیل، کارون، سند و ... پدید آمدند.
 (۲) در کشور ایران، دسترسی به آب، قلعه‌های دفاعی، بازارهای محلی و قرار گرفتن در تقاطع راه‌ها از مهم‌ترین عوامل شکل‌گیری روستاها و شهرها بوده است.
 (۳) نزدیک بودن شهر به روستاهای پرجمعیت مجاور و یا منابع معدنی در جذب نیروی کار و توسعه صنایع آن شهر تأثیر زیادی دارد.
 (۴) هسته اولیه شهر رشت، مکان بازار و تجارت محصولات کشاورزی و ابریشم با نواحی پیرامون است.

۱۹۲- چه تعداد از گزاره‌های زیر در رابطه با تفاوت‌های شهر و روستا صحیح می‌باشد؟

(الف) متداول‌ترین ملاک تشخیص شهر و روستا فعالیت‌های اقتصادی ساکنان آن‌هاست.

(ب) در اغلب سکونتگاه‌های روستایی، جمعیت فعال، در بخش کشاورزی و خدماتی و در شهرها در بخش صنعتی مشغول به کار هستند.

(ج) جغرافی‌دانان با گردآوری نظریات مختلف توانسته‌اند تعریف مشخصی از شهر و روستا و ملاک‌های تشخیص آن‌ها ارائه کنند.

(د) در شهرها به علت کثرت جمعیت، وابستگی اجتماعی بیشتری میان افراد دیده می‌شود.

(هـ) در شهرها فضاهای صنعتی به هم فشرده‌ترند و فعالیت‌های متنوع در فضاهای محدودتری متمرکز شده‌اند.

(۱) صفر (۲) یک (۳) دو (۴) سه

۱۹۳- کدام گزینه از عوامل مهاجرت به شهرها و کاهش روستانشینی در کشورهای توسعه‌یافته نمی‌باشد؟

(۱) توسعه صنایع کارخانه‌ای و همگام شدن جوامع با تحولات صنعتی

(۲) گسترش شهرها و تبدیل روستاها به حومه‌های شهری

(۳) اقبال به کار کردن در شهرها برای کسب درآمد بیشتر

(۴) سرمایه‌گذاری و خرید زمین‌های کشاورزی در روستاها در جهت ایجاد کشت تجاری

۱۹۴- در فرایند تغییرات جمعیت شهری و روستایی در ایران، کدام مورد مهم‌ترین عامل تبدیل تهران به یک «مادرشهر ملی» بود؟

(۱) رشد طبیعی جمعیت شهر تهران

(۲) مهاجرت مردم از سراسر کشور به این شهر

(۳) ادغام روستاهای اطراف تهران در بافت شهر تهران

(۴) رشد شهرهای بزرگ و کوچک و شهرک‌های اقماری در اطراف تهران

۱۹۵- کدام مورد از ویژگی‌های عمده برنامه آمایش سرزمین محسوب نمی‌شود؟

(۱) شناسایی قابلیت‌ها و ظرفیت‌های مناطق

(۲) تحقق عدالت اجتماعی

(۳) پیشگیری از تمرکز و انبوهی جمعیت در مادرشهرها

(۴) توجه به همبستگی تاریخی کشور

۱۹۶- موارد کدام گزینه از علل «فقر شهری» نمی‌باشد؟

(۱) بیکاری و درآمد کم

(۲) مسکن نامناسب و بیکاری

(۳) حاشیه‌نشینی و درآمد کم

(۴) کجروی‌های اجتماعی و حاشیه‌نشینی

۱۹۷- در برنامه‌ریزی شهری، برای توسعه خدمات عمومی، نسبت آن با ... سنجیده می‌شود و ... از اهداف آن نمی‌باشد.

(۱) جمعیت ساکن در شهر - رفع نابرابری‌های فضایی

(۲) وسعت شهر - هوشمندسازی قسمت‌های مختلف شهری

(۳) جمعیت ساکن در شهر - توجه به هویت و فرهنگ شهروندان در معماری شهری

(۴) وسعت شهر - توزیع متوازن و عادلانه امکانات

۱۹۸- کدام گزینه در رابطه با «فقر روستایی» نادرست است؟

(۱) فقر روستایی شامل فقر اقتصادی و فقر دسترسی به خدمات و امکانات است.

(۲) چنین برآورد شده است که ۷۶ درصد فقر در جهان مربوط به نواحی روستایی است.

(۳) ایجاد فرصت‌های شغلی و تمایل به سرمایه‌گذاری در نواحی شهری بیش از مناطق روستایی است.

(۴) وضعیت دسترسی فقیران روستایی به خدمات رفاهی بدتر از فقیران شهری است.

۱۹۹- روستائیان با نداشتن سرمایه لازم برای کشت ... مواجه‌اند و ... در برخی نواحی روستایی موجب گسترش بیکاری شده است.

(۱) معیشتی - اصلاحات ارضی

(۲) تجاری - ماشینی کردن کشاورزی

(۳) معیشتی - ماشینی کردن کشاورزی

(۴) تجاری - اصلاحات ارضی

۲۰۰- به ترتیب، «تهیه و اجرای طرح‌های هادی روستایی» و «هماهنگی و پشتیبانی مالی، فنی و علمی از شهرداری‌ها و دهیاری‌ها» وظیفه کدام نهادها می‌باشد؟

(۱) بنیاد مسکن انقلاب اسلامی - شوراهای اسلامی

(۲) جهاد سازندگی - سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها

(۳) بنیاد مسکن انقلاب اسلامی - سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها

(۴) جهاد سازندگی - شوراهای اسلامی

فصل‌های دوم و سوم
درس‌های ۶ تا ۱۱
صفحه‌های ۵۳ تا ۱۲۴

درس‌های تاریخ و جغرافیا زوج درس هستند، به سؤال‌های یک درس پاسخ دهید.

تاریخ (۲)

۲۰۱- در ارتباط با معاویه و حکومت امویان، کدامیک از عبارات زیر صحیح است؟

- ۱) در زمان خلافت عمر، نفوذ و قدرت امویان بسیار افزایش یافت.
- ۲) معاویه در زمان خلافت عثمان به حکومت شام منصوب شد.
- ۳) در عصر اموی، مسلمانان مناطقی از جنوب فرانسه را تصرف کردند.
- ۴) عبدالله بن زبیر، نخستین خلیفه‌ای بود که برخلاف خلفای پیشین، با غلبه نظامی زمام امور را به دست گرفت.

۲۰۲- در ارتباط با زمینه‌ها و علل شکوفایی علمی و فکری مسلمانان در عصر خلافت عباسیان، چه عاملی به گسترش علم کلام کمک کرد؟

- ۱) گسترش سیطره اسلام و نیاز به تدوین قوانین اجتماعی
- ۲) شکل‌گیری فرقه‌ها و مذاهب مختلف اسلامی
- ۳) ترجمه آثار فرهنگی سرزمین‌های فتح شده به زبان عربی
- ۴) حمایت وزیران و مقامات حکومتی از عالمان

۲۰۳- کدامیک از گزینه‌های زیر از عوامل شکست سپاه ایران در قادسیه نیست؟

- ۱) اختلافات داخلی ایرانیان
- ۲) ناامیدی فرمانده سپاه ساسانی از پیروزی
- ۳) جنگ همزمان ایران با روم در جبهه غرب
- ۴) همکاری برخی دهقانان و قبیله‌های عرب ساکن «سواد» با مسلمانان

۲۰۴- کدامیک از گزینه‌های زیر، از عوامل مؤثر در روند گند پذیرش اسلام، در دوران خلافت اموی در ایران نمی‌باشد؟

- ۱) گرفتن جزیه از نومسلمانان
- ۲) قرار دادن مسلمانان غیرعرب در ردیف موالی
- ۳) کاهش تدریجی مهاجرت اعراب به ایران
- ۴) محروم کردن موالی از پاره‌ای حقوق اجتماعی

۲۰۵- نخستین کتاب جغرافیایی که در دوران سامانیان به زبان فارسی در ایران نگارش یافت، چه نام دارد؟

- ۱) صورة الارض
- ۲) معجم البلدان
- ۳) حدود العالم من المشرق الى المغرب
- ۴) احسن التقاسیم فی معرفة الاقالیم

۲۰۶- سلطان محمود غزنوی بسیاری از علما و مردم شهر ری را به چه بهانه‌ای به قتل رساند؟

- ۱) اسماعیلی بودن
- ۲) تألیف کتاب‌های فلسفی
- ۳) حمایت از آل بویه
- ۴) حمایت از سامانیان

۲۰۷- خلیفه عباسی پس از چه اقدامی به دست طغرل سلجوقی به وی لقب «سلطان رکن الدوله» داد؟

- ۱) خارج کردن خلافت عباسی از تسلط آل بویه
- ۲) سرکوب مبارزات اسماعیلیان در ایران
- ۳) جلوگیری از قدرت گرفتن اتابکان در ایران
- ۴) تحکیم حکومت خلیفه عباسی در آسیای صغیر

۲۰۸- شکوفایی هنر و معماری عصر سلجوقی متأثر از کدامیک از عوامل زیر نمی‌باشد؟

- ۱) حمایت دولت‌مردان سلجوقی
- ۲) حکومت فراگیر سلجوقی
- ۳) صادرات به خارج از قلمرو
- ۴) توسعه شهرنشینی

۲۰۹- دوره مسلمانی مغول‌ها در ایران، از زمان حکومت چه کسی آغاز می‌شود؟

- ۱) ارغون
- ۲) هولاکو
- ۳) غازان
- ۴) ألبایتو

۲۱۰- کدام عبارت در ارتباط با واژه «یرغو» درست است؟

- ۱) دادگاهی که در دوره مغول‌ها به حل و فصل اختلافات حقوقی می‌پرداخت.
- ۲) مجموعه قوانین مغولان تا قبل از آن که مسلمان شوند.
- ۳) کسی که به دعاوی حقوقی مغول‌ها رسیدگی می‌کرد.
- ۴) نام مجموعه قوانین دوره فرمانروایی تیمور بود.

نواحی انسانی
درس‌های ۶ تا ۸
صفحه‌های ۶۷ تا ۱۱۴

اگر به سؤال‌های درس تاریخ (۲) پاسخ نداده‌اید، به این سؤال‌ها پاسخ دهید.

جغرافیا (۲)

۲۱۱- عبارت کدام گزینه با گزاره زیر ارتباط بیشتری دارد؟

«در تقسیم‌بندی گروه‌های قومی، کشورهای اسپانیا، روسیه و هند در یک جایگاه قرار می‌گیرند.»

- (۱) انسان‌ها از طریق زبان، اطلاعات، تجربیات و آداب و رسوم خود را به فرهنگ‌های اطراف منتقل می‌کنند.
- (۲) مشترکات فرهنگی مردم این کشورها، ناشی از عوامل گوناگونی همچون دین، نژاد و نوع حکومت آن‌ها است.
- (۳) وجود ریشه‌های بنیادین، مثل زبان، عامل طبقه‌بندی نواحی فرهنگی هستند.
- (۴) عواملی چون جنگ و تجارت موجب گسترش برخی زبان‌ها در برخی نواحی شده است.

۲۱۲- به ترتیب، پیروان کدام دین به صورت پراکنده در شهرها و نواحی بزرگ جهان زندگی می‌کنند و بیشتر بودن پیروان دین مسیحیت در

کشورهای اروپایی و آمریکایی و آفریقایی نسبت به آسیا نشانگر کدام پدیده فرهنگی است؟

- (۱) یهود - چشم‌انداز فرهنگی
- (۲) آئیمیس - پخش فرهنگی
- (۳) آئیمیس - چشم‌انداز فرهنگی
- (۴) یهود - پخش فرهنگی

۲۱۳- به ترتیب، کدام گزینه در رابطه با «رواج یافتن ورزش هاکی در ایالات متحده آمریکا» درست است و کدام عامل خطری بزرگ برای فرهنگ

نواحی جهان است؟

- (۱) گاهی دو ناحیه فرهنگی به هم خیلی نزدیک‌اند و پدیده فرهنگی در اثر تماس مستقیم مردم، از ناحیه‌ای به ناحیه‌ای دیگر منتقل می‌شود. - گونه‌گونی فرهنگ‌ها
- (۲) گاهی دو ناحیه فرهنگی به هم خیلی نزدیک‌اند و پدیده فرهنگی در اثر تماس مستقیم مردم، از ناحیه‌ای به ناحیه‌ای دیگر منتقل می‌شود. - یکسان‌سازی فرهنگ‌ها
- (۳) با توجه به گسترش رسانه‌ها، گاهی انتشار از یک فرهنگ به فرهنگ دیگر بدون آنکه فرهنگ‌ها در تماس مستقیم با یکدیگر باشند، اتفاق می‌افتد. - یکسان‌سازی فرهنگ‌ها
- (۴) با توجه به گسترش رسانه‌ها، گاهی انتشار از یک فرهنگ به فرهنگ دیگر بدون آنکه فرهنگ‌ها در تماس مستقیم با یکدیگر باشند، اتفاق می‌افتد. - گونه‌گونی فرهنگ‌ها

۲۱۴- همه کشورهای زیر، علاوه بر تولید بخش عمده‌ای از گندم جهان، جزء یکی از مهم‌ترین مراکز دامداری تجاری نیز هستند؛ به جز ...

- (۱) فرانسه
- (۲) کانادا
- (۳) ایالات متحده آمریکا
- (۴) استرالیا

۲۱۵- تمامی موارد کدام گزینه از محصولات عمده کشاورزی در کشت تک‌محصولی تخصصی هستند؟

- (۱) نیشکر، برنج و نخل روغنی
- (۲) چاودار، موز و آناناس
- (۳) کاکائو، پنبه و چای
- (۴) کائوچو، ذرت و پالم

۲۱۶- به ترتیب، کدام کشورها در اروپای شرقی از نواحی مهم صنعتی این بخش محسوب می شوند و نواحی صنعتی ایالات متحده آمریکا بیشتر

در کدام قسمت این کشور گسترده شده اند؟

(۱) مجارستان و بلغارستان - جنوب شرقی سانفرانسیسکو در ایالات کالیفرنیا

(۲) چک و لهستان - جنوب شرقی سانفرانسیسکو در ایالات کالیفرنیا

(۳) مجارستان و بلغارستان - شمال شرق و از کوه های آپالاش تا دریاچه های پنج گانه

(۴) چک و لهستان - شمال شرق و از کوه های آپالاش تا دریاچه های پنج گانه

۲۱۷- کدام یک از فعالیت های زیر، به ترتیب مربوط به فعالیت های «نوع سوم» و «نوع دوم» هستند؟

(۱) بانکداری - پلانتیشن (۲) تجارت - صنایع های تک

(۳) کشت تجاری - داروسازی (۴) ساخت خودرو - امور پزشکی و درمانی

۲۱۸- در قرن های پانزدهم و شانزدهم میلادی با ... ، اروپاییان ...

(۱) ورود به عصر اکتشافات جغرافیایی - استعمارگری خود را در جهان گسترش دادند.

(۲) وقوع انقلاب صنعتی - به سرزمین های نو در آمریکا و اقیانوسیه دست یافتند.

(۳) پیشرفت دریانوردی - به سرزمین های نو در آمریکا و اقیانوسیه دست یافتند.

(۴) وقوع انقلاب صنعتی - با تصرف بخش هایی از آسیا، آفریقا و آمریکای جنوبی به استخراج منابع طبیعی آنها پرداختند.

۲۱۹- هریک از گزاره های زیر، به ترتیب، در ارتباط با نقش کدام کشورها می باشد؟

الف) ساختار اقتصادی و اجتماعی آنها دچار تغییرات و تحولات صنعتی و فناورانه شده است.

ب) کشورهای امریکای شمالی جزء این کشورها هستند.

پ) زیرساخت ها و تجهیزات لازم را برای توسعه صنعتی ندارند.

(۱) پیرامون - نیمه پیرامون - پیرامون (۲) نیمه پیرامون - مرکز - پیرامون

(۳) پیرامون - مرکز - نیمه پیرامون (۴) نیمه پیرامون - نیمه پیرامون - نیمه پیرامون

۲۲۰- اگر کشورهای تولیدکننده نفت در خاورمیانه بخواهند از تأثیرات منفی تجارت خارجی خود بکاهند، بهترین راه حل برای آنها کدام است؟

(۱) وضع تعرفه های گمرکی و مالیات بر کالاهای وارداتی

(۲) محدود یا ممنوع کردن واردات برخی کالاها در دوره های زمانی خاص

(۳) تشکیل اتحادیه های اقتصادی - تجاری

(۴) ایجاد مناطق آزاد تجاری

جامعه‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

جامعه‌شناسی (۱)

پیامدهای جهان اجتماعی

صفحه‌های ۳۸ تا ۴۶

جامعه‌شناسی (۲)

پاورها و ارزش‌های پدیدارین فرهنگ غرب،

چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب

صفحه‌های ۳۵ تا ۵۵

جامعه‌شناسی (۳)

ذخیره دانشی، علوم اجتماعی و

نظم اجتماعی

(۵) ابتدای نظام اجتماعی

صفحه‌های ۲ تا ۲۲

۲۲۱- کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با تعارضات بین دانش علمی و عمومی صحیح است ولی در مورد دانش عمومی صحیح نیست؟

- (۱) در شرایط تعارض، ارتباط دوسویه میان دانش حاصل از زندگی و دانش علمی قطع می‌شود. - گمان می‌کنیم این دانش اهمیت چندانی ندارد و اغلب متوجه آن نیستیم.
- (۲) جهان متجدد بر اساس هویت دینی خود، علم تجربی و عقلانی را نیز معتبر می‌داند و رسوخ این رویکرد میان دانش علمی و عمومی، چالش ایجاد می‌کند. - تلاش‌های علمی عالمان، قدرت دفاع از حقایق موجود را پدید می‌آورد.

- (۳) این تعارض، پیامد سرایت رویکرد تجربی جهان متجدد به جوامع دیگری است که علاوه بر علم تجربی، علوم عقلانی و وحیانی را نیز معتبر می‌دانند. - انسان‌ها مجبورند به تنهایی و جداگانه، دانش لازم برای هریک از کنش‌های خود را تولید کنند.
- (۴) در شرایط تعارض، دانش علمی، دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را از دست می‌دهد. - مانند هوا برای انسان است و انسان هنگامی متوجه آن می‌شود که تغییری در آن رخ دهد و تنفس را با مشکل مواجه نماید.

۲۲۲- هریک از عبارات زیر، به ترتیب به کدام موضوع اشاره دارد؟

- غیرعلمی دانستن علمی مانند فلسفه، اخلاق و علوم دینی

- دست برداشتن از بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر

- (۱) وقتی درباره موضوعی، دانش علمی قابل توجهی فراهم می‌شود، علم ویژه‌ای تشکیل می‌گردد. - درک عمیق از شناخت عمومی جهان اجتماعی
- (۲) برخی از متفکران به جای موضوع بر روش علوم تأکید کردند. - حل تعارض میان دانش عمومی و دانش علمی
- (۳) برخی از اندیشمندان جهان غرب به تدریج به این برداشت دامن زدند که علوم تجربی نیز در کنار علوم عقلانی و وحیانی، علم محسوب می‌شوند. - شکل‌گیری دانشی که به زبان و منطق جهان‌شمول سخن بگوید.

- (۴) در اوایل قرن نوزدهم میلادی، عده‌ای به جای روش بر موضوع علوم تأکید کردند. - بازماندن دانش علمی از رشد و رونق لازم در جامعه

۲۲۳- عبارات زیر را به ترتیب از حیث صحیح یا غلط بودن، مشخص نمایید.

- به ندرت ما از آگاهی و دانشی که درباره کنش‌های خود داریم و اهمیت و نقشی که این آگاهی در زندگی ما دارد، آگاهییم.

- دلیلتای بر روش تفهیمی به عنوان روش ویژه علوم اجتماعی تأکید می‌کرد.

- دانش عمومی یکی از گسترده‌ترین بخش‌های ذخیره دانشی ما است.

- آن بخش از دانش علمی که با تأمل و اندیشه در دانش عمومی به دست می‌آید، ذخیره دانشی نامیده می‌شود.

(۱) غ - ص - ص (۲) غ - غ - ص (۳) ص - غ - ص (۴) ص - غ - ص - غ

۲۲۴- کدامیک از گزینه‌های زیر به ترتیب فایده علوم طبیعی را بیان می‌کند و اومانسیم نتیجه منطقی کدام است؟

(۱) به انسان کمک می‌کند تا از طبیعت به شیوه صحیح، استفاده کند. - پروتستانتیسیم

(۲) فناوری حاصل از علوم طبیعی، ابزار بهره‌مندی انسان از طبیعت است. - روشنگری در معنای عام

(۳) علوم طبیعی وسیله غلبه انسان بر طبیعت و محدودیت‌های آن، شده است. - سکولاریسم

(۴) به انسان قدرت پیش‌بینی حوادث طبیعی و پیشگیری از آن‌ها را می‌دهد. - دئیسم

۲۲۵- به ترتیب عبارات کدام گزینه، جاهای خالی زیر را کامل می‌کند؟

- دانش علمی ... حقایق موجود در دانش عمومی نیست.

- علوم اجتماعی زمینه ... را فراهم می‌سازد و به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها کمک می‌کند.

- علوم اجتماعی، کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن، یعنی ... را مطالعه می‌کند.

(۱) مدافع - ظرفیت دآوری - بخش خرد جامعه

(۲) مدافع - فهم متقابل انسان‌ها و جوامع - پدیده‌های اجتماعی

(۳) منتقد - فهم متقابل انسان‌ها و جوامع - پدیده‌های اجتماعی

(۴) منتقد - ظرفیت دآوری - بخش خرد جامعه

۲۲۶- کدام گزینه درباره جامعه‌شناسی انتقادی، صحیح نیست؟

(۱) مهم‌ترین هدف جامعه‌شناسان انتقادی، نقد وضع موجود زندگی اجتماعی برای ایجاد یک وضعیت مطلوب‌تر است.

(۲) در این رویکرد، جامعه‌شناسان علاوه بر روش‌های تجربی و تفهیمی، سطوح دیگری از شناخت و آگاهی را نیز به رسمیت می‌شناسند.

(۳) قادر به دآوری نسبت به ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی نیست و به همین دلیل به شرایط موجود، تن می‌دهد.

(۴) متفکران جامعه‌شناسی انتقادی به راهی که جامعه‌شناسان تفهیمی در تفاوت میان پدیده‌های طبیعی و پدیده‌های اجتماعی پیمودند،

بسنده نکرده و در مسیر دوری از علوم طبیعی گام‌های بلندتری برداشتند.

۲۲۷- تصویر روبه‌رو با کدام گزینه مرتبط است؟

- (۱) برخی جامعه‌شناسان، علوم اجتماعی را هرچه بیش‌تر به علوم طبیعی شبیه دانسته‌اند و توانایی فهم معنای پدیده‌های اجتماعی را دارند.
- (۲) در جامعه‌شناسی پوزیتیویستی پدیده‌های اجتماعی مانند پدیده‌های طبیعی دانسته می‌شوند. بنابراین روش‌های مطالعه طبیعت و جامعه، از نظر آن‌ها یکسان است.
- (۳) جامعه‌شناسی انتقادی علاوه بر روش‌های تجربی، روش‌های دیگری را نیز به رسمیت می‌شناسد و امکان داوری ارزشی و هنجاری را نیز داراست.
- (۴) هرچند جهان اجتماعی همانند جهان طبیعی، نظم و قواعد خاصی دارد اما انسان‌ها همانند موجودات طبیعی نیستند و پدیده‌های اجتماعی نیز با پدیده‌های طبیعی تفاوت دارند.

۲۲۸- کدام یک از گزینه‌های زیر، دلیل «بیش‌تر به چشم آمدن بی‌نظمی از نظم است.» و راه حل جامعه‌شناسان برای این موضوع چیست؟

- (۱) عادت - آشنایی‌زدایی
- (۲) عادت - آشنایی‌زایی
- (۳) ذات انسان - آشنایی‌زدایی
- (۴) نیکو بودن نظم - آشنایی‌زایی

۲۲۹- در ارتباط با جامعه‌شناسی تفهمی - تفسیری، کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) می‌تواند دربارهٔ درست یا غلط بودن عقاید و ارزش‌ها داوری کند و به نقد یا اصلاح آن‌ها بپردازد.
- (۲) به تفاوت پدیده‌های اجتماعی و پدیده‌های طبیعی پی بردند.
- (۳) علم را به روش تجربی، محدود می‌دانست و معتقد بود آرای جامعه‌شناسان باید با روش تجربی، اثبات شود.
- (۴) از نظر اندیشمندان این مکتب مانند وبر، این گرایش جامعه‌شناسی، توانایی توصیف آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را دارد.

۲۳۰- کدام یک از گزینه‌های زیر پاسخ یا کامل‌کننده عبارات زیر است؟

- قواعدی که ما انسان‌ها برای زندگی اجتماعی وضع کرده‌ایم، علت به وجود آمدن ... است.
- به گفته ... گردشگران غربی وقتی نخستین بار از یک کشور مسلمان دیدن می‌کنند از صدای اذان که روزی پنج مرتبه از مناره‌ها به گوش می‌رسد، شگفت‌زده می‌شوند.

- جای پدیده‌های اجتماعی را ... مشخص می‌کند.

- (۱) پدیده‌های اجتماعی - گیدنز - انسان
- (۲) نظم اجتماعی - شارون - انسان
- (۳) پدیده‌های اجتماعی - شارون - قواعد
- (۴) نظم اجتماعی - گیدنز - قواعد

۲۳۱- عبارات زیر به ترتیب علت کدام گزینه‌اند؟

- پابرجا ماندن مشارکت اجتماعی افراد جهان اجتماعی
- فرهنگ‌های دنیاگریز
- استفاده از علوم تجربی در جهان متجدد
- (۱) باقی ماندن پیامدهای جهان اجتماعی - عدم استفاده از توانمندی‌های آدمی برای آباد کردن این جهان - توجه آدمیان به اهداف دنیوی
- (۲) شکل‌گیری پیامدهای جدید جهان اجتماعی - فرصت شکل‌گیری فطرت آدمی - توجه آدمیان به اهداف دنیوی
- (۳) باقی ماندن فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی - بی‌توجهی به نیازهای معنوی انسان - توجه به اهداف دنیوی و معنوی
- (۴) برداشته شدن الزام‌های جدید جهان اجتماعی - مانع بسط ابعاد دنیوی وجود انسان - توجه به اهداف دنیوی و معنوی

۲۳۲- هر عبارت به کدام نوع فرهنگ اشاره دارد؟

- جهان دیگر انکار می‌شود یا در محدودهٔ منافی که برای خواسته‌های این جهانی بشر لازم است، پذیرفته می‌شود.

- هستی را فراتر از طبیعت می‌بیند.

- محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است.

- (۱) فرهنگ اساطیری - فرهنگ معنوی - فرهنگ دنیوی
- (۲) فرهنگ دنیوی - فرهنگ معنوی - فرهنگ اساطیری
- (۳) فرهنگ معنوی - فرهنگ دنیوی - فرهنگ اساطیری
- (۴) فرهنگ دنیوی - فرهنگ اساطیری - فرهنگ دنیوی

۲۳۳- عبارات کدام گزینه، بیان‌کنندهٔ ویژگی‌های رنسانس است؟

- (۱) بازگشت به فرهنگ اساطیری - نخستین مواجههٔ مسلمانان و مسیحیان
- (۲) تجدید حیات دوبارهٔ روم و یونان باستان - نفوذ فرهنگ دینی مسیحیت
- (۳) ظهور قدرت‌های محلی و پادشاهان - انکار دخالت دین در امور دنیوی
- (۴) رویکرد دنیوی به همهٔ امور - دورهٔ تاریخی سده‌های ۱۶ تا ۱۸ میلادی

۲۳۴- عبارت نادرست در رابطه با آناپتیسیتها کدام است؟

- (۱) گروهی از پروتستانهای مخالف جریان دنیاگرایی را شامل می‌شود.
- (۲) امروزه گروه‌های محدودی از آنها وجود دارد که آمیضها بخشی از آنها هستند.
- (۳) پیشروی در ایجاد تحولات اجتماعی جهان غرب، از ویژگی‌های آنان است.
- (۴) تاریخ اروپا شاهد کشتار آنان، توسط مسیحیان کاتولیک و دیگر پروتستانها بوده است.

۲۳۵- به ترتیب موارد زیر، در کدام قسمت جدول، جای می‌گیرند؟

پیامد	ویژگی	دوره زمانی
الف	روشنگری بدون پذیرش وحی	قرن ۱۷ و ۱۸
د	ج	قرن ۱۹ و ۲۰
ب	افول تجربه‌گرایی	پایان قرن ۲۰

- حس‌گرایی، نفی عقل و وحی
- بحران معرفت‌شناختی
- دانش ابزاری
- دئیسم

- (۱) الف - ب - ج - د   (۲) ج - ب - د - الف   (۳) ب - ج - الف - د   (۴) ج - ب - الف - د

۲۳۶- صحیح یا غلط بودن عبارت‌های زیر را به ترتیب مشخص کنید.

- پروتستانتیسیم، مخالف جریان دنیاگرایی بود و در جهت اصلاح دینی پدید آمد.
- در سطح عمل، مسیحیت با قبول تثلیث دچار انحراف شد.
- در دوران رنسانس، رویکرد دنیوی به عالم در قالب حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی آشکار شد.
- در دوران رنسانس، روابط اقتصادی از ارباب-رعیتی به روابط کارگران و سرمایه‌داران تغییر یافت.

- (۱) غ، ص، غ   (۲) غ، ص، غ، غ   (۳) ص، ص، غ، ص   (۴) ص، ص، غ، غ

۲۳۷- ساختن جهان اجتماعی جدید، نیازمند ... است و به دنبال شکل‌گیری جهان اجتماعی جدید، ...

- (۱) حفظ ارزش‌های کلان و اعتقادات اصلی مردم - الزام‌های قبلی هم‌چنان باقی خواهد ماند.
- (۲) پیدایش و گسترش آگاهی و اراده نوین - الزام‌های جدیدی به وجود می‌آید که بر فعالیت اجتماعی اعضای آن تأثیر می‌گذارد.
- (۳) حفظ ارزش‌های کلان و اعتقادات اصلی مردم - الزام‌های قبلی به‌طور کامل برداشته خواهند شد.
- (۴) پیدایش و گسترش آگاهی و اراده نوین - الزام‌های جدیدی ممکن است شکل بگیرد ولی الزام‌های قبلی هم‌چنان باقی خواهد ماند.

۲۳۸- آثار فرهنگ جدید غرب به ترتیب در حوزه سیاست، حقوق بشر و اقتصاد کدام است؟

- (۱) شکل‌گیری نظام کاملاً سکولار - حقوق مبتنی بر فطرت انسان آزاد - تحت تأثیر انقلاب صنعتی انگلستان
- (۲) مبدا قرار دادن خواست و اراده انسان - شکل‌گیری حقوق طبیعی انسانها - گسترش تجارت و رشد صنعت
- (۳) آزادی انسان از همه ارزش‌های متعالی - توجه به خواسته‌ها و نیازهای صرفاً طبیعی - به وجود آمدن اقتصاد صنعتی سرمایه‌داری
- (۴) توجیه امور دنیایی در قالب معنوی - روی گردانی از امور معنوی - برده‌داری فراگیر

۲۳۹- به ترتیب هر یک از عبارات زیر، به کدام یک از عقاید و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب اشاره دارد؟

- اهمیت یافتن رمان در فرهنگ غرب

- آزمایش‌های علمی مرگ‌بار روی انسانها

- پنهان شدن نفس‌پرستی در قالب مفاهیم دینی

- پیدایش و رشد برخی نهضت‌های جدید دینی تحت عنوان پروتستانتیسیم

- (۱) سکولاریسم - اومانیسیم - سکولاریسم - روشنگری خاص   (۲) اومانیسیم - روشنگری عام - سکولاریسم - اومانیسیم

- (۳) روشنگری خاص - سکولاریسم - روشنگری خاص - اومانیسیم   (۴) اومانیسیم - روشنگری خاص - اومانیسیم - سکولاریسم

۲۴۰- «توجه به ابعاد جسمانی و دنیوی انسان»، «توجیه عملکرد دنیوی در پوشش معنوی»، «انقلاب فرانسه» و «فناوری و صنعت» به ترتیب با چه

مفاهیمی در ارتباط هستند؟

- (۱) روشنگری - آثار سیاسی فرهنگ غرب - نخستین انقلاب لیبرال در تاریخ تحولات اجتماعی جهان - آثار حقوق بشر فرهنگ جدید غرب
- (۲) رنسانس - تحریف در سطح عمل مسیحیت - شروع اندیشه سیاسی لیبرالیسم - آثار علمی فرهنگ جدید غرب
- (۳) رنسانس - آثار سیاسی فرهنگ غرب - آثار سیاسی فرهنگ غرب - انقلاب صنعتی انگلستان
- (۴) تجدید حیات و تولد دوباره - تحریف در سطح عمل مسیحیت - آثار علمی فرهنگ غرب - آثار علمی فرهنگ جدید غرب

فلسفه دوازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

کلیات (۱) و (۲)
میثی حکمت مشاء (۱)
میثی حکمت مشاء (۲)
(۳) پایان پرهان فارابی
مفصله‌های (۴ تا ۴۶)

۲۴۱- به ترتیب نسبت بین «عالم وجود» با «عالم ماده» و «مابعدالطبیعه» چیست؟

- (۱) عموم و خصوص من وجه - عموم و خصوص مطلق
- (۲) عموم و خصوص مطلق - تباین
- (۳) عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص مطلق
- (۴) عموم و خصوص من وجه - عموم و خصوص من وجه

۲۴۲- کدام مورد عبارت را به نحو درستی کامل می‌کند؟ متفکران مسیحی در آغاز قرون وسطی ...

- (۱) گرایش‌ات اصالت عقلی داشتند.
- (۲) افکار ارسطو را نمی‌شناختند.
- (۳) با افکار فیلسوفان مسلمان موافق نبودند.
- (۴) آثار افلاطون را در آکسفورد شرح می‌کردند.

۲۴۳- در اصل واقعیت مستقل از ذهن، کدام مورد انکار می‌شود؟

- (۱) تأثیر ذهن بر ادراک وجود اشیا
- (۲) تأثیر واقعیات بر ادراک انسان
- (۳) تأثیر ادراک انسان بر وجود اشیا
- (۴) تأثیر وجود اشیا بر ذهن

۲۴۴- مهم‌ترین عاملی که انسان را در مسیر تفکر می‌اندازد، چیست؟

- (۱) قانون علیت
- (۲) ادراک قانون کلی علت و معلول
- (۳) اثبات قانون علت و معلول
- (۴) ادراک مصادیق قانون کلی علت و معلول

۲۴۵- علت آنگاه که وجوددهنده و هستی‌بخش است، شرط ... برای تحقق معلول است و هرگاه علت ناقصه موجود نباشد، ...

- (۱) لازم - حتماً معلول وجود پیدا نخواهد کرد.
- (۲) لازم و کافی - حتماً معلول وجود پیدا نخواهد کرد.
- (۳) لازم - شاید معلول وجود پیدا کند.
- (۴) لازم و کافی - شاید معلول وجود پیدا نکند.

۲۴۶- کدام گزینه درباره مسئله ملاک نیازمندی معلول به علت صحیح است؟

- (۱) ریشه این مسئله را باید در فلسفه یونان جست که اولین بار آنجا مطرح شده است.
- (۲) نزاع حکما و متکلمان در فلسفه اسلامی باعث طرح نظریه حدوث از سوی حکما در این باره شد.
- (۳) نظریه حدوث از منظر فلاسفه به سؤال «چرا یک شیء محتاج به علت است؟» پاسخگوست.
- (۴) متکلمان در حل مسئله ملاک نیاز معلول به علت، از براهین واحدی بودن واجب‌الوجود کمک می‌گیرند.

۲۴۷- در رابطه با علیت کدام گزینه درست است؟

- (۱) قائم به وجود دو طرف است.
- (۲) رابطه جاذبه، رابطه اتکا و ... از این نوع هستند.
- (۳) آنچه معلول از علت طلب می‌کند، هستی‌یابی است.
- (۴) موخر از وجود طرفین برقرار نمی‌شود.

۲۴۸- آنچه به سختی علت و معلول تعبیر می‌شود ...

- (۱) علت همه حوادث را یک علت واحد معرفی می‌کند.
- (۲) نشان می‌دهد بین موجودات پیوستگی هست.
- (۳) جدای از علیت به جریان‌ات عالم هستی تعلق می‌گیرد.
- (۴) در هر رابطه وجودی مشاهده می‌شود.

۲۴۹- علت نهایی محال بودن «دور» این است که:

- (۱) مستلزم تناقض است که امتناع آن، از بدیهیات اولیه است.
- (۲) یک موجود، نمی‌تواند هم علت خودش باشد و هم معلول خودش.
- (۳) در تحلیل عقلی، به تقدم شیء بر نفس خویش می‌رسد.
- (۴) معلول، نمی‌تواند علت خود باشد.

۲۵۰- طبق پرهان فارابی، کدام‌یک از موارد زیر ضامن متناهی بودن یک زنجیره از علت‌ها و معلول‌ها است؟

- (۱) اینکه علت بر معلول خود تقدم وجودی دارد.
- (۲) صدق شرط وجود علت برای وجود معلول و برعکس.
- (۳) وجود یک سرسلسله در زنجیره که وجودش بلا شرط است.
- (۴) اینکه مشروط بودن وجود معلول‌ها به یکدیگر ضامن تحقق زنجیره نیست.

منطق
اقسام تعریف
مفهومهای ۲۶ تا ۲۹
فلسفه یازدهم
آغاز فلسفه
صفحههای ۳۳ تا ۴۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق و فلسفه یازدهم

۲۵۱- در کدام گزینه هر دو تعریف ارائه شده از یک نوع هستند؟

- (۱) انسان: جسم نامی ناطق - مثلث: شکل سه‌ضلعی
- (۲) مثلث: مقدار پیوسته سه‌ضلعی - گیاه: جوهر نامی
- (۳) جسم: جوهر رنگ‌پذیر - اسب: حیوان شبهه‌کشنده
- (۴) انسان: جسم نقاش - حیوان: جسم حساس

۲۵۲- به ترتیب در تعریف «حیوان» به «حد ناقص» و «گیاه» به «رسم ناقص» از کدام مفاهیم می‌توان استفاده کرد؟

- (۱) حساس - جوهر
- (۲) جسم نمونکننده - سبز بودن
- (۳) رونده - جسم
- (۴) ناطق - غیرحساس

۲۵۳- کدام عبارت در رابطه با تعریف زیر از «خطوط موازی» صحیح است؟

«دو خطی که هیچ‌گاه یکدیگر را قطع نمی‌کنند.»

- (۱) تعریفی نادرست و به عبارتی تعریف یک مفهوم غیرقابل تعریف است.
- (۲) تعریفی بی‌ربط بوده و ارتباطی با معرف ندارد.
- (۳) تعریفی غیرحقیقی و تنها معنی کردن مفهوم خط موازی است.
- (۴) تعریفی درست و قوی‌ترین نوع تعریف است.

۲۵۴- در کدام گزینه براساس تعاریف چهارگانه، یک تعریف نسبت به دیگری از قوت بیشتری برخوردار است؟

- (۱) انسان: حیوان شاعر - حیوان: جسم تولیدمثل‌کننده
- (۲) مثلث: شکل سه زاویه‌ای - اسب: حیوان دم‌دار
- (۳) گیوه: فلز مایع - مثلث: شکل سه‌ضلعی
- (۴) جسم: جوهر دارای ابعاد - انسان: حیوان مهندس

۲۵۵- به کمک قواعد تعریف ...

- (۱) باید تعاریف دقیق ارائه دهیم.
- (۲) هر چیزی را معنی کرده و شرح می‌دهیم.
- (۳) تعاریف کامل اشیاء را خواهیم یافت.
- (۴) میزان دقت تعاریف را درمی‌یابیم.

۲۵۶- تاریخ تفکر فلسفی با ... آغاز شد و مسئله اولیه آن ... بود.

- (۱) باورهای دینی بشر - هستی و آغاز و انجام جهان
- (۲) ظهور بشر در عرصه هستی - تأملات بشر پیرامون هستی
- (۳) تبدیل زبان رمز و افسانه به زبان تعقل - دگرگونی‌های طبیعی
- (۴) بنیان‌گذاری مدارس فلسفی در یونان - تبیین عقلانی جهان

۲۵۷- نظر گرگیاس ... دیدگاه پروتاگوراس است؛ زیرا گرگیاس ...

- (۱) موید - برای حقیقت جنبه خصوصی قائل بود.
- (۲) مخالف - حقیقت مشترک را انکار می‌کرد.
- (۳) موید - همه چیز را نسبی و موقت می‌دانست.
- (۴) مخالف - هیچ چیز را حقیقت نمی‌دانست.

۲۵۸- کدام مورد، از کارهای سوفسطائیان شمرده می‌شود که در تاریخ فلسفه مؤثر بوده است؟

- (۱) توجه آنان به فن منطق
- (۲) توجه‌شان به گفت‌وگوهای استدلالی
- (۳) ایجاد موج شکاکیت در مردم
- (۴) توجه‌شان به تکمیل شیوه‌های استدلال

۲۵۹- کدام‌یک از گزاره‌های زیر با مبانی فلسفه سقراط ناسازگار است؟

- (۱) قوه تعقل در کسب فضایل اخلاقی به تنهایی ناکارآمد است.
- (۲) روش صحیح اندیشیدن، تضمین‌کننده دستیابی به حقیقت است.
- (۳) تأمل در نفس می‌تواند به کشف گوهر الهی عقل بیانجامد.
- (۴) جهان در پرتو نور عقل الهی روشن شده است.

۲۶۰- سقراط در تعلیم حکمت شیوه‌ای پیامبرگونه داشت؛ زیرا ...

- (۱) به ترویج فلسفه پرداخت و خود را فیلسوف نامید.
- (۲) هدف کار او در ترویج فلسفه همان هدف پیامبران بود.
- (۳) زندگی او آینه تفکر معنوی او بود.
- (۴) دامن اندیشه را از آلودگی شک و تردید پاک کرد.

احساس، توجه، ادراک
صفحه‌های ۶۶ تا ۸۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی

۲۶۱- کدام یک از موارد زیر از عوامل ایجاد تمرکز نمی‌باشد؟

- (۱) تغذیه مناسب
(۲) ایجاد هدف و اهمیت‌دهی به آن
(۳) آشنایی با موضوع مورد توجه
(۴) تأمین نیازهای زیستی

۲۶۲- اگر در تألیف کتابی کمک آموزشی به عواملی همچون استفاده از رنگ دوم و مصورکردن برخی از صفحات توجه شود، به کدام یک از عوامل

ایجاد تمرکز تأکید شده است؟

- (۱) درگیری و انگیزندگی ذهنی
(۲) ثبات نسبی
(۳) آماده‌سازی ادراکی
(۴) تغییرات درونی محرک‌ها

۲۶۳- در آزمایشی مربوط به ردیابی علامت، از آزمودنی می‌خواهیم که فقط وجود محرک را در صورت ادراک، گزارش دهد. در مدت زمان معینی،

۳۰ بار او را با یک نقطه نورانی مواجه می‌کنیم. تعداد دفعاتی که او دیدن نقطه نورانی را اعلام می‌کند، ۳۴ بار است؛ آزمونگر می‌داند که

آزمودنی در ۸ مورد هشدار کاذب داده است؛ در این صورت:

- (۱) تصمیم درست = ۲۲ و از دست دادن محرک هدف = ۸
(۲) تصمیم درست = ۲۶ و از دست دادن محرک هدف = ۸
(۳) تصمیم درست = ۲۲ و از دست دادن محرک هدف = ۴
(۴) تصمیم درست = ۲۶ و از دست دادن محرک هدف = ۴

۲۶۴- برخی از دانشجویان، نیمی از زمان کلاس را به‌طور کامل به صحبت‌های استاد توجه می‌کنند ولی در ادامه حواسشان به موضوعات دیگر نیز

معطوف می‌گردد. این پدیده ناشی از چیست؟

- (۱) وجود محرک‌های محیطی گوناگون و آشنایی نسبی با این موضوعات آفت تمرکز است.
(۲) عدم وجود عنصر پایداری، مانع تبدیل شدن توجه به تمرکز می‌شود.
(۳) عواملی مانند ایجاد هدف و اهمیت‌دهی به آن، موجب درگیری و انگیزندگی ذهنی می‌شوند.
(۴) اطلاعات موجود در حافظه افراد از منابع تمرکز یا عدم تمرکز نسبت به محرک‌هاست.

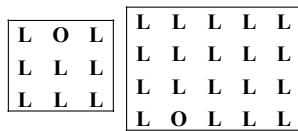
۲۶۵- در یک آزمایش، آزمایش‌شوندگان موظف بودند به صفحه سیاه کامپیوتر نگاه کنند و از بین نقطه‌های قرمزی که به نمایش درمی‌آیند، به

نقطه نارنجی واکنش نشان دهند. بعد از ۳۰ دقیقه آزمایش‌شوندگان دیگر نتوانستند نقاط نارنجی را پیدا کنند؛ این آزمایش در ارتباط با

کدام یک از کارکردهای توجه می‌باشد و اشتباه در آن به چه دلیل رخ می‌دهد؟

- (۱) ردیابی علامت - حواس‌پرتی
(۲) ردیابی علامت - خستگی
(۳) گوش به زنگی - خستگی
(۴) گوش به زنگی - حواس‌پرتی

۲۶۶- مطابق شکل‌های زیر، تشخیص حرف (O) به کدام کارکرد توجه اشاره دارد و تفاوت دشواری این تکلیف تابع چیست؟

(۱) ردیابی علامت - ویژگی منحصر به فرد هدف

(۲) جستوجو - تعداد عوامل انحرافی

(۳) جستوجو - ویژگی منحصر به فرد هدف

(۴) ردیابی علامت - تعداد عوامل انحرافی

۲۶۷- دبیر روان‌شناسی به منظور کنترل اثر تداخل اطلاعات به دانش‌آموزان خود پیشنهاد می‌کند که از یادگیری با فاصله استفاده کنند و پس از

استراحتی کوتاه مطالعه را ادامه دهند؛ توصیه او با توجه به کدامیک از موانع تمرکز بیان شده است؟

(۲) تغییرات درونی محرک

(۱) آشنایی با محرک

(۴) انگیزتگی ذهنی

(۳) ثبات نسبی

۲۶۸- کدامیک از گزاره‌های زیر، بیانگر خطای ادراکی «مولر - لایر» می‌باشد؟

(۱) هر اندازه حجم یک شیء بیشتر باشد، انتظار داریم که آن شیء سنگین‌تر باشد.

(۲) از بین دو خط عمودی و افقی هم‌اندازه، خط عمودی بلندتر به نظر می‌آید.

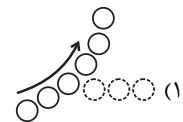
(۳) دو خط مایل با شیب معکوس در دو طرف دو پاره‌خط موازی مساوی، پاره‌خط بالایی را بلندتر نشان می‌دهند.

(۴) از میان دو خط هم‌اندازه که یکی از آنها به دو پیکان واگرا و دیگری به دو پیکان همگرا منتهی می‌شود، خط اولی بلندتر ادراک می‌شود.

۲۶۹- کدامیک از شکل‌های زیر نشان‌دهنده اصل مشابهت در مکتب گشتالت است؟

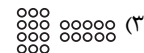
(۲)

(۱)

(۴)

(۳)

۲۷۰- چهار نفر در خانه‌ای زندگی می‌کنند. بوی سوختنی از آشپزخانه بلند می‌شود. فرد «الف» و «ب» در مورد اینکه آیا سایرین هم این بو را

شنیده‌اند یا نه از آنها سؤال می‌پرسند که پاسخ مثبت است و فرد «ج» برای خاموش کردن گاز به آشپزخانه می‌رود. به ترتیب کدام افراد در

مرحله احساس و کدام افراد در مرحله ادراک هستند؟

(۲) هر چهار نفر - فرد «الف» و «ب»

(۱) فرد «الف» و «ب» - فرد «ج»

(۴) هر چهار نفر - فرد «ج»

(۳) فرد «الف» و «ب» و «ج» - فرد «الف» و «ب»

نظر خواهی (سوالهای نظم حوزه): آیا مقررات آزمون اجرا می شود؟

دانش آموزان گرامی؛ لطفاً در هنگام پاسخ گویی به سؤالهای زیر، به شماره ی سؤالها دقت کنید.

شروع به موقع

۲۹۴- آیا آزمون در حوزه ی شما به موقع شروع می شود؟ (زمان های شروع پاسخ گویی به نظرخواهی و سؤالهای علمی در ابتدای برگه ی نظرخواهی آمده است)

- (۱) بله، هر دو مورد به موقع و دقیقاً سر وقت آغاز می شود.
- (۲) پاسخ گویی به نظرخواهی رأس ساعت آغاز نمی شود.
- (۳) پاسخ گویی به سؤالهای علمی رأس ساعت آغاز نمی شود.
- (۴) در هر دو مورد بی نظمی وجود دارد.

متأخرین

۲۹۵- آیا دانش آموزان متأخر در محل جداگانه متوقف می شوند؟

- (۱) خیر، متأسفانه تا زمان شروع آزمون (و حتی گاهی اوقات پس از آن) داوطلبان متأخر در حال رفت و آمد در سالن آزمون هستند.
- (۲) این موضوع تا حدودی رعایت می شود اما نه به طور کامل.
- (۳) بله، افراد متأخر ابتدا متوقف می شوند و بعداً وارد حوزه می شوند اما در هنگام ورود، سروصدا و همه مه ایجاد می شود.
- (۴) بله، افراد متأخر بعداً وارد حوزه می شوند ضمناً برای آنان محل جداگانه ای در نظر گرفته شده و بی نظمی و سروصدا ایجاد نمی شود.

مراقبان

۲۹۶- عملکرد و جدیت مراقبان آزمون امروز را چگونه ارزیابی می کنید؟

- (۱) خیلی خوب (۲) خوب (۳) متوسط (۴) ضعیف

پایان آزمون - ترک حوزه

۲۹۷- آیا در حوزه ی شما به داوطلبان قبل از پایان آزمون اجازه ی خروج زود هنگام داده می شود؟

- (۱) بله، قبل از پایان آزمون اجازه ی ترک حوزه داده می شود.
- (۲) گاهی اوقات
- (۳) به ندرت
- (۴) خیر، هیچ گاه

ارزیابی آزمون امروز

۲۹۸- به طور کلی کیفیت برگزاری آزمون امروز را چگونه ارزیابی می کنید؟

- (۱) خیلی خوب (۲) خوب (۳) متوسط (۴) ضعیف

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
فارسی	محسن اصغری، ابراهیم رضایی مقدم، مریم شمیرانی، کاظم کاظمی، الهام محمدی، مرتضی منشاری
عربی زبان قرآن	درویشعلی ابراهیمی، علی اکبر ایمان پرور، فائزه کشاورزبان، محمدصادق محسنی، سیدمحمدعلی مرتضوی، رضا معصومی
دین و زندگی	محبوبه ابتسام، مسلم بهمن آبادی، محمد رضایی بقا، فردین سماقی، مرتضی محسنی کبیر، سیداحسان هندی
زبان انگلیسی	شهاب اناری، محمد رحیمی نصرآبادی، عبدالرشید شفیعی، علی شکوهی، رضا کیاسالار، جواد مؤمنی

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار (۳)	محمد بحیرایی، علیرضا پورقلی، امیر هوشنگ خمسه، علی شهبازی، فاطمه فهیمیان، رحیم مشتاق نظم
ریاضی و آمار (۳) - آزمون شاهد	منتخب از سؤال‌های کتاب آبی ریاضی - پایه دوازدهم
ریاضی و آمار (۱)	محمد بحیرایی، کورش داودی، امیر زراندوز، مهسا عفتی، رحیم مشتاق نظم
ریاضی و آمار (۲)	محمد بحیرایی، امیر هوشنگ خمسه، کورش داودی، امیر زراندوز، مهسا عفتی، رحیم مشتاق نظم
اقتصاد	مهسبیا آذر کردار، منصوره حاجی زاده، سارا شریفی، ساجده عزیزی، مهسا عفتی، فاطمه فهیمیان
علوم و فنون ادبی (۳)	محسن اصغری، عارفه سادات طباطبایی نژاد، فرهاد علی نژاد، حمید محدثی، اعظم نوری نیا
علوم و فنون ادبی (۱)	فرهاد علی نژاد، محمدابراهیم مازنی، عارفه سادات طباطبایی نژاد، اعظم نوری نیا
علوم و فنون ادبی (۲)	علیرضا جعفری، وحید رضازاده، مهناز شریفی، عارفه سادات طباطبایی نژاد، سیدجمال طباطبایی نژاد، فرهاد علی نژاد، حمید محدثی
عربی زبان قرآن (۳)	درویشعلی ابراهیمی، محمدصادق محسنی، سیدمحمدعلی مرتضوی، رضا معصومی، مجید همایی
تاریخ (۳)	سیدعلیرضا احمدی، منصوره حاجی زاده، علی محمد کریمی، آزاده میرزایی، میلاد هوشیار، بهروز یحیی
جغرافیا (۳)	محمدعلی خطیبی، مهسا عفتی، محمدابراهیم مازنی، آزاده میرزایی، بهروز یحیی
تاریخ (۲)	منصوره حاجی زاده، علی محمد کریمی، آزاده میرزایی، میلاد هوشیار، بهروز یحیی
جغرافیا (۲)	محمدعلی خطیبی، مهسا عفتی، محمدابراهیم مازنی، آزاده میرزایی، بهروز یحیی
جامعه‌شناسی	آرژیتا بیدقی، پارسا حبیبی، اعظم رجبی، ارغوان عبدالملکی، الهام میرزایی
منطق و فلسفه	سیدعلیرضا احمدی، موسی اکبری، پارسا حبیبی، طنین زاهدی کیا، فرهاد علی نژاد، حمید محدثی
روان‌شناسی	زهرآ جملی، نسرین حق پرست، مهسا عفتی، فرهاد علی نژاد، امیر کریمی، محمدابراهیم مازنی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار
فارسی	کاظم کاظمی	الهام محمدی	مریم شمیرانی، مرتضی منشاری، طنین زاهدی کیا
عربی زبان قرآن	سیدمحمدعلی مرتضوی	سیدمحمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی
دین و زندگی	محمد رضایی بقا	محمد رضایی بقا	سکینه گلشنی، محمدابراهیم مازنی، سیاوش یوسفی
معارف اقلیت	دبورا حاتاتیان	دبورا حاتاتیان	---
زبان انگلیسی	جواد مؤمنی	جواد مؤمنی	عبدالرشید شفیعی، آناهیتا اصغری، فریا توکلی
ریاضی و آمار (۳)	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	حمید زرین کفش، مهسا عفتی، فاطمه فهیمیان، مهدی ملازمضانی
ریاضی و آمار (۱)	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	حمید زرین کفش، مهسا عفتی، فاطمه فهیمیان، مهدی ملازمضانی
ریاضی و آمار (۲)	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	حمید زرین کفش، مهسا عفتی، فاطمه فهیمیان، مهدی ملازمضانی
اقتصاد	فاطمه فهیمیان	فاطمه فهیمیان	سارا شریفی، مهسا عفتی
علوم و فنون ادبی (۳)	نسرین حق پرست، فرهاد علی نژاد، حمید محدثی	نسرین حق پرست، فرهاد علی نژاد، حمید محدثی	مرتضی منشاری، حسن وسکری
علوم و فنون ادبی (۱)	فرهاد علی نژاد	فرهاد علی نژاد	مرتضی منشاری، حسن وسکری
علوم و فنون ادبی (۲)	نسرین حق پرست، حمید محدثی	نسرین حق پرست، حمید محدثی	مرتضی منشاری، حسن وسکری
عربی زبان قرآن (۳)	سیدمحمدعلی مرتضوی	سیدمحمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی
تاریخ	میلاد هوشیار	میلاد هوشیار	محمدابراهیم مازنی
جغرافیا	محمدعلی خطیبی باگی	محمدعلی خطیبی باگی	محمدابراهیم مازنی
جامعه‌شناسی	ارغوان عبدالملکی	ارغوان عبدالملکی	آرژیتا بیدقی، مهسا عفتی
منطق و فلسفه	موسی اکبری	موسی اکبری	فرهاد علی نژاد، حمید محدثی
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی نژاد، محمدابراهیم مازنی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	الهام محمدی، فاطمه منصورخاکی (عمومی)، سارا شریفی (اختصاصی)
مسئول دفترچه	فرهاد حسین پوری (عمومی)، زهرا دامیار (اختصاصی)
فیلتر دفترچه اختصاصی	محمد ابراهیم مازنی
گروه مستندسازی	مدیر: مریم صالحی، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی (عمومی) زهره قموشی (اختصاصی)
حروف چین و صفحه‌آرا	لیلا عظیمی (اختصاصی) زهره فرجی (عمومی)
ناظر چاپ	حمید عباسی

فارسی ۳

(مسن اصغری)

-۶

الف) کنایه: «جان سپردن» کنایه از «فداکردن جان»، «تیر از کمان گشودن» کنایه از «رهاکردن تیر»

ب) حس آمیزی: سخن‌های لطیف

ج) جناس: «آهنگ» اول (قصده)، «آهنگ» دوم (نغمه)

د) اغراق: دوصد جوی از دیده بر رهگذر کسی جاری کردن

ه) ایهام: «مدام» دو معنی دارد: ۱- پیوسته ۲- شراب

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

(مریم شمیرانی)

-۷

مفهوم عرفانی واژه «مراقبت»، نگاه‌داشتن دل از توجه به غیر حق است که این معنی در گزینه «۱» مطرح شده است.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۱۴)

(کاظم کاظمی)

-۸

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: ناتوانی انسان از ادراک و توصیف ذات پروردگار

مفهوم بیت گزینه «۱»: ناتوانی انسان از ادراک اسرار آفرینش

(فارسی ۳، مفهوم، مشابه صفحه ۱۰)

(مریم شمیرانی)

-۹

داشتن آینده‌ای روشن و امیدوارکننده، پیام مشترک شعر صورت سؤال و گزینه «۳» است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: وارسته و آزاده‌ام / گزینه «۲»: بهتر است با خواب مبارزه نکنم. بخوابد و سر وقت بیدار شود. / گزینه «۴»: نیک‌پرور هستم.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۲۰)

(کاظم کاظمی)

-۱۰

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: وطن‌پرستی و توصیه به جان‌فشانی در راه میهن

مفهوم بیت گزینه «۳»: توصیه شاعر به حضرت یوسف (ع) که در هنگام قدرت، هم‌وطنان و چشم‌به‌راهان خود را از یاد نبرد.

(فارسی ۳، مفهوم، مشابه صفحه ۲۶)

(ابراهیم رضایی مقدم - لاهیجان)

-۱

الف): مطاع: فرمانروا / ب): زرخندان: چانه

(فارسی ۳، لغت، واژه‌نامه)

(مسن اصغری)

-۲

املای صحیح کلمه عبارت است از:

رازی ← راضی (خشنود و خرسند)

(فارسی ۳، املا، صفحه ۳۱)

(مسن اصغری)

-۳

فعل «نیست» در بیت گزینه «۲»، در معنای «وجود ندارد» است و فعل اسنادی نیست. واژه‌های «بیدل»، «بسیار»، «قادر»، «آزار» و «بیدار» به ترتیب در ابیات گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴»، مسند هستند.

(فارسی ۳، زبان فارسی، صفحه ۲۸)

(مسن اصغری)

-۴

ترکیب‌های وصفی: «زین تن، تن بی‌جان، جان بی‌تن» ← ۳ ترکیب وصفی

ترکیب‌های اضافی: «فرقت تو، تن خویشتن» ← ۲ ترکیب اضافی

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: ترکیب‌های وصفی: «آن مقصد، مقصد عالی، گامی چند» ← ۳ ترکیب وصفی / ترکیب اضافی: «لطف شما» ← ۱ ترکیب اضافی

گزینه «۲»: ترکیب‌های وصفی: «چه لانه‌ای، چه قصری، شهر کوچک» ← ۳ ترکیب وصفی / ترکیب‌های اضافی: «اساس خانه، شهر خود» ← ۲ ترکیب اضافی

گزینه «۳»: ترکیب‌های وصفی: «این بی‌خردان، پنجه غارتگر» ← ۲ ترکیب وصفی /

ترکیب‌های اضافی: «حواسم، آرزوی پنجه، پنجه خویشتن» ← ۳ ترکیب اضافی

(فارسی ۳، زبان فارسی، صفحه ۳۶)

(کاظم کاظمی)

-۵

شیوه بیان در ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» طنزآمیز و همراه با طعنه است، اما در بیت گزینه «۳»، لحن بیان «جد» است و به یگانگی خداوند و وحدت وجود اشاره شده است.

(فارسی ۳، آرایه، صفحه ۲۱)

فارسی ۱

-۱۱

(مریم شمیرانی)

واژه‌هایی که مترادف نیستند: سنان: سرنیزه، تیزی هرچیز / سلیح: افزار جنگ، ممال
سلاح/ خدنگ: چوبی سخت و محکم که از آن تیر و نیزه می‌سازند. / تیز: ابزار جنگی /
ستوه: درمانده و ملول، خسته و آزار

(فارسی، لغت، واژه‌نامه)

-۱۲

(ممنسن اصغری)

غلط‌های املایی و شکل درست آن‌ها:

الف) صلاح ← سلاح/ ب) سدر ← صدر/ ج) غیاث ← قیاس

(فارسی، املا، صفحه‌های ۹۹، ۱۱۴ و ۱۱۵)

-۱۳

(الهام ممردی)

«فرستاد» فعل ماضی ساده / «بستانم» فعل مضارع التزامی

(فارسی، زبان فارسی، صفحه ۱۰۷)

-۱۴

(کاتلم کاتمی)

حرف «ر» در ابیات گزینه‌های «۱، ۲ و ۴» به ترتیب نشانه «مفعول» و «نقش‌نمای
متمم: حرف اضافه» است اما در بیت گزینه «۳»، در هر دو مورد «نقش‌نمای متمم» و
معادل حرف اضافه «به» است.

(فارسی، زبان فارسی، صفحه ۱۱۶)

-۱۵

(مرتضی منشاری - اردبیل)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «آینه‌دار جمال معشوق بودن خورشید و ماه» اغراق دارد.

گزینه «۳»: «آتش افتادن در درون چرخ از آه شاعر» اغراق دارد.

گزینه «۴»: «شب و روز به فکر معشوق بودن و کار دیگر نداشتن» اغراق دارد.

(فارسی، آرایه، صفحه ۱۰۷)

-۱۶

(ممنسن اصغری)

استعاره: گریستن سنگ در مرگ کسی (تشخیص) / حسن تعلیل: شاعر دلیل روییدن
لاله را در بیستون، خون گریستن سنگ دانسته است. / تشبیه: لاله به زینت‌های نخل
ماتم (تابوت عزا) تشبیه شده است.

(فارسی، آرایه، ترکیبی)

-۱۷

(الهام ممردی)

مفهوم کنایی «سر به گرد آوردن»، «زمین را با خون شستن» و «کلاه به خاک در
آوردن» چنین است: «شکست دادن».

مفهوم بیت گزینه «۲»: «گر نه مسلح می‌شوم و مانند گرد (به سرعت) به جنگ می‌آیم.

(فارسی، مفهوم، مشابه صفحه ۹۶)

-۱۸

(مرتضی منشاری - اردبیل)

مفهوم ضرب‌المثل: چاق و فربه شدن گاو نادان موجب هلاک او می‌شود. مفهوم مقابل
آن در گزینه «۱» آمده است: برای این که از جهان، جان سالم به‌در ببری، به تن و
جسمت نپرداز و کم غذا بخور.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۲»: تن و جسم را که با تمام وجود پرورش می‌دهی، پس از مرگ، لقمه موران
خواهد شد.

گزینه «۳»: هفت گاو لاغر، آن هفت گاو فربه را می‌خورند.

گزینه «۴»: کشاورز با بستن یوغ به گاو، به هدف و مقصودش می‌رسد.

(فارسی، مفهوم، صفحه ۱۰۶)

-۱۹

(کاتلم کاتمی)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: توصیه به پرهیز از درگیر شدن با قوی‌تر از خود یا بیان
عواقب خطرناک و زیان‌بار مبارزه با قوی‌دستان

مفهوم بیت گزینه «۱»: بیم‌دادن قوی‌دستان از قدرت نهفته ضعیفان

(فارسی، مفهوم، صفحه ۱۰۲)

-۲۰

(مریم شمیرانی)

پیام مشترک بیت صورت سؤال و گزینه‌های دیگر این است که بعضی چیزها شباهت
ظاهری دارند اما در معنی و مفهوم متفاوت‌اند مثل شیر جنگل و شیر خوراکی که هر دو
را شیر می‌گویند و آب تلخ و آب شیرین که هر دو ظاهری زلال دارند و عصای موسی و
عصای ساحران فرعون که شباهت ظاهری دارند و نیز سحر و معجزه که ظاهراً
یکسان‌اند، اما در باطن، اساس سحر، مکر و اساس معجزه، قدرت خداوند است.

مفهوم بیت گزینه «۴»: حرف (سخن) مانند ظرف و معنی مانند آب است.

(فارسی، مفهوم، صفحه ۱۱۵)

عربی زبان قرآن (۱)

-۲۱

(رضا مصبومی)

«الَّذِينَ»: کسانی که / «يَدْعُونَ»: می خوانند / «مَنْ دُونَ اللَّهِ»: به جای خدا، به غیر از خدا / «لَا يَخْلُقُونَ»: نمی آفرینند / «يَخْلُقُونَ»: آفریده می شوند
(عربی (۱)، ترجمه، صفحه ۸۲)

-۲۲

(درویشعلی ابراهیمی)

«تَصَدَّرَ»: صادر می کند / «قَسَمًا مِنْ نَفْطِهَا»: بخشی از نفتش را / «الْبِلْدَانِ الصَّنَاعِيَّةِ»: کشورهای صنعتی / «تَحَصَّلَ عَلَيَّ»: به دست می آورد، دست می یابد / «الزِّيوت»: روغن ها / «الْمَطَّاط»: کائوچو، پلاستیک
(عربی (۱)، ترجمه، صفحه های ۷۸ و ۷۹)

-۲۳

(مهمر صادق مصبومی)

«لَوْ»: اگر / «خُتِرَتْ»: مختیر می شدم / «تَعَقَّبَ فِرْعَى الْجَامِعِيَّةِ»: ادامه دادن (پی گرفتن) رشته دانشگاهی ام / «إِخْتِيَارَ الْفِرْعِ الْآخَرَ»: انتخاب رشته دیگر / «إِخْتِرْتُ الثَّانِيَةَ»: دومی را انتخاب می کردم
(عربی (۱)، ترجمه، ترکیبی)

-۲۴

(سید مهمرعلی مرتضوی)

«عندما»: زمانی که / «يُغْلَقُ»: (فعل معلوم) می بندد / «أَبْوَابِ الْأَرْضِ كُلِّهَا»: همه درهای زمین را / «علينا أن لا ننسى»: نباید فراموش کنیم / «باب السماء»: در آسمان / «مَفْتُوحٌ»: باز / «دائماً»: همواره / «لَا يَغْلِقُ»: (فعل مجهول) بسته نمی شود
(عربی (۱)، ترجمه، ترکیبی)

-۲۵

(سراسری انسانی ۹۲ - با تغییر)

ترجمه سایر گزینهها:

گزینه ۱: فقر از تنبلی و ضعف زاییده می شود!
گزینه ۲: هرکس در را زیاد بکوبد، برایش باز می شود!
گزینه ۴: اگر ابرهای سیاه را بسیار ببینی، بعد از کمی (کمی بعد) باران خواهد بارید!
(عربی (۱)، ترجمه، ترکیبی)

-۲۶

(فائزه کشاورزبان)

«البلدان» جمع مکسر «البلد» است.
(عربی (۱)، ترجمه، صفحه ۹۱)

-۲۷

(مهمر صادق مصبومی)

ترجمه گزینهها:

گزینه ۱: همه هواپیماها بدون خلبان پرواز می کنند!
گزینه ۲: کشتی ها معمولاً در کنار بندرها دیده نمی شوند!
گزینه ۳: پدر و مادر باید کودکان را به تنهایی رها کنند!
گزینه ۴: رنگ زرد در تابلوهای هشدارآمیز به کار گرفته می شود!
(عربی (۱)، مفهومی، ترکیبی)

-۲۸

(سید مهمرعلی مرتضوی)

تنها گزینه ۳ با آیه شریفه (جز به آن چه انجام می دادید، کیفر داده نمی شوید)، هم مفهوم نیست. گزینه های مرتبط همه تأکید دارند که «پاداش و کیفر آخرت، دقیقاً حاصل و نتیجه تمام اعمال ما در این دنیاست.»
(عربی (۱)، مفهومی، صفحه ۸۷)

-۲۹

(سید مهمرعلی مرتضوی)

با توجه به ترجمه (که از ابتدای قرن بیستم، مهم ترین منبع از منابع....)، نیاز به عدد ترتیبی داریم، نه اصلی (رد گزینه های ۱ و ۲)، از طرف دیگر «القرن» مضاف الیه و مجرور است، «العشرین» هم صفت مضاف الیه محسوب می شود، پس آن هم باید مجرور و با علامت «ی» بیاید. (رد گزینه ۴)
(عربی (۱)، درک مطلب، ترکیبی)

-۳۰

(سید مهمرعلی مرتضوی)

ترجمه: «... به دلیل امکان انتقال آن از طریق قطارها و با نفتکش ها یا از راه لوله ها...»

ترجمه گزینهها:

(۱) لوله ها	(۲) چاه ها
(۳) مخابرات	(۴) سرازیری ها

(عربی (۱)، درک مطلب، ترکیبی)

-۳۱

(سید مهمرعلی مرتضوی)

با توجه به اسلوب جمله و فعل «يُمْكِنُ» که در ادامه آمده است، نیاز به فعل مضارع داریم، نه ماضی (رد گزینه های ۱ و ۲)، از طرف دیگر با توجه به این که با یک فعل متعدی مواجهیم و مفعولی هم ندارد، فعل مورد نظر باید مجهول بیاید، نه معلوم. (رد گزینه ۳)
(عربی (۱)، درک مطلب، ترکیبی)

-۳۲

(سید مہمعلی مرتضوی)

ترجمه: «کشورها از صادر کردن آن به ثروت عظیمی دست پیدا می‌کنند ولی...»

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) هشدار دادن

(۲) صادر کردن

(۳) آرایش کردن

(۴) مجهز نمودن

(عربی (۱)، درک مطلب، ترکیبی)

ترجمه متن:

«از زیباترین پدیده‌های طبیعی که در روزهای بارانی روی می‌دهد، پدیده رنگین کمان است! این پدیده، رنگ‌های زیبایی دارد که آسمان را هنگام به وجود آمدنش، زینت می‌دهد! در قرن‌های گذشته در کشور روم، مردم اعتقاد داشتند که رنگین کمان، عذابی از طرف خداست! دانشمند مسلمان، قطب الدین شیرازی، اولین کسی بود که رازهای این پدیده را کشف کرد و در تألیفاتش نوشت: رنگین کمان، به سبب شکست نور خورشید در قطرات آب موجود هنگام بارش باران‌ها، روی می‌دهد ولی رومی‌ها این صحبت را به سبب نادانی‌شان قبول نمی‌کردند!»

-۳۳

(علی اکبر ایمان‌پرور)

گزینه «۲» که می‌گوید: «رنگین کمان، عذابی از جانب خدا برای رومی‌ها بود»، نادرست است.

(عربی (۱)، درک مطلب، ترکیبی)

-۳۴

(علی اکبر ایمان‌پرور)

چه کسی اسرار پدیده رنگین کمان را کشف کرد؟
گزینه «۳»: «اولین کسی که اسرار این پدیده را کشف کرد، همان قطب الدین شیرازی است!»

(عربی (۱)، درک مطلب، ترکیبی)

-۳۵

(علی اکبر ایمان‌پرور)

ترجمه عبارت گزینه «۳»: «کاشف اسرار پدیده رنگین کمان، دانشمندی مسلمان بود!»

(عربی (۱)، درک مطلب، ترکیبی)

-۳۶

(علی اکبر ایمان‌پرور)

تشریح سایر گزینه‌ها:

در گزینه «۱»: «من باب تفعل»، در گزینه «۲»: «مبتدأ...» و در گزینه «۴»: «خبر» نادرست هستند.

(عربی (۱)، درک مطلب، ترکیبی)

-۳۷

(مهمربارق مصنی)

فعل‌های «لا تَهْتِم» و «یَهْدِد» هر دو معلوم هستند و فعل مجهولی در این عبارت وجود ندارد. (ترجمه: هنگامی که دولت‌ها به حمایت جوانان توجه نکنند، خطر انحراف آنان را تهدید می‌کند!)

(عربی (۱)، انواع جملات، صفة ۸)

-۳۸

(رضا معصومی)

«تَجَلَّى» فعل ماضی از باب تفعل در صیغه مفرد مذکر غائب است، ضمناً با توجه به وجود فتحه روی حرف اول این فعل، بدیهی است که فعل معلوم محسوب می‌شود، نه مجهول.

(عربی (۱)، انواع جملات، ترکیبی)

-۳۹

(سید مہمعلی مرتضوی)

ضمیر «یاء» هنگامی فاعل است که در صیغه مفرد مؤنث مخاطب باشد، مانند فعل تتعلمی.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ضمیر «یاء» مفعول است.

گزینه «۲»: ضمیر «یاء» در «حَلَقَنِي» مفعول است.

گزینه «۳»: ضمیر «یاء» به یک اسم چسبیده و مضاف الیه است.

(عربی (۱)، انواع جملات، صفة ۸۵)

-۴۰

(سراسری تهری ۹۳)

«جَرَحْتُ» فعل مجهول و نایب فاعلش ضمیر بارز «ت» است (توجه شود که پس از فعل اسم ظاهری که بتواند نایب فاعل باشد، نیامده است).

تشریح سایر گزینه‌ها:

در گزینه «۱» اسم ظاهر «تجاریب»، در گزینه «۳» اسم ظاهر «مَن» و در گزینه «۴» اسم ظاهر «طریقة» نایب فاعل است.

(عربی (۱)، انواع جملات، صفة ۸۴)

دین و زندگی (۳)

-۴۱

(مرتضی مفسنی کبیر)

با توجه به آیه شریفه «يسألُه من في السماوات و الارض كلّ يوم هو في شأن» هر آنچه در آسمانها و زمین است پیوسته از خدا درخواست می کند. او همواره دست‌اندرکار امری است. دقت کنیم فعل مضارع استمرار را می‌رساند.

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۱۰)

-۴۲

(مفهر رضایی بقا)

این‌که انسان بتواند با هر چیزی خدا را ببیند، معرفتی عمیق و والاست که در سخن امام علی (ع): «ما رأيت شيئاً إلّا و رأيت الله قبله و بعده و معه؛ هیچ چیزی را ندیدم مگر این‌که خداوند را قبل و بعد و با آن دیدم» به آن اشاره شده است. این معرفت در نگاه نخست مشکل به نظر می‌آید، اما هدفی قابل دسترس است، به خصوص برای جوانان و نوجوانان که پاکی و صفای قلب (پاک‌باطنی) دارند.

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۱۲)

-۴۳

(مرتضی مفسنی کبیر)

در قرآن کریم می‌خوانیم که وزیر سلیمان، آصفین برخیا، در یک لحظه تخت بلقیس (ملکه سبا) را از مسافتی طولانی منتقل کرد، این، نشان‌دهنده آن است که انسان با طی مراتب بندگی می‌تواند به اذن خداوند به چنین توانایی‌هایی در عالم هستی برسد.

(دین و زندگی ۳، درس ۲، صفحه ۲۶)

-۴۴

(سیدرامسان هنری)

با گفتن «لا اله الا الله» تمام احکام و حقوق اسلامی فرد مسلمان به رسمیت شناخته می‌شود و دفاع از حقوق او بر دیگر مسلمانان واجب می‌گردد و عبارت شریفه «لا يُشْرِك في حكمه احداً» به توحید در ولایت اشاره دارد.

(دین و زندگی ۳، درس ۲، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

-۴۵

(مصوبه ابتسام)

«سرپرستی جهان» یا «توحید در ولایت» نتیجه پذیرش «توحید در مالکیت» است. «مالکیت جهان» یا «توحید در مالکیت» نتیجه پذیرش «توحید در خالقیت» است. اینکه جهان از آن خداست، به توحید در مالکیت اشاره دارد.

(دین و زندگی ۳، درس ۲، صفحه ۲۱)

-۴۶

(سیدرامسان هنری)

این‌که خداجویی در فطرت هر انسانی وجود دارد، لکن انسان در مصداق و یافتن حق گرفتار اشتباه می‌شود، برای مثال بنده هوای نفس خود می‌گردد، با عبارت شریفه «أرأيت من اتخذ الهه هوا: آیا دیدی آن کسی را که هوای نفس خود را معبود خود گرفت؟» ارتباط مفهومی دارد.

(دین و زندگی ۳، درس ۳، صفحه ۳۳)

-۴۷

(سیدرامسان هنری)

توجه به آیه شریفه «إن الله ربي و ربكم فاعبدوه هذا صراط مستقیم» ما را به کشف و شناخت راه درست زندگی (عبودیت الهی) رهنمون می‌کند.

(دین و زندگی ۳، درس ۳، صفحه ۳۱)

-۴۸

(مفهر رضایی بقا)

برخی افراد و جوامع، خود را مالک و ولی و پرورش دهنده (رب) جهان می‌پندارند، که از جمله پیامدهای آن تخریب محیط زیست، آلوده شدن طبیعت، پیدایش جوامع بسیار فقیر در کنار جوامع بسیار ثروتمند و مانند آن‌هاست که مورد اخیر، پیامد اجتماعی است، نه طبیعی (رد گزینه‌های ۱ و ۴).

در جهان امروز، گویی هوی و هوس اغلب مردم و آن‌چه و آن کس که آنان را به هوس‌هایشان می‌رساند، بت و معبودشان شده و آن‌ها را همچون خدا می‌پرستند و از ابزارهای جدید، مانند سینما، تلویزیون، ماهواره، اینترنت و سایر رسانه‌ها در این راه بهره می‌گیرند و یکسره از یاد خدا و آخرت غافل شده‌اند.

(دین و زندگی ۳، درس ۳، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

-۴۹

(مرتضی مفسنی کبیر)

با توجه به آیه شریفه «الم اعهد اليكم يا بني آدم ان لاتعبدوا الشيطان انه لكم عدو مبین: ای فرزندان آدم، آیا از شما پیمان نگرفته بودم که شیطان را نپرستید که او دشمن آشکار شماست؟» عهد و پیمانی که خداوند از انسان‌ها گرفته (اخذ کرده) این است که شیطان را نپرستید زیرا او دشمن آشکار است.

(دین و زندگی ۳، درس ۴، صفحه ۴۳)

-۵۰

(سیدرامسان هنری)

بیت حافظ با موضوع نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان ارتباط دارد و حضرت علی (ع) می‌فرماید: «خداوند بدان جهت روزه را واجب کرد تا اخلاص مردم را بیازماید.»

(دین و زندگی ۳، درس ۴، صفحه ۴۹)

دین و زندگی (۱)

-۵۱

(ممد رضایی بقا)

امام سجاد (ع) می‌فرماید: «بارالها! خوب می‌دانم که هر کس لذت دوستی‌ات را چشیده باشد، غیر تو را اختیار نکند و آن کس که با تو انس گیرد، لحظه‌ای از تو روی‌گردان نشود. بارالها! ای آرمان دل مشتاقان و ای نهایت آرزوی عاشقان! دوست داشتنت را از خودت خواهانم.»

(دین و زندگی، درس ۱۱، صفحه ۱۱۳)

-۵۲

(مرتضی ممسنی کبیر)

هدف از خلقت انسان عبادت و بندگی خدا برای رسیدن به مقام قرب اوست. در حقیقت، خداوند محبوب، مقصود و هدف اصلی زندگی است، هرکس این هدف را دریابد و زندگی خود را در مسیر این هدف قرار دهد، در دنیا زندگی لذت‌بخش و مطمئن و در آخرت رستگاری و خوشبختی ابدی را به دست خواهد آورد. سرنوشت ابدی انسان‌ها بر اساس رفتار آنان در دنیا تعیین می‌شود.

دقت کنیم: فقط تنظیم زندگی دنیوی نادرست است چون هدف باید هم دنیوی و هم اخروی باشد.

(دین و زندگی، درس ۹، صفحه ۹۳)

-۵۳

(مرتضی ممسنی کبیر)

یکی از بهترین زمان‌های محاسبه سالانه، شب‌های قدر ماه مبارک رمضان است تا بتوانیم بر اساس آن، تصمیم‌های بهتری برای آینده بگیریم.

تکرار عهد و پیمان در شب‌های قدر در هر سال باعث استحکام بیش‌تر و به فراموشی نسپردن آن است.

(دین و زندگی، درس ۹، صفحه‌های ۹۶ و ۹۷)

-۵۴

(ممد رضایی بقا)

آن‌گاه که دانستیم سرنوشت ابدی انسان‌ها بر اساس رفتار آنان در دنیا تعیین می‌شود، لازم است بار دیگر با خدای خود «تجدید عهد» کنیم.

انسان متوکل می‌داند که در صورت انجام وظیفه، هر نتیجه‌ای که به دست آید، به مصلحت اوست، گرچه خود به آن مصلحت آگاه نباشد. گاهی اموری را به ضرر خود می‌دانیم درحالی‌که به نفع ماست: «و عسی ان تکرهوا شیئاً و هو خیر لکم»

(دین و زندگی، درس ۱۰، صفحه‌های ۱۰۶ و ۱۰۷)

-۵۵

(مسلم بومن آباری)

باید از عهدی که ابتدا بسته می‌شود «مراقبت» شود تا با عهدشکنی، آسیب نبیند. امام علی (ع) می‌فرماید: «گذشت ایام، آفاتی در پی دارد و موجب از هم گسیختگی تصمیم‌ها و کارها می‌شود.»

(دین و زندگی، درس ۹، صفحه ۹۶)

-۵۶

(ممد رضایی بقا)

جمله «لا إله إلا الله» که پایه و اساس بنای اسلام است، به ترتیب مرکب از یک «ته»، به هر چه غیر خدایی است شامل تبری (بیزاری از باطل و پیروان او) و یک «آری» به خدای یگانه، شامل تویی (دوستی با خدا و دوستان او است).

(دین و زندگی، درس ۱۱، صفحه ۱۱۹)

-۵۷

(مرتضی ممسنی کبیر)

خداوند، عمل به دستوراتش را که توسط پیامبر(ص) ارسال شده است، شرط اصلی دوستی با خود اعلام می‌کند: «قُلْ ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله و یغفر لکم ذنوبکم: بگو اگر خدا را دوست دارید از من پیروی کنید تا خدا دوستان بدارد و گناهانتان را ببخشد.»

(دین و زندگی، درس ۱۱، صفحه‌های ۱۱۷ و ۱۱۸)

-۵۸

(مرتضی ممسنی کبیر)

عشق و محبت الهی همچون اکسیری است (آب حیات) که افسردگی، ترس و یأس را از بین می‌برد و به انسان نشاط و شجاعت و قدرت می‌بخشد.

قرآن کریم یکی از ویژگی‌های مؤمنان را دوستی و محبت شدید آنان نسبت به خدا می‌داند که این موضوع را در عبارت قرآنی «و الذین آمنوا اشد حُباً لله: اما کسانی که ایمان آوردند، به خدا محبت بیش‌تری دارند» می‌توان جست‌وجو کرد.

(دین و زندگی، درس ۱۱، صفحه ۱۱۶)

-۵۹

(ممد رضایی بقا)

امام صادق (ع) فرمود: «خداوند به داود (ع) وحی کرد هر بنده‌ای از بندگانه به جای پناه بردن به دیگری با نیت خالص به من پناه آورد، از کارش چاره‌جویی می‌کنم، گرچه همه آسمان‌ها و زمین و هر چه در آن‌ها است، علیه او برخیزند.» جوان می‌تواند آرمان‌های بزرگ داشته باشد، آرمان‌هایی که از نوع پروازند، از نوع رفتن و صعود کردن، نه از نوع ماندن و در باتلاق زندگی دنیایی فرورفتن. از این رو، در این دوره نیاز شدیدتری به توکل و اعتماد بر خداوند حس می‌شود.

(دین و زندگی، درس ۱۰، صفحه‌های ۱۰۸ و ۱۰۹)

-۶۰

(مسلم بومن آباری)

سخن حضرت علی (ع) که در معرفی زیرک‌ترین انسان فرمود: «کسی که از خود و عمل خود برای بعد از مرگ حساب بکشد» سپس فرمود: «چون صبح تا شب به کار و زندگی پرداخت به خود برگردد و بگوید: ای نفس! ...» در مورد محاسبه است. در محاسبه، میزان موفقیت و وفاداری به عهد به دست می‌آید و عوامل موفقیت یا عدم موفقیت، شناخته می‌شود. رسول خدا (ص) در مورد محاسبه فرمود: «به حساب خود رسیدگی کنید، قبل از این‌که به حساب شما برسند.»

(دین و زندگی، درس ۹، صفحه‌های ۹۶ و ۹۷)

زبان انگلیسی ۳

-۶۱

(علی شکوهی)

ترجمه جمله: «تمی دانم چرا شما نمره‌های تافلتن را دریافت نکرده‌اید. آن‌ها حداقل ده روز قبل به شما فرستاده شدند.»

نکات مهم درسی

با توجه به مفهوم جمله، به ساختار مجهول نیاز داریم. می‌دانیم که در جملات مجهول، باید از اسم مفعول فعل استفاده کنیم. با این فرض، گزینه‌های «۱» و «۴» رد می‌شوند. با توجه به قید زمان «ten days ago»، باید از مجهول زمان گذشته ساده استفاده کنیم نه حال ساده (رد گزینه «۲»).
(گرامر)

-۶۲

(عبدالرشید شفیعی)

(۱) ترکیدن، منفجر شدن (۲) قبول شدن

(۳) کشف کردن (۴) اهدا کردن (کلوز تست)

-۶۳

(عبدالرشید شفیعی)

(۱) به‌طور مکرر (۲) باموفقیت

(۳) به‌ندرت (۴) به‌طور سالم (کلوز تست)

-۶۴

(عبدالرشید شفیعی)

نکته: از آن جا که ساختار جمله به فعل مجهول نیاز دارد، گزینه «broken» صحیح است.
(کلوز تست)

-۶۵

(عبدالرشید شفیعی)

(۱) درست کردن (۲) اختراع کردن

(۳) توسعه دادن (۴) تعمیر کردن (کلوز تست)

-۶۶

(عبدالرشید شفیعی)

(۱) صلح، آرامش (۲) احساس

(۳) نسل (۴) مسئولیت (کلوز تست)

-۶۷

(ممنم ریمی نهر آباری)

ترجمه جمله: «کدام‌یک از موارد زیر را می‌توان از متن نتیجه‌گیری کرد؟»
«اخلاقیات خوب ممکن است بخشی از (وجود) کودکان شوند- خصوصاً در طول سال‌های اولیه.»
(درک مطلب)

-۶۸

(ممنم ریمی نهر آباری)

ترجمه جمله: «پاراگراف دوم تمام موارد زیر را به والدین توصیه می‌کند به‌جز این که به فرزندان بیاموزید چگونه برای آینده‌شان تصمیمات عاقلانه و درست بگیرند.»
(درک مطلب)

-۶۹

(ممنم ریمی نهر آباری)

ترجمه جمله: «کدام‌یک از کلمات یا عبارات زیر در متن تعریف شده‌اند؟»
«انضباط "Discipline"»
(درک مطلب)

-۷۰

(ممنم ریمی نهر آباری)

ترجمه جمله: «متن به احتمال زیاد با بحثی پیرامون اخلاقیات و ارزش‌هایی که والدین باید به فرزندانشان بیاموزند، دنبال می‌شود.»
(درک مطلب)

زبان انگلیسی ۱

(پوادر مؤمنی)

-۷۶

نکته: ضمیر انعکاسی مناسب برای سوم شخص مفرد مذکر "himself" است.

(کلوز تست)

(رضا کیاسلار)

-۷۷

ترجمه جمله: «بهترین عنوان برای پاراگراف دوم چیست؟»

«پسرها کم تر از دخترها مدرسه را دوست دارند.»

(درک مطلب)

(رضا کیاسلار)

-۷۸

ترجمه جمله: «طبق این مطالعه، طلب کمک کردن برای پسرها سخت تر

است.»

(درک مطلب)

(رضا کیاسلار)

-۷۹

ترجمه جمله: «به کودکان توصیه می شود از تمام موارد زیر درخواست کمک

کنند به جز یک دوست.»

(درک مطلب)

(رضا کیاسلار)

-۸۰

ترجمه جمله: «طبق متن، کدام یک از موارد زیر نادرست است؟»

«دختران بیش تر از پسرها ترجیح می دهند در مورد مشکلاتشان با یک

(درک مطلب)

بزرگسال صحبت نکنند.»

(شهاب اناری)

-۷۱

ترجمه جمله: «خوشبختانه، بچه ها داشتند در حیاط مدرسه بازی می کردند که

یک زلزله عظیم ساختمان (مدرسه) را لرزاند و نابود کرد.»

نکات مهم درسی

کافی است بعد از کلمه ربط زمانی "when"، به افعال زمان

گذشته "shook" و "destroyed" توجه کنید. واضح است که قبل از آن

باید از گذشته استمراری استفاده کنیم. گزینه های «۳ و ۴» به ترتیب حال

استمراری و گذشته ساده اند. در گزینه اول نیز باید از فعل کمکی مناسب قبل

از فعل "ing" دار استفاده می کرد.

(گرامر)

(پوادر مؤمنی)

-۷۲

(۲) نوره لامپ

(۱) هواپیما

(کلوز تست)

(۴) آزمایشگاه

(۳) مکالمه

(درک مطلب)

(پوادر مؤمنی)

-۷۳

(۲) آموزش دادن

(۱) اختراع کردن

(کلوز تست)

(۴) اعتقاد داشتن

(۳) حضور یافتن

(درک مطلب)

(پوادر مؤمنی)

-۷۴

(۲) ترک کردن، خارج شدن

(۱) حل کردن

(کلوز تست)

(۴) ضربه زدن

(۳) احساس کردن

(رضا کیاسلار)

ترجمه جمله: «طبق متن، کدام یک از موارد زیر نادرست است؟»

«دختران بیش تر از پسرها ترجیح می دهند در مورد مشکلاتشان با یک

(درک مطلب)

بزرگسال صحبت نکنند.»

(پوادر مؤمنی)

-۷۵

(۲) پر سر و صدا، شلوغ

(۱) ناگهانی

(کلوز تست)

(۴) پر انرژی

(۳) موفق

پاسخ نامه اختصاصی

سایت کنکور

Konkur.in

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

ریاضی و آمار (۳)

-۸۱

(امیر هوشنگ فمسه)

اعداد را در دسته‌های مختلف، دسته‌بندی می‌کنیم. اعدادی که رقم یکان آن‌ها صفر و یا ۵ باشد.

$$-۱۲ = ۴ - ۳ - ۱ \Rightarrow \text{رقم یکان صفر باشد}$$

$$۹ = ۳ - ۳ - ۱ \Rightarrow \text{رقم یکان ۵ باشد}$$

$$\xrightarrow{\text{طبق اصل جمع}} ۱۲ + ۹ = ۲۱$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۷)

-۸۲

(فاطمه فحیمیان)

$$\binom{n}{2} = \frac{n!}{(n-2)! \times 2!} = \frac{n(n-1)(n-2)!}{(n-2)! \times 2 \times 1} = \frac{n^2 - n}{2}$$

$$P(n-3, 2) = \frac{(n-3)!}{(n-5)!} = \frac{(n-3)(n-4)(n-5)!}{(n-5)!}$$

$$= (n-3)(n-4) = n^2 + 12 - 7n$$

$$\frac{n^2 - n}{2} = n^2 + 12 - 7n + 8 \Rightarrow n^2 - 13n + 40 = 0$$

$$\Delta = b^2 - 4ac = 169 - 160 = 9$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n_1 = \frac{13 - \sqrt{9}}{2} = 5 \Rightarrow \binom{5}{5} = 1 \\ n_2 = \frac{13 + \sqrt{9}}{2} = 8 \Rightarrow \binom{8}{5} = \frac{8 \times 7 \times 6 \times 5!}{5! \times 3 \times 2 \times 1} = 56 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۷ تا ۱۱)

-۸۳

(فاطمه فحیمیان)

با توجه به ارقام داده شده اولین رقم از سمت چپ باید ۱ باشد و رقم یکان،

$$\frac{1}{1} \times \frac{4}{1} - \frac{3}{1} - \frac{3}{1} = 36 \quad \text{یکی از ارقام ۰، ۶ و ۸ باشد.}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۷)

-۸۴

(علیرضا پورقلی)

باید سه عضو از پنج عضو مجموعه A انتخاب کنیم، بنابراین باید کل حالت‌های ترکیب ۳ از ۵ را محاسبه کنیم. (ترتیب مهم نیست).

$$\binom{5}{3} = \frac{5!}{(5-3)! \times 3!} = \frac{5!}{2! \times 3!} = \frac{5 \times 4 \times 3!}{3! \times 2} = 10$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

-۸۵

(امیر هوشنگ فمسه)

وقتی چهارمین فرزند، دومین پسر است یعنی در ۳ فرزند قبلی یک پسر وجود دارد که به $\binom{3}{1}$ حالت امکان پذیر است. از طرفی فرزند پنجم هم

پسر و هم دختر می‌تواند باشد، پس کلاً این پیشامد دارای $2 \times \binom{3}{1}$ عضو

$$\text{است.} \quad 2 \times 2 = 6$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۹)

-۸۶

(امیر هوشنگ فمسه)

$$n(S) = 6 \times 6 \times 6 = 6^3 = 216$$

برای آنکه مجموع اعداد روشده برابر ۱۰ باشد، داریم:

$$\text{حالت } 6 = 3! \Rightarrow 1 + 4 + 5 = 10$$

$$\text{حالت } 6 = 3! \Rightarrow 1 + 3 + 6 = 10$$

$$\text{حالت } 6 = 3! \Rightarrow 2 + 3 + 5 = 10$$

$$\text{حالت } 3 \Rightarrow 2 + 4 + 4 = 10$$

$$\text{حالت } 3 \Rightarrow 2 + 2 + 6 = 10$$

$$\text{حالت } 3 \Rightarrow 3 + 3 + 4 = 10$$

$$n(A) = 3 \times 6 + 3 \times 3 = 27 \Rightarrow P(A) = \frac{27}{216} = \frac{1}{8}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۱)

-۸۷

(علیرضا پورقلی)

با توجه به سؤال تکرار مجاز است. $n(S) = 4 \times 4 = 16$: کل اعداد دورقمی اعدادی بر ۶ بخش پذیرند که هم بر ۲ و هم بر ۳ بخش پذیرند.

عددی بر ۲ بخش پذیر است که زوج باشد. عددی بر ۳ بخش پذیر است که جمع ارقام آن بر ۳ بخش پذیر باشد.

$$A = \{12, 42, 24\} \Rightarrow P(A) = \frac{3}{16}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۱)

-۸۸

(رهیم مشتاق‌نظم)

پیشامد آنکه هر سه خودکار قرمز باشد، متمم پیشامد آن است که حداکثر ۲ خودکار قرمز باشد.

$$\text{احتمال آنکه هر سه خودکار قرمز باشد} = \frac{\binom{4}{3}}{\binom{9}{3}} = \frac{4}{9 \times 8 \times 7 / 3!}$$

$$= \frac{4}{72 \times 7} = \frac{4}{84} = \frac{1}{21}$$

$$p = 1 - \frac{1}{21} = \frac{21-1}{21} = \frac{20}{21}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۷)

کتاب آبی)

-۹۳

راه حل اول: حداقل یک نفر کشتی گیر باشد یعنی یا یک کشتی گیر و دو وزنه بردار، یا ۲ کشتی گیر و یک نفر وزنه بردار و یا هر سه کشتی گیر باشند. بنابراین:

$$\binom{7}{1} \times \binom{5}{2} + \binom{7}{2} \times \binom{5}{1} + \binom{7}{3}$$

$$= 7 \times \frac{5!}{2! \times 3!} + \frac{7!}{2! \times 5!} \times 5 + \frac{7!}{3! \times 4!}$$

$$= 7 \times 10 + 21 \times 5 + 35 = 70 + 105 + 35 = 210$$

راه حل دوم: می‌توانیم از متمم استفاده کنیم:

همه وزنه بردار) $-n$ (کل) $= n$ (حداقل یک کشتی گیر) n

$$= \binom{12}{3} - \binom{5}{3} = 220 - 10 = 210$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۷)

کتاب آبی)

-۹۴

$$\binom{n}{n-2} = 55 \Rightarrow \frac{n!}{(n-2)! [n-(n-2)]!} = 55$$

$$\Rightarrow \frac{n!}{(n-2)! \times 2!} = 55 \Rightarrow \frac{n(n-1)(n-2)!}{(n-2)! \times 2} = 55$$

$$\Rightarrow n(n-1) = 110 \Rightarrow n(n-1) = 11 \times 10 \Rightarrow n = 11$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۷)

کتاب آبی)

-۹۵

فضای نمونه هر کدام از آزمایش‌ها را در هم ضرب می‌کنیم.

سکه دو حالت و هر تاس ۶ حالت دارد. پس: $n(S) = 2 \times 6 \times 6 = 72$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۱۴)

کتاب آبی)

-۹۶

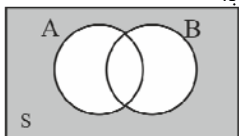
با توجه به نمودار ون، دقیقاً یکی از دو پیشامد A یا B رخ دهد یعنی:

$$(A - B) \cup (B - A)$$

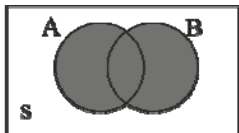

نه A رخ دهد و نه B رخ دهد، برابر است با:

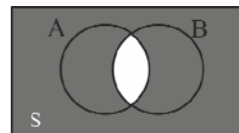
$$A' \cap B' = (A \cup B)'$$

حداقل یکی از دو پیشامد A یا B رخ دهد، برابر است با: $A \cup B$

حداکثر یکی از دو پیشامد A یا B رخ دهد، برابر است با: $(A \cap B)'$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۷)

(علی شهبازی)

-۸۹

دو پیشامد باران باریدن و باران نباریدن، متمم یکدیگرند، پس مجموع احتمال این دو پیشامد برابر با ۱ است.

اگر احتمال باریدن باران را با $P(A)$ و احتمال نباریدن را با $P(A')$

نشان دهیم، داریم:

$$\begin{cases} P(A) + P(A') = 1 \\ P(A) + \frac{3}{4} = P(A') \end{cases}$$

معادله دوم را در معادله اول قرار می‌دهیم:

$$P(A) + P(A') = 1 \xrightarrow{P(A') = P(A) + \frac{3}{4}} P(A) + P(A) + \frac{3}{4} = 1$$

$$\Rightarrow 2P(A) = \frac{1}{4} \Rightarrow P(A) = \frac{1}{8}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۷)

(مهمر بصیرایی)

-۹۰

ابتدا احتمال (پیشامد A') آن که دروازه بان و کاپیتان کنار هم قرار بگیرند

$$n(S) = 11!$$

را حساب می‌کنیم.

$$n(A') = 10! \times 2!$$

$$\Rightarrow P(A') = \frac{10! \times 2!}{11!} = \frac{10! \times 2}{11 \times 10!} = \frac{2}{11}$$

$$\Rightarrow P(A) = 1 - P(A') = 1 - \frac{2}{11} = \frac{9}{11}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۷)

کتاب آبی)

-۹۱

برای زوج بودن عدد مورد نظر دو حالت در نظر می‌گیریم:

حالت اول: رقم یکان صفر باشد:

$$\boxed{6} \times \boxed{5} \times \boxed{4} \times \boxed{1} \xrightarrow{\text{اصل ضرب}} 6 \times 5 \times 4 = 120$$

حالت دوم: رقم یکان ۲ یا ۸ باشد. از طرفی صفر نمی‌تواند در جایگاه یکان

هزار باشد، پس:

$$\boxed{5} \times \boxed{5} \times \boxed{4} \times \boxed{2} \xrightarrow{\text{اصل ضرب}} 5 \times 5 \times 4 \times 2 = 200$$

تعداد کل حالت‌ها طبق اصل جمع برابر است با:

$$120 + 200 = 320$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

کتاب آبی)

-۹۲

$$\frac{(3!)!}{5!} = \frac{(3 \times 2 \times 1)!}{5!} = \frac{6!}{5!} = \frac{6 \times 5!}{5!} = 6$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۵)

ریاضی و آمار (۱)

-۱۰۱ (امیر زراندوز)

در روش مصاحبه، مصاحبه‌گر همان آمارگیر و مصاحبه‌شونده، پاسخ‌گو است.

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

-۱۰۲ (امیر زراندوز)

موارد (آ) و (ب) متغیر کمی با مقیاس اندازه‌گیری نسبتی هستند.

مورد (پ) متغیر کمی با مقیاس اندازه‌گیری فاصله‌ای است.

مورد (ت) متغیر کیفی با مقیاس اندازه‌گیری ترتیبی است.

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۹۳ تا ۹۵)

-۱۰۳ (مهمرب پیرایی)

طبق متن کتاب درسی آماره در نمونه و پارامتر در جامعه آماری کاربرد دارد و پارامتر همواره ثابت است.

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه ۹۳)

-۱۰۴ (مهمرب پیرایی)

وضعیت هوا را وقتی که از نظر بارانی، آفتابی و ابری بررسی می‌کنیم یک متغیر کیفی با مقیاس اندازه‌گیری اسمی است.

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۹۳ تا ۹۵)

-۱۰۵ (موسا عفتی)

$$\bar{x} = \frac{125 + 90 + 110 + 85 + 115 + 75 + x}{7} = x$$

$$\Rightarrow 7x = 600 + x \Rightarrow x = 100$$

$$\Rightarrow \bar{x}' = \frac{x + x + 100 + x + 2}{3} = \frac{312}{3} = 104$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۹۹ و ۱۰۰)

-۱۰۶ (موسا عفتی)

$$\bar{x} = \frac{4 + 6 + 3 + x + 8 + 12}{5} = 7$$

$$\Rightarrow 35 = 33 + x \Rightarrow x = 2$$

$$4, 6, 7, 9, 13 \Rightarrow 7 = \text{میانگین}$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۹۹ تا ۱۰۲)

-۱۰۷ (کوروش داوری)

ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم. سپس میانگین و بعد از آن میانگین نیمه اول و میانگین نیمه دوم داده‌ها را پیدا می‌کنیم؛ اختلاف آن‌ها دامنه میان چارکی است.

$$2, 3, 3, 4, \underbrace{5, 6}_{\text{چارک سوم}}, 7, 9, 10, 11$$

$$\underbrace{5, 6}_{\text{چارک اول}} = \frac{5+6}{2} = 5.5$$

$$Q_3 - Q_1 = 9 - 3 = 6$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۱۰)

-۹۷ (قارچ از کشور ۸۸)

با توجه به اینکه A و B دو پیشامد ناسازگار هستند، داریم:

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) \quad (*)$$

همچنین طبق فرض داریم:

$$P(A) = \frac{2}{5} P(B) \Rightarrow P(B) = \frac{5}{2} P(A), P(A \cup B) = \frac{7}{10}$$

$$\xrightarrow{(*)} \frac{7}{10} = \frac{5}{2} P(A) + P(A) \Rightarrow \frac{7}{10} = \frac{7}{2} P(A)$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{1}{5}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۷ تا ۲۱)

-۹۸ (سراسری انسانی)

$$n(S) = 50^\circ + 70^\circ + 90^\circ + 150^\circ = 360^\circ$$

احتمال آنکه روی ناحیه سفید قرار گیرد:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{150^\circ}{360^\circ} = \frac{5}{12}$$

احتمال آنکه روی ناحیه سفید قرار نگیرد:

$$P(A') = 1 - P(A) \Rightarrow P(A') = 1 - \frac{5}{12} = \frac{7}{12}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۷)

-۹۹ (سراسری انسانی ۸۷)

ابتدا احتمال آنکه هر سه رقم متفاوت باشند را حساب می‌کنیم سپس از ۱ کم می‌کنیم.

$$n(S) = 9 \times 9 \times 9 = 9^3$$

همه ارقام متفاوت باشند A' ، لاکل دو رقم آن یکسان باشد A

$$\Rightarrow n(A') = 9 \times 8 \times 7$$

$$P(A') = \frac{9 \times 8 \times 7}{9^3} = \frac{56}{81}$$

$$P(A) = 1 - P(A') = 1 - \frac{56}{81} = \frac{81 - 56}{81} = \frac{25}{81}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۴)

-۱۰۰ (کتاب آبی)

ابتدا اعداد اول کوچکتر از ۲۵ را مشخص می‌کنیم:

$$A' = \{2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19, 23\}$$

$$P(A') = \frac{n(A')}{n(S)} = \frac{9}{24}$$

$$\Rightarrow P(A) = 1 - P(A') = 1 - \frac{9}{24} = \frac{15}{24} = \frac{5}{8}$$

دقت کنید که فضای نمونه تعداد کل اعداد طبیعی کوچکتر از ۲۵ است.

$$n(S) = 24$$

پس:

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۴)

(امیر زرانوز)

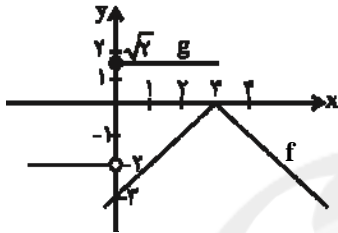
-۱۱۲

$$f(x) = -|x-3| = \begin{cases} -(x-3), & x \geq 3 \\ x-3, & x < 3 \end{cases} = \begin{cases} -x+3, & x \geq 3 \\ x-3, & x < 3 \end{cases}$$

x	۳	۴
y	۰	-۱
x	۳	۲
y	۰	-۱

نمودار تابع g هم از دو نیم خط افقی تشکیل می‌شود. حالا نمودار تابع f

و g را در یک دستگاه رسم می‌کنیم:

پس دو نمودار f و g نقطه برخوردی ندارند.

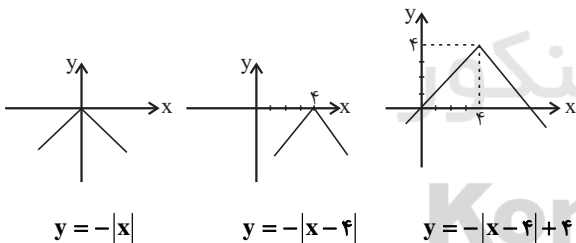
(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۴)

(کورشن داوری)

-۱۱۳

به کمک انتقال تابع $y = -|x|$ چهار واحد به راست و چهار واحد به بالا،

نمودار داده شده به دست می‌آید. پس ضابطه آن برابر است با:

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۴)

(موسا عفتی)

-۱۱۴

$$y = -|2x-5| = \begin{cases} -(2x-5), & 2x-5 \geq 0 \\ (2x-5), & 2x-5 < 0 \end{cases}$$

$$= \begin{cases} -2x+5, & x \geq \frac{5}{2} \\ 2x-5, & x < \frac{5}{2} \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۴)

(رهیم مشتاق نظم)

-۱۰۸

ابتدا میانگین داده‌ها را می‌یابیم:

$$\bar{x} = \frac{2+4+5+9}{4} = \frac{20}{4} = 5$$

$$\sigma = \sqrt{\frac{(2-5)^2 + (4-5)^2 + (5-5)^2 + (9-5)^2}{4}}$$

$$= \frac{\sqrt{9+1+0+16}}{2} = \frac{\sqrt{26}}{2}$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۱۰)

(رهیم مشتاق نظم)

-۱۰۹

می‌دانیم تقریباً ۹۶ درصد داده‌ها بین $\bar{x} - 2\sigma$ و $\bar{x} + 2\sigma$ قرار دارند؛

بنابراین:

$$\bar{x} - 2\sigma = 270 \Rightarrow 300 - 2\sigma = 270 \Rightarrow 2\sigma = 30 \Rightarrow \sigma = 15$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۱۰)

(محمدم بهیرایی)

-۱۱۰

می‌دانیم که اگر واریانس داده‌ها برابر صفر باشد، همه داده‌ها برابرند. پس:

$$2a+1 = a+4 \Rightarrow a=3$$

$$\frac{a=3}{2a+1=7} \Rightarrow \begin{cases} c+1=7 \Rightarrow c=6 \\ b=7 \end{cases}$$

$$\Rightarrow a, a, a, b, b, c, c \Rightarrow 3, 3, 3, 7, 7, 6, 6$$

$$\bar{x} = \frac{3 \times 3 + 2 \times 7 + 2 \times 6}{7} = 5$$

$$\Rightarrow \sigma = \sqrt{\frac{3(3-5)^2 + 2(7-5)^2 + 2(6-5)^2}{7}}$$

$$= \sqrt{\frac{12+8+2}{7}} = \sqrt{\frac{22}{7}}$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۱۰)

ریاضی و آمار (۲)

(رهیم مشتاق نظم)

-۱۱۱

این تابع از نقاط $(3, 0)$ و $(0, 6)$ می‌گذرد، پس:

$$(0, 6) \Rightarrow |0-b| = 6 \Rightarrow |b| = 6 \Rightarrow b = \pm 6$$

$$(3, 0) \Rightarrow |3a-b| = 0 \Rightarrow 3a-b=0$$

$$\Rightarrow b = 3a \Rightarrow \pm 6 = 3a \Rightarrow a = \pm 2$$

$$|a| + |b| = 2 + 6 = 8$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۴)

(مهمر بهیرایی)

-۱۲۰

با توجه به نمودار تابع $\frac{f}{g}$ که در نقطه‌ای به طول $x = -1$ تعریف نشده است (نقطه توخالی)، پس $x = -1$ ریشه $g(x) = 0$ است. از طرفی ضابطه تابع $(\frac{f}{g})(x)$ برای $x \neq -1$ به صورت $x - 1$ است. پس:

$$\left(\frac{f}{g}\right)(x) = \frac{x^2 - 1}{g(x)} = x - 1 \Rightarrow g(x) = \frac{x^2 - 1}{x - 1} = x + 1$$

$$\Rightarrow \frac{g(2)}{(f+g)(1)} = \frac{3}{2}$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۵۳)

اقتصاد

(موسا عفتی)

-۱۲۱

الف) قدرت خرید پول به سطح عمومی قیمت‌ها در جامعه بستگی دارد.
ب) رابطه قدرت خرید پول با سطح عمومی قیمت‌ها یک رابطه غیرمستقیم است؛ زیرا هر چه سطح عمومی قیمت‌ها افزایش یابد، قدرت خرید پول کاهش می‌یابد و برعکس.

ج) چون پول نتوانسته است در طول زمان ارزش خود را حفظ کند می‌گوییم قدرت خرید خود را از دست داده است.

(اقتصاد، پول، صفحه ۵۹)

(لیلا هاشمی زاده)

-۱۲۲

الف) اسناد اعتباری با توجه به زمان بازپرداختشان به سه گروه اسناد اعتباری دیداری، اسناد اعتباری کوتاه‌مدت و اسناد اعتباری بلندمدت تقسیم‌بندی می‌شوند.

ب) شرط اصلی در انجام هر مبادله تهاتر، تمایل هم‌زمان طرفین به مبادله است.
پ) اگر قیمت کالایی در ابتدای سال ۲۰۰ هزار ریال و در انتهای سال، قیمت آن ۵۰ هزار ریال افزایش یابد، طی این سال، ۲۵ درصد تورم در قیمت این کالا داشته‌ایم.

$$\text{نرخ تورم} = \frac{\text{سطح قیمت‌های قبلی} - \text{سطح قیمت‌های جدید}}{\text{سطح قیمت‌های قبلی}} \times 100$$

$$\text{نرخ تورم} = \frac{50}{200} \times 100 = 25\%$$

ت) بورس کالا محل مبادلات کاغذی آن کالا است و کالایی در آن مبادله نمی‌شود.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۵۲، ۶۰، ۶۶، ۶۸ و ۷۳)

(سایره عزیزی)

-۱۲۳

- وسیله سنجش ارزش: این عمل پول، کار خرید و فروش کالاهای مختلف و تبدیل قیمت‌ها را به یکدیگر آسان می‌کند. هر یک از کشورها، دارای واحد ارزش خاص خود هستند؛ مثلاً واحد ارزش در انگلیس پوند و در ایران ریال است.

- وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش: علاوه بر هزینه‌های روزمره، برخی هزینه‌های غیرقابل پیش‌بینی نیز هست که در موقعیت‌های خاص پیش می‌آید.

(اقتصاد، پول، صفحه‌های ۵۷ و ۵۸)

(امیر هوشنگ فمسه)

-۱۱۵

نمودار تابع f برابر $f(x) = |x - 2|$ می‌باشد و نمودار g برابر $g(x) = \frac{5}{3}x$ است، چون:

A(0,0)

B(3,5)

$$m = \frac{5 - 0}{3 - 0} = \frac{5}{3}$$

$$\Rightarrow g(x) = \frac{5}{3}x$$

$$(f+g)(1) = f(1) + g(1) = |1 - 2| + \frac{5}{3}(1) = 1 + \frac{5}{3} = \frac{8}{3} = 8 \times \frac{1}{3}$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۵۳)

(رحیم مشتاق نظم)

-۱۱۶

$$D_f = \{7, 3, -3, 1\}, D_g = \{2, 7, 3\} \Rightarrow D_f \cap D_g = \{7, 3\}$$

$$\begin{cases} (f+g)(7) = f(7) + g(7) = 0 + 4 = 4 \\ (f+g)(3) = f(3) + g(3) = 6 + 1 = 7 \end{cases} \Rightarrow f+g = \{(7, 4), (3, 7)\}$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۵۳)

(مهمر بهیرایی)

-۱۱۷

با توجه به نمودار توابع f و g داریم:

$$f(x) = |x|, g(x) = x^2$$

$$\Rightarrow (f+g)(2) = f(2) + g(2) = 2 + 4 = 6$$

$$\Rightarrow (f-g)(-3) = f(-3) - g(-3) = 3 - (-3)^2 = 3 - 9 = -6$$

$$\Rightarrow \text{عبارت} = \frac{6}{-6} = -1$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۵۳)

(مهمر بهیرایی)

-۱۱۸

$$f_f(x) = (2x+1)(x-3)$$

$$f_g(x) = (2x+1) - (x-3)$$

$$\Rightarrow f_{\Delta}(x) = \frac{(2x+1)(x-3)}{(2x+1) - (x-3)}$$

$$\Rightarrow f_{\Delta}(4) = \frac{9 \times 1}{9 - 1} = \frac{9}{8}$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۵۳)

(موسا عفتی)

-۱۱۹

$$D_{\frac{f}{g}} = D_f \cap D_g - \{x | g(x) = 0\}$$

$$= \mathbb{R} \cap \mathbb{R} - \{x | 9x^2 - 4 = 0\} = \mathbb{R} - \left\{-\frac{2}{3}, \frac{2}{3}\right\}$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۳۹)

۱۲۴-

(موسیم آزرکردار)

- نادرست است. افراد یا مؤسسات خصوصی با خرید اوراق مشارکت، ضمن دریافت سود علی الحساب در فواصل زمانی مشخص شده، اصل طلب خود را در زمان سررسید دریافت می کنند.

- نادرست است. مضاربه: قراردادی است که به موجب آن، بانک سرمایه را تأمین می کند و طرف دیگر با آن به تجارت می پردازد. در نهایت، سود سرمایه بین بانک و طرف دیگر تقسیم می شود.

مزارعه: طبق این قرارداد، بانک زمین مشخصی را برای مدت معین در اختیار طرف دیگر قرار می دهد تا در آن کشاورزی کند. در نهایت، سود حاصل بین دو طرف تقسیم می شود.

- درست است.

- نادرست است. چک یا پول تحریری، همانند پول نقد در معاملات مختلف مورد استفاده قرار می گیرد.

(اقتصاد، بانک، صفحه های ۶۴ تا ۶۶، ۶۸ و ۶۹)

۱۲۵-

(سارا شریفی)

الف) مشکلات مبادله تهاتر:

- افزایش هزینه های مبادلاتی

- مشکل بودن تعیین و محاسبه قیمت ها و تبدیل آن ها به یکدیگر

- مشکل بودن پس انداز و حفظ ارزش و انتقال آن به آینده

ب) در مرحله دوم از پیدایش پول انسان ها دریافتند که می توانند کالایی بادوام، غیر فاسد شدنی، قابل تقسیم به تکه های کوچک و پرترفدار را به عنوان اولین پول مورد استفاده قرار دهند. البته در هر منطقه کالایی خاص پرترفدار بود؛ مثلاً در ایران غلات، در هندوستان صدف، در تبت چای و در روسیه پوست سمور خواهان بیش تری داشت.

ج) فلزاتی مانند طلا و نقره نه تنها فسادناپذیر هستند بلکه حجم کمی دارند و حمل و نقل آن ها بسیار آسان است.

د) بی مبالاتی و یا سوء استفاده برخی از صرافان از اعتماد مردم و یا تعداد زیاد انواع رسیده ها و صرافی ها که آشنایی و اعتبارسنجی آن ها را برای مردم سخت کرده بود، موجب شد تا دولت ها برای جلوگیری از بروز این گونه مشکلات به ناچار چاپ و انتشار اسکناس را برعهده گیرند. ایده سپردن نشر پول به یک بانک مرکزی از این جا شکل گرفت.

ه) در معاملاتی که با چک انجام می شود در واقع پول نقد بین افراد رد و بدل نمی شود بلکه بانک، موجودی حسابی را کاهش و موجودی حساب دیگری را افزایش می دهد.

و) پشتوانه پول کاغذی در گذشته، پول های فلزی و شمش های طلا و جواهراتی که نزد صراف یا بانک بود.

پشتوانه پول های فلزی، کاغذی، تحریری و الکترونیکی امروزه: قدرت اقتصادی کشور

(اقتصاد، پول، صفحه های ۵۲ تا ۵۷)

۱۲۶-

(موسیم آزرکردار)

بانک ها، صرفاً در واژه بانک مشترک اند، ولی به نوعی هریک مؤسسه پولی و اعتباری متمایزی هستند که نباید آن ها را یکسان پنداشت.

بانک ها فقط با مجوز بانک مرکزی تأسیس می شوند و تمام فعالیت های پولی و بانکی آن ها باید تحت کنترل و نظارت شدید باشد.

(اقتصاد، بانک، صفحه های ۶۴ و ۶۵)

۱۲۷-

(سارا شریفی)

الف) درست است.

ب) نادرست است. مدیران این مؤسسات با گذشت زمان متوجه دو نکته مهم شدند: ۱- در اغلب موارد صاحبان پول های فلزی، تمامی پول خود را از صندوق مؤسسه خارج نمی کنند و به همین سبب، بخشی از کل موجودی برای پاسخ گویی به مراجعان کافی است. ۲- هم زمان با مراجعه تعدادی از افراد به مؤسسه برای دریافت پول خود، عده ای نیز برای واریز کردن پول به حسابشان مراجعه می کنند. در نتیجه هیچ گاه موجودی صندوق به صفر نمی رسد.

ج) نادرست است. در مؤسسه های مالی که مالک پول های راکد صرافان دیندار بودند، پول های مردم را نزد خود امانت می دانستند. بنابراین نمی توانستند بدون رضایت صاحب پول از آن استفاده کنند. اگر هم این پول های راکد را با اجازه صاحبان اصلی و از سوی آن ها به کار می گرفتند در این صورت مؤسسه مالی صرفاً واسطه و وکیل بود، سود فعالیت اقتصادی هم مال صاحب اصلی پول می شد و مؤسسه فقط حق الوکاله خود را برمی داشت.

د) نادرست است. در جوامع غیردینی، صاحبان مؤسسات پولی، پول های راکد را نه تنها امانت، بلکه قرض مردم به خود و مال خود می دانستند. بنابراین آن ها را وام می دادند و ربا می گرفتند.

ه) درست است.

(اقتصاد، بانک، صفحه های ۶۲ و ۶۳)

۱۲۸-

(موسیم آزرکردار)

الف) اغلب مردم پس اندازهایی دارند و مایل هستند آن ها را در اموری به کار گیرند که عاید مناسبی داشته باشد. از سوی دیگر، افراد به تنهایی امکانات، سرمایه لازم و تخصص و توان انجام دادن این کار را ندارند. از سویی صاحبان واحدهای تولیدی و مراکز تجاری نیز برای تأسیس این گونه واحدها و گسترش دادن فعالیت های خود به منابع مالی نیاز دارند.

ب) در قدیم، اشخاص پس اندازها یا مال به دست آمده از ارث را وارد سرمایه گذاری می کردند و یا از افراد دارای اعتبار یا بانک ها قرض می گرفتند. رفته رفته در روند تکامل تأمین مالی، شیوه مناسب تری ابداع شد و آن تأمین مالی از طریق صدور اوراق بهادار بود.

ج) تنها شرکت های سهامی عام می توانند سهام خود را در بورس عرضه کنند و بفروشند.

د) تهیه دستورالعمل اجرایی و مقررات ناظر بر انتشار اوراق مشارکت در ایران بر عهده بانک مرکزی است. این اوراق می تواند مانند سهام در بازار سرمایه خرید و فروش شود.

(اقتصاد، بازار سرمایه، صفحه های ۷۱، ۷۲ و ۷۴)

(عارف سادات طباطبایی نژاد)

-۱۳۳

مضمون بیت گزینه «۴»، «مدح» است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: توجه به وطن و مردم

گزینه «۲»: توجه به نوآوری‌های کشورهای غربی

گزینه «۳»: توجه به جایگاه زنان در اجتماع

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

(عارف سادات طباطبایی نژاد)

-۱۳۴

مفهوم گزینه «۴» توجه به میهن و وطن به عنوان سرزمینی شامل مردمانی

با مشترکات قومی، فرهنگی و زبانی است که در عصر مشروطه مورد تأکید بود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درمان عاشقان با دیدار معشوق

گزینه «۲»: وارستگی و آزادگی عرفانی (متفاوت با مفهوم آزادی در اشعار عصر بیداری است).

گزینه «۳»: پایداری در عشق

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

(فرهار علی نژاد)

-۱۳۵

شاعر در بیت اول مضمون نامطلوب بودن علم را به کار می‌گیرد اما با توجه به ابیات دیگر مشخص می‌شود که تقبیح علم در بیت اول، به خاطر اوضاع زمانه است (که دانایان را ارجی نیست و نادانان بر صدر نشسته‌اند). در واقع شاعر این مفهوم را به طنز به کار می‌برد و با استفاده از آن به انتقاد اجتماعی می‌پردازد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۵)

(فرهار علی نژاد)

-۱۳۶

وزن بیت گزینه «۲»، «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن» است.

ابیات سایر گزینه‌ها بر وزن «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» یا «مستفعلن مفاعلٌ مستفعلن فعل» هستند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۲۴)

(همیر مهرشی)

-۱۳۷

زَن	د	ش	وَد	هَر	کَ	ی	ش	دو	سَ	ب	مِ	رَد
مَر	د	د	لَس	تَان	کَ	هَی	چ	دو	سَ	نَ	مِی	رَد
-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-	-

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۲۳)

-۱۲۹

(فاطمه فویمیان)

$$\frac{\text{سطح قیمت‌های قبلی} - \text{سطح قیمت‌های جدید}}{\text{سطح قیمت‌های قبلی}} = \text{نرخ تورم}$$
سطح عمومی قیمت‌ها در سال $X_{91} = 91$

واحد پولی $112 = X_{91} - 100 \Rightarrow 12 = X_{91} - 100 \Rightarrow X_{91} = 112$ سال $\frac{12}{100} = \frac{X_{91} - 100}{100}$

سطح عمومی قیمت‌ها در سال $X_{92} = 92$

واحد پولی $140 = X_{92} - 112 \Rightarrow 28 = X_{92} - 112 \Rightarrow X_{92} = 140$ سال $\frac{28}{100} = \frac{X_{92} - 112}{100}$

سطح عمومی قیمت‌ها در سال $X_{93} = 93$

واحد پولی $182 = X_{93} - 140 \Rightarrow 42 = X_{93} - 140 \Rightarrow X_{93} = 182$ سال $\frac{42}{100} = \frac{X_{93} - 140}{100}$

واحد پولی $42 = |182 - 140| =$ اختلاف سطح عمومی قیمت‌ها در سال‌های ۹۲ و ۹۳

(اقتصاد، پول، صفحه‌های ۵۹ و ۶۰)

-۱۳۰

(لیلا هابی زاره)

الف) طبق قانون، چک سند بهادار بدون تاریخ است اما در کشور ما بر اساس عرف و به غلط از آن به جای سند اعتباری مدت‌دار استفاده می‌شود و درج تاریخ آینده روی چک غیرقانونی است.

ب) فعالیت‌های بازار سرمایه از طریق جذب و به کار انداختن سرمایه‌های راکد، حجم سرمایه‌گذاری را در جامعه افزایش می‌دهد. همچنین با تشویق مردم به پس‌انداز و به کارگیری پس‌اندازها در فعالیت‌های مفید اقتصادی در کاهش نرخ تورم مؤثر است.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۶۶ و ۷۴ و ۷۵)

علوم و فنون ادبی (۳)

-۱۳۱

(اعظم نوری‌نیا)

الف) مجله بهار که نشریه‌ای ادبی محسوب می‌شد، در سال‌های مشروطه به وسیله میرزا یوسف‌خان اعتصامی آشتیانی منتشر شد.

چ) تنها نمونه ادبیات نمایشی این دوره، سه نمایش‌نامه کوتاه، اثر میرزا آقا تبریزی است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۷ تا ۱۹)

-۱۳۲

(ممن اصغری)

نثر قائم‌مقام فراهانی «موزون، مسجع و به دور از تکلف و تصنع» است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: این عبارت با استفاده زیاد از لغات عربی تا اندازه‌ای دارای تکلف و تصنع است و از کتاب «مرزبان‌نامه» انتخاب شده است.

گزینه‌های «۳» و «۴»: ساده و عامیانه هستند و از آثار دهخدا انتخاب شده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

۱۳۸-

(عمید مهرئی)

بیت اول: تلمیح به این باور قدیمی که سایهٔ هما بر سر هر کس بیفتد باعث خوشبختی است.

بیت دوم: میان کلمات باغ، طبیعت، چیدیم و گل مراعات نظیر برقرار است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: بیت اول: تلمیح به داستان لیلی و مجنون / بیت دوم: مراعات نظیر ندارد.

گزینهٔ «۲»: بیت اول تلمیح ندارد. / بیت دوم: میان کلمات «مرغ، صعوه و شاهین» مراعات نظیر برقرار است.

گزینهٔ «۴»: بیت اول تلمیح ندارد. / بیت دوم: میان کلمات «جوشن، برگستوان، معرکه و زره» مراعات نظیر برقرار است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بریع معنوی، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۲)

۱۳۹-

(اعظم نوری‌نیا)

بیت (ب) تضمین: «انی جاعل» بخشی از یکی از آیات سورهٔ بقره است.

بیت (ث) مراعات نظیر: شهید - قند - نبات

بیت (ت) تلمیح: داستان هدهد و بلقیس

بیت (الف) تشبیه: لب تو (مانند) خضر و دهان تو (مانند) آب حیوان است.

بیت (پ) مجاز: «آهن» مجاز از شمشیر است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بریع، ترکیبی)

۱۴۰-

(عمید مهرئی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: بین کلمات خاک، باد، آتش و آب مراعات نظیر برقرار است. (از جهت عناصر اربعه)

گزینهٔ «۲»: مصراع دوم توسط صائب از حافظ تضمین شده است.

گزینهٔ «۳»: تلمیح به داستان بهرام گور و دلآوری‌های او

(علوم و فنون ادبی (۳)، بریع معنوی، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۳)

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۴۱-

(فرهاد علی‌نژاد)

جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی از شاعران حوزهٔ ادبی فارس و نواحی مرکزی عراق (عجم) بود. از شاعران خطهٔ آذربایجان می‌توان به خاقانی و نظامی اشاره کرد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۶، ۵۴ و ۵۵)

۱۴۲-

(عارفه‌سادات طباطبایی‌نژاد)

در بیت گزینهٔ «۴» کاربرد دو نشانه برای متمم وجود ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: «شود» ردیف و «ر» حروف مشترک قافیه است.

گزینهٔ «۲»: گل انار مانند شعله‌ها می‌درخشد = تشبیه حسی و ساده

گزینهٔ «۳»: واژگان بیت سوم ساده‌اند؛ اگرچه از عبارتی عربی در آن استفاده شده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

۱۴۳-

(معمربراهیم مازنی)

سبک خراسانی بر حسب زمان، به سه سبک فرعی سامانی، غزنوی و سلجوقی تقسیم می‌شود. سبک دورهٔ سلجوقی را باید بنیابین نام نهاد، زیرا ویژگی‌های سبک عراقی نیز در آن به چشم می‌خورد. بنابراین این سبک حد فاصل سبک خراسانی و عراقی و دارای ویژگی‌های هر دو سبک است. در بیت گزینهٔ «۴» نیز آوردن دو نشانه برای یک متمم (به خدمت بر) نشان از سبک خراسانی و استفاده از واژگان عربی (حسن‌الاستماع) و استشهاد به آیات قرآن (او ادنی) بیانگر سبک عراقی می‌باشند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: شعر مدحی است و کاملاً بر ویژگی‌های سبک خراسانی منطبق است.

گزینهٔ «۲»: استفاده از واژگان کهن، این بیت را به سبک خراسانی بسیار نزدیک کرده است.

گزینهٔ «۳»: استفادهٔ فراوان از واژگان عربی و عبارات قرآنی، مبین سرایش این بیت طبق سبک عراقی است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

۱۴۴-

(معمربراهیم مازنی)

مضامین عمدهٔ شعر سبک خراسانی، حماسه، مدح، اندرز و ... است. شاعر در ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» به سرزنش مدح و شعر مدحی پرداخته است اما در بیت گزینهٔ «۳» از مدح رسول اکرم (ص) و خاندان او (ع) احساس خرسندی می‌نماید.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحهٔ ۴۹)

۱۴۵-

(اعظم نوری‌نیا)

عبارت گزینهٔ «۱» جزو نثر دورهٔ سامانی است و عبارات گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴» به سبک مصنوع نگارش یافته‌اند.

از ویژگی‌های نثر مصنوع، آوردن آرایه‌های ادبی فراوان، امثال و اشعار گوناگون از عربی و فارسی و اصطلاحات علمی است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۵۰ و ۵۷)

۱۴۶-

(عارفه‌سادات طباطبایی‌نژاد)

در عبارت سؤال «حذف به قرینه»، «استشهاد به آیه» و «کاربرد واژگان عربی» مشهود است که از ویژگی‌های نثر دورهٔ غزنوی و سلجوقی (همانند نثر تاریخ بیهقی) می‌باشد.

«تاریخ بلعمی» و «التفهیم» از نثرهای دورهٔ سامانی‌اند و «کشف‌الاسرار» از نمونه نثرهای موزون است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۵۰، ۵۱ و ۵۷)

۱۴۷-

(فرهاد علی‌نژاد)

حذف افعال به قرینه و اطناب از ویژگی‌های نثر دورهٔ غزنوی و سلجوقی است. با توجه به استفاده از کلمات عربی بیشتر در گزینهٔ «۴»، این عبارت (که از تاریخ بیهقی انتخاب شده است)، مربوط به این سبک می‌باشد. سایر عبارات با توجه به ویژگی‌های ایجاز و اختصار در لفظ و معنا، کوتاهی جملات و بهره‌گیری کمتر از لغات عربی، به نثر دورهٔ سامانی تعلق دارند (گزینه‌های ۱ تا ۳ به ترتیب از کتاب‌های شاهنامهٔ ابومنصوری، تاریخ بلعمی و التفهیم انتخاب شده‌اند).

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحهٔ ۵۱)

۱۵۴- (فخره‌ار علی نژاد)
بیت گزینۀ «۳»، در وزن «مفاعیلن مفاعیلن مفاعی» سروده شده است که در آن وزن واژه آخر مصراع‌ها، یک هجا کمتر از بقیه وزن واژه‌ها دارد.
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینۀ «۱»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن
گزینۀ «۲»: فعولن فعولن فعولن فعولن
گزینۀ «۴»: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن
(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

۱۵۵- (عارف‌سادات طباطبایی نژاد)
وزن بیت گزینۀ «۳»، «فعولن فعولن فعولن فعل» و دارای ۴ پایه آوایی است.
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینۀ «۱»: مفتعلن مفتعلن فاعلن
گزینۀ «۲»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلن
گزینۀ «۴»: مفاعیلن مفاعیلن مفاعی
(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

۱۵۶- (همیر مهرئی)
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینۀ «۱»: لب مجاز از دهان / کف مجاز از کل دست / دل مجاز از وجود
گزینۀ «۲»: سر مجاز از قسمتی از سر
گزینۀ «۳»: سر (دوم) مجاز از قصد و نیت
(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۵۳ تا ۵۵)

۱۵۷- (علیرضا پعفری)
الف) بیخ مجاز از درخت / باغ عمر: تشبیه
ب) سر مجاز از موی سر / موی چو سمن: تشبیه
(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

۱۵۸- (همیر مهرئی)
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینۀ «۱»: «بت» مجاز از معشوق با رابطه شباهت
گزینۀ «۲»: «معدن نور» مجاز از خورشید با رابطه شباهت
گزینۀ «۴»: «لاشه» مجاز از چیزهای بدون ارزش با رابطه شباهت
(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه ۵۵)

۱۵۹- (علیرضا پعفری)
در این بیت، گل در معنای واقعی خود به کار رفته است.
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینۀ «۲»: گل مجاز از بهار
گزینۀ «۳»: گل مجاز از شهد گل
گزینۀ «۴»: گل (دوم) مجاز از معشوق
(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۵۳ تا ۵۵)

۱۶۰- (وید رضا زاده)
انجمن مجاز از حاضران در انجمن است. / بیت فاقد تشبیه است.
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینۀ «۱»: بیت فاقد تشبیه و مجاز است.
گزینۀ «۲»: تشبیه: زلف ← شرح غم شب‌های تار
گزینۀ «۳»: تشبیه: بناگوش ← برگ گل / خط سبز ← مشک تر
(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

۱۴۸- (فخره‌ار علی نژاد)
ویژگی اصلی نثر خواجه عبدالله، به‌کارگیری سجع‌های ساده است. عبارات گزینۀ «۱» و «۲» فاقد سجع هستند؛ در عبارت گزینۀ «۳» که از تاریخ بیهقی انتخاب شده است، برخی واژه‌های هم‌آهنگ به چشم می‌خورند اما این هم‌آهنگی کلمات، به عنوان یک آرایه ملموس به چشم نمی‌آید و زایدۀ سیاق متن است، همچنین طولانی بودن جمله در این عبارت ویژگی نثر دوره سلجوقی و غزنوی است؛ اما در گزینۀ «۴» سجع به عنوان اصلی‌ترین آرایه سخن خودنمایی می‌کند.
(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۱۴۹- (کتاب آبی)
مفهوم مشترک ابیات مرتبط: سپری شدن ایام خوب زندگی و از عزت به ذلت رسیدن
مفهوم بیت گزینۀ «۲»: شکست در زندگی موجب پیروزی و سربلندی است.
(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۵)

۱۵۰- (عارف‌سادات طباطبایی نژاد)
مفهوم گزینۀ «۴» تأکید بر شکرگزاری و قناعت در برابر نعمات خداوند است.
(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، ترکیبی)

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۵۱- (عارف‌سادات طباطبایی نژاد)
شکل صحیح پایه‌های آوایی مصراع گزینۀ «۳» در این صورت است:

بَ فَر دَا	مَ یَف کَن	فَ رَاقُ	و صَال
------------	------------	----------	--------

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۷)

۱۵۲- (سیرهمال طباطبایی نژاد)
وزن واژه بیت گزینۀ «۲»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن
وزن واژه ابیات گزینۀ «۱» دیگر: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن
بیت گزینۀ «۲» یک هجا نسبت به ابیات گزینۀ «۱» دیگر بیشتر دارد.
(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه ۳۷)

۱۵۳- (مهناز شریفی)
بیت گزینۀ «۱» از پایه‌های همسان «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» ساخته شده است.
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینۀ «۲»: از پایه‌های آوایی همسان «مفاعیلن مفاعیلن مفاعی» تشکیل شده است.

گزینۀ «۳»: این بیت نیز همچون بیت اول از پایه‌های آوایی همسان «فاعلاتن» ساخته شده است با این تفاوت که این بیت از چهار پایه آوایی همسان «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» تشکیل شده است.
گزینۀ «۴»: از پایه‌های آوایی همسان «فعولن فعولن فعولن فعل» تشکیل شده است.
(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

عربی زبان قرآن (۳)

۱۶۱-

(درویشعلی ابراهیمی)

«لا تضطرب»: مضطرب (نگران) نشو (نباش) / «مرض»: مرضی که / «أصبت» به: به آن مبتلا شده‌ای / «أبدأ»: هرگز، هیچ‌گاه / «لأنک»: زیرا (تو) / «قد جعل»: قرار داده است / «داخل نفسک»: درون وجودت، درون نفست

تشریح گزینه‌های دیگر:

در گزینه «۲»: (می‌توانی - از بین ببری - عدم ترجمه «نفس»)، در گزینه «۳»: (هر - دچار می‌شوی) و در گزینه «۴»: (نهراس - خواهی بود) نادرست‌اند.

(عربی (۳)، ترجمه، صفحه ۲)

۱۶۲-

(مبیر همایی)

«لعل»: شاید / «تک»: آن / «تتعلق»: متعلق باشد / «كانت تعیش»: (فعل ماضی استمراری) زندگی می‌کردند / «الحيوانات المفترسة»: حیوانات درنده

تشریح گزینه‌های دیگر:

در گزینه «۱»: (این - این‌که - حمله کنند)، در گزینه «۲»: (ای کاش - استخوان) و در گزینه «۴»: (کاش - زندگی می‌کنند) نادرست‌اند.

(عربی (۳)، ترجمه، ترکیبی)

۱۶۳-

(سید ممبرعلی مرتضوی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «هیچ لباسی زیباتر از سلامتی نیست!» صحیح است.

گزینه «۲»: «المباراة» مفرد و به معنای «مسابقه» است.

گزینه «۴»: «أحسنوا» با توجه به فتحه بر روی عین الفعل آن، فعل ماضی غایب و به معنای «نیکی کردند» است.

(عربی (۳)، ترجمه، ترکیبی)

۱۶۴-

(درویشعلی ابراهیمی)

معنای عبارت گزینه «۴»: «ارزش هر انسانی به چیزی است که مالک آن است!» برحسب واقعیت نادرست است. معانی گزینه‌های دیگر به ترتیب: «مردم مرده‌اند و اهل علم زنده‌اند»، «مردم همگی فرزندان آدم‌اند و آدم از (جنس) خاک است!» و «مباهات به اصل و نسب‌ها جایز نیست!» همه درست‌اند.

(عربی (۳)، مفهوم، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۱۶۵-

(سید ممبرعلی مرتضوی)

ترجمه عبارت: «جسم رسانا (الموصل)، جسمی است که از طریق آن، برق یا گرما یا صدا انتقال می‌یابد!»

(عربی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۱)

۱۶۶-

(رضا معصومی)

مفهوم گزینه «۴» برای عبارت صورت سؤال (خشمگین مشو؛ چرا که خشم مایه تباهی است!) مناسب است.

(عربی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۳)

۱۶۷-

(سید ممبرعلی مرتضوی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «مبتداً» نادرست است. مضاف الیه صحیح است.

گزینه «۳»: «فاعل» نادرست است، باید توجه داشت که فعل «لا يُذکر» مجهول است، بنابراین فاعل ندارد، بلکه نایب فاعل دارد.

گزینه «۴»: «معرفة» نادرست است، زیرا از اقسام معارف نیست و نکره محسوب می‌شود.

(عربی (۳)، تحلیل صرفی و اعراب، صفحه ۱۳)

۱۶۸-

(سید ممبرعلی مرتضوی)

«الذین» در گزینه «۱» فاعل برای فعل «لا یحزن» است، در حالی که در سایر گزینه‌ها مفعول است.

(عربی (۳)، تحلیل صرفی و اعراب، ترکیبی)

۱۶۹-

(سید ممبرعلی مرتضوی)

در گزینه «۲»، حرف «إن» در ابتدای یک جمله و پس از «تقول» آمده است، پس همزه آن باید مکسور باشد و به صورت «إن» صحیح است. ترجمه جمله: «در ورودی مغازه می‌گوییم: قطعاً خوردن غیر مجاز است!»

(عربی (۳)، انواع جملات، صفحه ۵)

۱۷۰-

(ممبرصارق مفسنی)

«لکن» از حروف مشبّهة بالفعل به معنای «ولی، اما» برای کامل کردن پیام و برطرف کردن ابهام از جمله ما قبل است.

(عربی (۳)، انواع جملات، صفحه ۶)

<p>۱۷۶- (کتاب آبی)</p> <p>در سایر گزینه‌ها به ترتیب: «لیت، إن و لکن» از حروف مشبّهة بالفعل اند.</p> <p>(عربی (۳)، انواع جملات، صفحه‌های ۵ و ۶)</p> <p>-----</p>	<p>۱۷۱- (انسانی ۹۶)</p> <p>«إنّ- قطعاً» / «الذین قالوا»: کسانی که گفتند / «رَبُّنَا اللهُ»: پروردگار ما الله است / «نُمّ»: سپس / «استقاموا»: استقامت پیشه کردند / «فلا خوفٌ علیهم»: پس ترسی بر آنان نیست.</p> <p>(عربی (۳)، ترجمه، ترکیبی)</p> <p>-----</p>
<p>۱۷۷- (کتاب آبی)</p> <p>تشریح سایر گزینه‌ها:</p> <p>گزینه «۱»: «أضربُ» خبر لا نفی جنس و مرفوع است.</p> <p>گزینه «۲»: «تعظیم» اسم حروف مشبّهة و منصوب است.</p> <p>گزینه «۴»: «المودّة» اسم حروف مشبّهة و منصوب است.</p> <p>(عربی (۳)، انواع جملات، صفحه‌های ۷ و ۹)</p> <p>-----</p>	<p>۱۷۲- (هنر ۹۴)</p> <p>«إنّ الأیام»: قطعاً ایام / «تُشغِلنا»: ما را مشغول می‌کند / «بأعمالٍ عِدیده»: به کارهای متعددی / «بعضها لا تُفیدنا»: که بعضی از آن‌ها برای ما سودمند نیستند / «بل تلف عمرنا»: بلکه عمرمان را تلف می‌کنند.</p> <p>(عربی (۳)، ترجمه، ترکیبی)</p> <p>-----</p>
<p>۱۷۸- (کتاب آبی)</p> <p>«لا» ی نفی جنس بر سر اسم نکره وارد می‌شود. (ترجمه عبارت: امروز هیچ دانش‌آموزی در مدرسه نیست!)</p> <p>(عربی (۳)، انواع جملات، صفحه ۹)</p> <p>-----</p>	<p>۱۷۳- (انسانی ۹۶)</p> <p>«إنّهُ»: بی شک او (همانا، قطعاً) / «و إن کانَ أُمّیاً»: هر چند درس ناخوانده بود / «و لکنّه یُحاول»: ولی سعی می‌کرد (کان + مضارع = ماضی استمراری) / «أن یکتسب»: به دست آورد / «مکانة العُلَماء و الأدباء»: جایگاه دانشمندان و ادبا را / «فی المجتمع»: در جامعه</p> <p>(عربی (۳)، ترجمه، ترکیبی)</p> <p>-----</p>
<p>۱۷۹- (کتاب آبی)</p> <p>تشریح سایر گزینه‌ها:</p> <p>گزینه «۱»: پس از «لا» باید اسمش بیاید، نه «هناک» که خبر آن است.</p> <p>گزینه «۲»: اسم «لا» ی نفی جنس باید نکره باشد. (لا کتاب علی ...)</p> <p>گزینه «۴»: اسم «لا» نکره و عموماً مفرد می‌آید، پس «ضیوفنا» نادرست است.</p> <p>(عربی (۳)، انواع جملات، صفحه ۹)</p> <p>-----</p>	<p>۱۷۴- (زبان ۹۵)</p> <p>تشریح سایر گزینه‌ها:</p> <p>ترجمه درست گزینه «۱»: هیچ کودکی برای تهیه غذایش در هر روز مضطرب نیست؛</p> <p>ترجمه درست گزینه «۲»: زیرا او همیشه به مهر مادرش ایمان دارد؛</p> <p>ترجمه درست گزینه «۳»: ای کاش من مثل آن کودک به پروردگارم ایمان می‌آوردم.</p> <p>(عربی (۳)، ترجمه، ترکیبی)</p> <p>-----</p>
<p>۱۸۰- (کتاب آبی)</p> <p>«المتکاسلین» اسم حروف مشبّهة و منصوب با «یاء» و «ناجحین» خبر افعال ناقصه و منصوب با «یاء» است.</p> <p>(عربی (۳)، انواع جملات، ترکیبی)</p>	<p>۱۷۵- (ریاضی ۹۴)</p> <p>عبارت عربی داده شده به این موضوع اشاره دارد که «برادرت را با نیکی کردن به او عتاب (سرزنش) کن» که این با بیت فارسی داده شده تناسب ندارد.</p> <p>(عربی (۳)، مفهوم، ترکیبی)</p>

تاریخ (۳)

-۱۸۶ (علی‌مهمم کریمی)

آقا محمدخان پس از تاجگذاری در تهران به عزم برچیدن بساط حکومت جانشینان نادر شاه و دستیابی به غنائم و گنجینه‌های جواهرات وی، راه خراسان را در پیش گرفت و پس از مدتی به منظور برقراری نظم و امنیت به منطقه قفقاز لشکرکشی کرد اما در همین زمان به دست چند تن از همراهانش به قتل رسید.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۳۳۳)

-۱۸۷ (میلاد هوشیار)

ناصرالدین شاه امتیاز تأسیس یک واحد نظامی حرفه‌ای با عنوان «بریگاد قزاق» را به روسیه واگذار کرده بود. نیروی قزاق تا اواخر حکومت قاجار تحت فرماندهی افسران روسی فعالیت می‌کرد. این نیرو بیشتر به عنوان نیروی نگهبان شخص شاه و خاندان سلطنتی و دفع‌کننده شورش‌ها و اعتراض‌های داخلی عمل می‌کرد و در حفظ مرزها و مقابله با هجوم خارجی کارایی چندانی نداشت.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۴۰)

-۱۸۸ (بهورز یهیی)

انگلیسی‌ها با قرارداد گلد اسمیت، مناطقی از سیستان و بلوچستان را از ایران جدا و ضمیمه خاک هندوستان کردند که خود بر آن فرمان می‌راندند.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۴۴)

-۱۸۹ (بهورز یهیی)

پس از انعقاد عهدنامه فین کنشتاین بین دو کشور ایران و فرانسه، هیئتی از فرانسه برای تعلیم و تجهیز سپاه به ایران آمد، ولی این اتحاد سیاسی و نظامی زیاد دوام نیاورد؛ زیرا ناپلئون اندکی بعد، تمام تعهدات خود در برابر ایران را زیر پا گذاشت و با روسیه صلح کرد.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۴۵)

-۱۹۰ (علی‌مهمم کریمی)

در عصر قاجار دو کشور مسلمان ایران و عثمانی به سبب درگیری‌های مستمر با دولت‌های اروپایی مجال کم‌تری برای دشمنی و جدال با یکدیگر داشتند.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۴۶)

-۱۸۱ (آزاده میرزایی)

«مآثر السلطانیه» اثر عبدالرزاق بیگ دنبلی خوبی، جزء کتاب‌های تاریخی و «یادداشت‌های غلم» اثر نخست‌وزیر و وزیر دربار محمدرضا شاه پهلوی، جزء کتاب‌های خاطرات است.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و گونه‌های منابع دوره معاصر، صفحه‌های ۸ و ۹)

-۱۸۲ (میلاد هوشیار)

در دوران پهلوی و جمهوری اسلامی با وجود این‌که فعالیت‌های مطبوعاتی نوسان داشته است، در مجموع نشریات توسعه و تنوع فراوانی یافتند و مجله‌های تخصصی در موضوعات تاریخی شروع به انتشار کردند.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و گونه‌های منابع دوره معاصر، صفحه ۱۲)

-۱۸۳ (منصوره هابی زاده)

نهاد‌های اداری در عصر حکومت نادرشاه به دلیل اقتدارگرایی، استبداد مطلق شاه و تمرکز بر امور نظامی و ارتش رونق چندانی نیافت.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

-۱۸۴ (سید علیرضا امیری)

دولت ایالات متحده آمریکا پس از استقلال، با بهره‌گیری از نیروی کار بردگان آفریقایی اقتصاد خود را توسعه بخشید و در سده ۱۹ میلادی به پیشرفت‌های وسیع اقتصادی و صنعتی دست یافت.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه ۲۷)

-۱۸۵ (سید علیرضا امیری)

سخت‌کوشی و تلاش‌های بی‌وقفه آقا محمدخان در جهت ایجاد یکپارچگی سیاسی و بازگرداندن حاکمیت دولت مرکزی به سرتاسر قلمرو ایران بود.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۳۳)

جغرافیا (۳)

(موسا عفتی)

-۱۹۵

ویژگی‌های عمده برنامه آمایش سرزمین عبارتند از:

- ۱- توجه به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های همه مناطق و استان‌های کشور ۲-
  - توجه به همه ابعاد توسعه ۳- توجه به عدالت در توسعه ۴- توزیع متوازن
  - جمعیت ۵- توجه به نیازهای حال و آینده ۶- توجه به حفظ محیط زیست
- (جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

(آزاده میرزایی)

-۱۹۶

«درآمد کم، بیکاری، مسکن نامناسب و حاشیه‌نشینی» به فقر شهری منجر می‌شود.

نکته: بین فقر و بزهکاری ارتباط زیادی وجود دارد. در نواحی حاشیه‌نشین و حومه‌های فقیرنشین شهرها، انحرافات و کجروی‌های اجتماعی، سرقت و خشونت، اعتیاد، طلاق و ... گسترش می‌یابد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۲۵)

(مهدی‌ابراهیم مازنی)

-۱۹۷

در برنامه‌ریزی شهری، تجهیزات و تسهیلات شهری و همچنین خدمات عمومی مورد مطالعه قرار می‌گیرد و نسبت آن‌ها با «تعداد جمعیت ساکن در شهر» سنجیده می‌شود تا نیازها مشخص و کمبودها برطرف گردد. در بیشتر شهرها، امکانات و خدمات شهری به‌طور عادلانه و متوازن توزیع نشده‌اند و بین مناطق برخوردار و مرفه و مناطق محروم تفاوت‌های چشمگیری از نظر فضای جغرافیایی مشاهده می‌شود. برنامه‌ریزی و مدیریت شهری باید برای «رفع این نابرابری‌ها» چاره‌اندیشی و اقدام کند.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۲۷)

(مهدی‌علی فطیپی باگی)

-۱۹۸

«۶۳» درصد فقر در جهان مربوط به نواحی روستایی است. ۷۶ درصد فقیران کشورهای قاره آسیا و آفریقا و آمریکای لاتین در نواحی روستایی زندگی می‌کنند.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

(پرویز یحیی)

-۱۹۹

بیشتر روستائیان با مسائلی چون نداشتن مالکیت زمین، کمبود زمین، یکپارچه نبودن و قطعه‌قطعه بودن زمین‌های کشاورزی و «نداشتن سرمایه لازم برای کشت تجاری و سودآور» دست به گریبان‌اند و «ماشینی کردن کشاورزی» در برخی نواحی روستایی موجب گسترش بیکاری شده است.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۳۳ و ۳۴)

(پرویز یحیی)

-۲۰۰

تهیه و اجرای طرح‌های هادی روستایی از وظایف مهم «بنیاد مسکن انقلاب اسلامی» است و «سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها» وظیفه هماهنگی و پشتیبانی مالی، فنی و علمی از شهرداری‌ها و دهیاری‌ها را بر عهده دارد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۳۵ و ۳۷)

(مهدی‌علی فطیپی باگی)

-۱۹۱

عبارت صورت سؤال و عبارت گزینه «۳» هر دو بیانگر «موقعیت» سکونتگاه می‌باشند. سایر گزینه‌ها مربوط به «مقر» سکونتگاه‌اند.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

(موسا عفتی)

-۱۹۲

تنها گزاره (ه) صحیح می‌باشد.

تشریح سایر گزاره‌ها:

(الف) متداول‌ترین ملاک تشخیص شهر و روستا «ملاک جمعیتی» است.

(ب) در اغلب سکونتگاه‌های روستایی، درصد بیشتری از جمعیت فعال در بخش «کشاورزی» و در شهرها بیشتر مردم در بخش‌های «صنعتی» و «خدماتی» مشغول به کار هستند.

(ج) تاکنون صاحب‌نظران درباره تعریف شهر و روستا و ملاک‌های تشخیص آن‌ها نظریات مختلفی داده‌اند اما هنوز تعریف مشخصی در این زمینه وجود ندارد.

(د) در «روستاها» چون جمعیت کمتر است، بیشتر افراد یکدیگر را می‌شناسند و روابط خویشاوندی، وابستگی اجتماعی و همکاری میان آن‌ها بیشتر است.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۶)

(مهدی‌ابراهیم مازنی)

-۱۹۳

در سده نوزدهم و نیمه اول قرن بیستم در کشورهای توسعه‌یافته و صنعتی اروپا و آمریکای شمالی، به دنبال «توسعه صنایع کارخانه‌ای»، مهاجرت از روستاها به شهرها رخ داد. در این دوره، در برخی از کشورها مانند آلمان، روستائیان برای «دریافت دستمزد بیشتر» به‌طور نیمه‌وقت در شهرها کار می‌کردند. در برخی از روستاها، شهرنشینان به «سرمایه‌گذاری و خرید زمین‌های کشاورزی به منظور ایجاد کشت تجاری» اقدام کردند. همه این عوامل، زمینه را برای مهاجرت به شهرها و کاهش جمعیت روستائیان فراهم کرد؛ اما گسترش شهرها و تبدیل روستاها به حومه‌های شهری از عوامل مهاجرت از روستا به شهر نمی‌باشد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۱۷)

(مهدی‌علی فطیپی باگی)

-۱۹۴

از موضوعاتی که در زمینه شهرنشینی در ایران رخ داد، تبدیل تهران به مادرشهر ملی بود. با «مهاجرت گسترده مردم از سراسر کشور»، جمعیت این شهر به‌طور مداوم به شدت افزایش یافت و رفته‌رفته، فاصله زیادی با سایر شهرها پیدا کرد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۲۰)

تاریخ (۲)

-۲۰۶

(علی مفسر کرمی)

سلطان محمود غزنوی به بهانه مبارزه با مخالفان خلافت عباسی و در پوشش جهاد در راه خدا، اقدامات سیاسی انجام می‌داد و به همین دلیل به ری که تحت حاکمیت آل بویه شیعه مذهب بود، حمله کرد و پس از تصرف آن بسیاری از علما و مردم شهر را به بهانه اسماعیلی بودن به قتل رساند و کتابخانه مهم آنجا را به بهانه وجود کتاب‌های فلسفی به آتش کشید.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۰۱)

-۲۰۷

(میلاد هوشیار)

طغرل سلجوقی پس از تسخیر مناطق مختلف ایران، به بغداد رفت و خلیفه عباسی را از تسلط آل بویه شیعه مذهب درآورد و خود را منجی خلافت معرفی کرد. خلیفه نیز حکومت ایران و عراق را به او بخشید و دستور داد که نام وی را در خطبه بخوانند و سکه به نام او زنند. خلیفه همچنین لقب «سلطان رکن الدوله» را به طغرل داد.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه‌های ۱۰۲ و ۱۰۳)

-۲۰۸

(پهروز یحیی)

دوره سلجوقی یکی از دوره‌های مهم هنر اسلامی تلقی می‌شود. گسترش قلمرو، حکومت فراگیر، توسعه شهرنشینی، رشد اقتصادی و حمایت دولت‌مردان در شکوفایی هرچه بیشتر هنر و معماری این دوره تأثیر بسزایی داشت.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۱۲)

-۲۰۹

(پهروز یحیی)

دوره مسلمانان مغول‌ها در ایران، از زمان غازان خان آغاز می‌شود.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۱۶)

-۲۱۰

(پهروز یحیی)

مغول‌ها تا پیش از آنکه مسلمان شوند، بر پایه مجموعه قوانینی موسوم به «یاسا» عمل می‌کردند و دعاوی حقوقی آن‌ها در دادگاهی موسوم به «یرغو» و زیر نظر یرغوچی حل و فصل می‌شد.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۲۱)

-۲۰۱

(آزاده میرزایی)

در عصر اموی، سپاهیان مسلمان، مناطق وسیعی را در شرق و غرب قلمرو خلافت گشودند. یکی از مهم‌ترین فتوحات مسلمانان در زمان بنی‌امیه، فتح اسپانیا (اندلس) بود. سپاهیان اسلام حتی مناطقی از جنوب فرانسه را تصرف کردند.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام، حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه‌های ۵۳ تا ۵۶)

-۲۰۲

(آزاده میرزایی)

بروز اختلافات دینی در میان مسلمانان و شکل‌گیری فرقه‌ها و مذاهب مختلف اسلامی به گسترش علم کلام کمک کرد.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام، حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۷۱)

-۲۰۳

(میلاد هوشیار)

از عوامل شکست قادسیه، می‌توان به اختلاف‌های داخلی ایرانیان، ناامیدی رستم فرخزاد، فرمانده سپاه ساسانی از پیروزی و همکاری برخی دهقانان و قبیله‌های عرب ساکن سواد با مسلمانان اشاره کرد.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۸۲)

-۲۰۴

(منصوره هاشمی‌زاده)

در دوران خلافت بنی‌امیه روند پذیرش اسلام در ایران کند بود. رفتار غیر اسلامی برخی از حاکمان اموی، محدودیت‌ها و موانعی را بر سر راه گروش به اسلام ایجاد کرد. قرار دادن مسلمانان غیرعرب در ردیف موالی و محروم کردن آنان از پاره‌ای حقوق اجتماعی و نیز گرفتن جزیه از نومسلمانان، از جمله این رفتارهای ناصواب بود.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۸۷)

-۲۰۵

(علی مفسر کرمی)

در دوره سامانیان نخستین کتاب جغرافیایی به زبان فارسی با عنوان «حدود العالم من المشرق الی المغرب» نگارش یافت.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۹۵)

جغرافیا (۲)

-۲۱۱

(معمداً ابراهیم مازنی)

زبان‌شناسان زبان‌های دنیا را به «خانواده‌های بزرگ زبانی» تقسیم کرده‌اند. منظور از یک خانواده زبانی، گروه بزرگی از زبان‌هاست که یک ریشه اصلی دارند؛ برای مثال، مردم اسپانیا، روسیه و هند به زبان‌های مختلف صحبت می‌کنند اما همگی جزء خانواده زبانی «هند و اروپایی» محسوب می‌شوند؛ زیرا ریشه مشترک دارند.

(جغرافیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه ۶۹)

-۲۱۲

(معمداً علی قبطی باگی)

پیروان «دین یهود»، به صورت پراکنده در شهرها و نواحی بزرگ جهان زندگی می‌کنند و سرزمین مشخصی ندارند. دین مسیحیت در آسیا ظهور کرد اما امروزه شمار پیروان آن در قاره‌های اروپا، آمریکا، استرالیا و نیوزیلند و کشورهای مرکزی و جنوبی آفریقا بیشتر است. این موضوع نشانگر «پدیده پخش یا انتشار» می‌باشد.

(جغرافیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه‌های ۷۴ و ۷۹)

-۲۱۳

(بهرروز یحیی)

گاهی دو ناحیه فرهنگی به هم خیلی نزدیک‌اند و پدیده فرهنگی در اثر تماس مستقیم مردم از ناحیه‌ای به ناحیه دیگر منتقل می‌شود؛ مانند ورزش «هاکی» که مبدأ آن کشور کانادا است اما در بین مردم ایالات متحده آمریکا و نواحی مرزی آن کشور با کانادا رواج بسیار یافته است. امروزه فرایند «یکسان‌سازی فرهنگ‌ها» و توسعه فرهنگ کشورهای سلطه‌گر خطری بزرگ برای فرهنگ و هویت ملی و بومی نواحی جهان می‌باشد.

(جغرافیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه ۸۱)

-۲۱۴

(موسا عفتی)

- از مهم‌ترین نواحی کشت غله تجاری در دنیا مزارع وسیع گندم در چین، هند، ایالات متحده آمریکا، روسیه، کانادا، فرانسه و استرالیا است.
- ایالات متحده آمریکا، اتحادیه اروپا، استرالیا، زلاندنو، آرژانتین و برزیل از مهم‌ترین مراکز دامداری تجاری در جهان هستند.

(جغرافیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه‌های ۸۷ و ۹۰)

-۲۱۵

(موسا عفتی)

محصولات عمده کشت تک‌محصولی تخصصی عبارتند از: کاکائو، آناناس، قهوه، نیشکر، پنبه، موز، نخل روغنی (پالم)، چای و کائوچو
نکته: غلات مانند ذرت، برنج، چاودار و ... از محصولات کشت غله تجاری می‌باشند.

(جغرافیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه ۹۱)

-۲۱۶

(بهرروز یحیی)

ناحیه مسکو، قفقاز، ولگا (در کشورهای شوروی سابق) و «جمهوری چک و لهستان» از اروپای شرقی، نواحی صنعتی مهم این بخش هستند و نواحی صنعتی ایالات متحده آمریکا بیشتر در «شمال شرق و از کوه‌های آپالاش تا دریاچه‌های پنج‌گانه» گسترده شده‌اند.

(جغرافیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه ۹۵)

-۲۱۷

(معمداً علی قبطی باگی)

فعالیت‌های نوع سوم (خدمات) به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که در فرایند آن‌ها خدماتی به دیگران ارائه می‌شود؛ مانند تجارت و بانکداری.

فعالیت‌های نوع دوم (صنعت) شامل فعالیت‌هایی است که طی آن‌ها منابع و مواد اولیه در کارخانه‌ها تغییر شکل می‌یابند و به کالا تبدیل می‌شوند؛ مانند تولید انواع کالاهایی که در زندگی روزانه از آن‌ها استفاده می‌کنیم، صنایع شیمیایی، صنایع نوین یا های‌تک و ...

نکته: صنایع های‌تک با فعالیت‌های اقتصادی نوع چهارم «ارتباط نزدیکی» دارند.

(جغرافیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه‌های ۸۴ و ۹۶)

-۲۱۸

(آزاده میرزایی)

با ورود به «عصر اکتشافات جغرافیایی و پیشرفت در دریانوردی» در قرن‌های پانزدهم و شانزدهم میلادی، اروپاییان به سرزمین‌های نو در آمریکا و اقیانوسیه دست یافتند و با تصرف بخش‌هایی از آسیا، آفریقا و آمریکای جنوبی و ایجاد مستعمرات، به استخراج و غارت منابع طبیعی آن‌ها پرداختند. از قرن هجدهم با وقوع انقلاب صنعتی، استعمارگری اروپایی‌ها در جهان گسترش یافت.

(جغرافیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه ۱۰۱)

-۲۱۹

(آزاده میرزایی)

الف) نیمه‌پیرامون (ب) مرکز (پ) پیرامون

(جغرافیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه ۱۰۷)

-۲۲۰

(معمداً ابراهیم مازنی)

بهترین راه حل برای توسعه اقتصادی چند کشور همسایه، تشکیل اتحادیه‌های تجاری - اقتصادی منطقه‌ای است. کشورهای عضو این اتحادیه‌ها براساس موافقت‌نامه‌هایی که امضا می‌کنند، سعی می‌کنند مالیات‌ها و تعرفه‌های گمرکی را بین خودشان کاهش دهند یا بردارند تا تجارت بین کشورهای منطقه (برای مثال کشورهای نفت‌خیز خاورمیانه) افزایش یابد و به رونق و توسعه اقتصادی کشورها کمک شود.

نکته: موارد گزینه‌های «۱، ۲ و ۴» غالباً از راهکارهای کاهش موازنه تجاری منفی در «یک کشور» می‌باشد.

(جغرافیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه ۱۰۸)

جامعه‌شناسی

-۲۲۱

(ارغوان عبدالملکی)
انسان‌ها با هم زندگی می‌کنند و مجبور نیستند خودشان به تنهایی و جداگانه، دانش لازم برای تک‌تک کنش‌هایشان را تولید کنند. جهان اجتماعی، دانش عمومی را در اختیار انسان‌ها قرار می‌دهد.

(جامعه‌شناسی (۳)، زفیرة دانشی، صفحه‌های ۳، ۴ و ۶)

-۲۲۲

(آزیتا بیرقی)
عبارت اول ← متفکرانی که به جای موضوع بر روش تأکید کردند.
عبارت دوم ← حل تعارض در میان دانش علمی و دانش عمومی

(جامعه‌شناسی (۳)، زفیرة دانشی، صفحه‌های ۶ و ۷)

-۲۲۳

تشریح گزاره‌های غلط:

- ماکس وبر، بر روش تفهیمی به عنوان روش ویژه علوم اجتماعی تأکید می‌کرد.

- آن بخش از ذخیره دانشی که با تأمل و اندیشه در دانش عمومی به دست می‌آید، دانش علمی، نامیده می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۳، ۵ و ۱۵)

-۲۲۴

تشریح گزاره‌های غلط:

علوم اجتماعی درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری، به انسان‌ها آگاهی می‌دهد و به آن‌ها کمک می‌کند تا از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح، استفاده کنند.

اومانیسم، مهم‌ترین ویژگی انسان‌شناختی فرهنگ معاصر غرب و به معنای اصالت انسان دنیوی و این جهانی است. اومانیسم از نتایج منطقی سکولاریسم است.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱ و جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۳۹)

-۲۲۵

- دانش علمی، مدافع حقایق موجود در شناخت عمومی است.
- علوم اجتماعی زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع را فراهم می‌سازد و به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها کمک می‌کند.

- علوم اجتماعی، کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن، یعنی پدیده‌های اجتماعی را مطالعه می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۵، ۶، ۱۰ و ۱۲)

-۲۲۶

(ارغوان عبدالملکی)
جامعه‌شناسان انتقادی قادر به داوری درباره ارزش‌ها و هنجارها هستند و توصیه‌های خود را برای گذار از شرایط موجود به سوی وضعیت مطلوب، ارائه می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۶)

-۲۲۷

(آزیتا بیرقی)
در جامعه‌شناسی پوزیتیویستی، پدیده‌های اجتماعی مانند پدیده‌های طبیعی دانسته می‌شوند و روش‌های مطالعه طبیعت و جامعه، از نظر آن‌ها یکسان است.
(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۴)

-۲۲۸

(پارسا هبیبی)
عادت، سبب می‌شود که بی‌نظمی بیش‌تر از نظم به چشم بیاید.
جامعه‌شناسان برای شناختن نظم، از امور آشنا و مأنوس «آشنایی‌زدایی» می‌کنند؛ یعنی از دید یک غریبه به موضوعات آشنا و روزمره اطراف خود، نگاه می‌کنند و در کنار بی‌نظمی، نظم را می‌شناسند.
(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه ۲۰)

-۲۲۹

(ارغوان عبدالملکی)
جامعه‌شناسی تفهیمی - تفسیری نمی‌تواند درباره درست یا غلط بودن عقاید و ارزش‌ها داوری کند و به نقد یا اصلاح آن‌ها بپردازد.
(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

-۲۳۰

(پارسا هبیبی)
- نظم اجتماعی در نتیجه قواعدی برقرار می‌شود که ما انسان‌ها برای ما هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم. نظم یعنی قرار گرفتن هر پدیده در جای خود. جای پدیده‌ها را همین قواعد تعیین می‌کنند.
- به گفته گیدنز، گردشگران غربی وقتی نخستین بار از یک کشور مسلمان دیدن می‌کنند از صدای اذان که روزی پنج مرتبه از مناره‌ها به گوش می‌رسد، شگفت‌زده می‌شوند.
(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

-۲۳۱

(آزیتا بیرقی)
عبارت اول: باقی ماندن پیامدهای جهان اجتماعی
عبارت دوم: عدم استفاده از توانمندی‌های آدمی برای آباد کردن این جهان
عبارت سوم: توجه آدمیان به اهداف دنیوی
(جامعه‌شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه‌های ۴۰، ۴۲ و ۴۴)

-۲۳۲

(ارغوان عبدالملکی)
عبارت اول: فرهنگ دنیوی
عبارت دوم: فرهنگ معنوی
عبارت سوم: فرهنگ اساطیری
(جامعه‌شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه ۳۳)

-۲۳۳

(اعظم رهیبی)
فرو ریختن اقتدار کلیسا سبب شد تا در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیا طلب کلیسا، فرصت بروز و ظهور پیدا کنند. این رقیبان به دلیل رویکرد دنیوی خود و برای حذف کلیسا، به جای آن‌که عملکرد آباء کلیسا را مورد انتقاد قرار دهند به تدریج دخالت دین در امور دنیوی را انکار کردند و بدین ترتیب حرکتی دنیوی را آغاز نمودند که حتی به دنبال توجیه دینی و معنوی خود نیز نبود.
در دوران رنسانس رویکرد دنیوی به عالم، در سطح هنر، اقتصاد، سیاست و همچنین در قالب حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی آشکار شد.
(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

(اعظم رهبری)

-۲۳۸

اندیشه سیاسی نوین بر اساس اصالت بخشیدن به انسان دنیوی، خواست و اراده آدمی را مبدأ قانون گذاری می‌داند. لیبرالیسم، اندیشه سیاسی جدیدی است که از این رهگذر شکل می‌گیرد. لیبرالیسم را مباح دانستن همه امور در قیاس با خواست انسان تعریف کرده‌اند. این به معنای آزادی انسان از همه ارزش‌های متعالی است که مستقل از او باشد و به معنای مبدأ بودن آدمی برای همه ارزش‌هایی است که به خواست او شکل می‌گیرد.

حرکت‌های اعتراض‌آمیز رنسانس، به جای بازگشت به سوی حقیقت الهی انسان، به رویگردانی از نگاه معنوی منجر شد. بدین ترتیب به جای حقوق فطری الهی انسان، حقوق طبیعی بشر شکل گرفت.

گسترش تجارت و به دنبال آن رشد صنعت، قشر جدید سرمایه‌داران را به وجود آورد؛ بدین ترتیب، اقتصاد کشاورزی فنودالی به اقتصاد صنعتی سرمایه‌داری متحول شد و روابط ارباب-رعیتی به روابط کارگران و سرمایه‌داران تغییر یافت.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳ و ۵۲ و ۵۳)

(آزیتا پیرقی)

-۲۳۹

عبارت اول و سوم: اومانیزم

عبارت دوم: روشنگری خاص

عبارت چهارم: سکولاریسم

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۳)

(اعظم رهبری)

-۲۴۰

رنسانس به معنای تجدید حیات و تولد دوباره است. هنرمندان دوران رنسانس با بازگشت به هنر یونان، به ابعاد جسمانی و دنیوی انسان اهمیت دادند. در سطح زندگی و عمل، مسیحیان و آباء کلیسا در تعامل با فرهنگ امپراتوری روم، به سوی نوعی دنیاگرایی گام برداشتند. کلیسا در این مقطع، عملکرد دنیوی خود را در پوشش معنوی و دینی توجیه می‌کرد.

انقلاب فرانسه که ریشه در حرکت‌های فرهنگی دوران رنسانس و اندیشه‌های فلسفی روشنگری و تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی دارد از آثار فرهنگ جدید غرب و نخستین انقلاب لیبرال در تاریخ تحولات اجتماعی جهان است.

در رویکرد جدید، علوم تجربی در بین علوم مختلف بیش‌ترین اهمیت را پیدا کردند. فناوری و صنعت، رهاورد این بخش از علوم بود. در قرن هجدهم، انقلاب صنعتی از انگلستان آغاز شد و به تدریج در دیگر کشورهای اروپایی گسترش یافت.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۴۷، ۴۸، ۵۰، ۵۲ و ۵۳)

(اعظم رهبری)

-۲۳۴

آناپتیست‌ها گروهی از پروتستان‌هایی بودند که به مخالفت با جریان‌های دنیاگرایانه پرداختند. این گروه با تحولات اجتماعی بعدی جهان غرب همراهی نکردند. بخشی از آن‌ها که امروز با عنوان آمیش‌ها شناخته می‌شوند از قرن شانزدهم تا امروز، شیوه زندگی خود را تغییر ندادند.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

(آزیتا پیرقی)

-۲۳۵

عبارت اول: ج ← حس‌گرایی و نفی عقل و وحی

عبارت دوم: ب ← بحران معرفت‌شناختی

عبارت سوم: د ← دانش ابزاری

عبارت چهارم: الف ← دنیسم

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

(اعظم رهبری)

-۲۳۶

حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی که با عنوان پروتستان‌تیسیم شناخته می‌شوند در جهت اصلاح دینی پدید آمدند. بخشی از این حرکت‌ها، تنها با قدرت پاپ مخالفت داشتند و با جریان دنیاگرا تقابل نداشتند.

در سطح اندیشه و نظر، مسیحیت آمیخته با رویکردهای اساطیری شد و با قبول تثلیث از ابعاد عقلانی توحید دور ماند.

در دوران رنسانس رویکرد دنیوی به عالم، در سطح هنر، اقتصاد، سیاست و همچنین در قالب حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی آشکار شد.

فرهنگ جدید غرب پس از رنسانس با پیدایش فلسفه‌های روشنگری، شکل گرفت. گسترش تجارت و به دنبال آن رشد صنعت، قشر جدید سرمایه‌داران را به وجود آورد؛ به این ترتیب، اقتصاد کشاورزی فنودالی به اقتصاد صنعتی سرمایه‌داری متحول شد و روابط ارباب-رعیتی به روابط کارگران و سرمایه‌داران تغییر یافت. تحولات یاد شده از نظر زمانی با رنسانس، مطابقت ندارد.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۴۷ تا ۵۱)

(لوازم میرزائی)

-۲۳۷

ساختن جهان اجتماعی جدید، نیازمند پیدایش و گسترش آگاهی و اراده نوین است و ممکن است جهان موجود، اجازه‌ی بسط آن را نیز ندهد. با تغییر جهان اجتماعی موجود و برداشته شدن الزام‌های آن، جهان اجتماعی جدیدی شکل خواهد گرفت و به دنبال آن، الزام‌های دیگری به وجود می‌آید که بر فعالیت اجتماعی اعضای آن تأثیر می‌گذارد.

(پایه‌شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه ۴۰)

فلسفه دوازدهم

-۲۴۱

(موسی اکبری)

- عالم ماده تنها قسمتی از عالم وجود است؛ بنابراین رابطه بین آن‌ها عموم و خصوص مطلق می‌باشد.

- رابطه بین عالم وجود و مابعدالطبیعه، رابطه تباین است؛ چرا که مابعدالطبیعه یک علم است که به مطالعه عالم وجود می‌پردازد.

(فلسفه، کلیات، صفحه ۴)

-۲۴۲

(کنکور سراسری ۹۴)

متفکران مسیحی در آغاز قرون وسطی تنها تاحدودی با افکار افلاطون و نوافلاطونیان آشنایی داشتند و آن‌ها از طریق آثار فیلسوفان اسلامی، علاوه بر کسب شناخت گسترده‌تر از اندیشه‌های ارسطو با ابتکارات فیلسوفان اسلامی، که در راه سازگار کردن اعتقادات دینی با استدلال‌های عقلی گام‌های بلندی برداشته بودند، آشنا شدند.

(فلسفه، کلیات، صفحه ۲۴)

-۲۴۳

(فرهاد علی‌نژاد)

اصل واقعیت مستقل از ذهن به بیان این امر می‌پردازد که حتی اگر انسانی وجود نداشته باشد تا اشیا را درک کند و به وجود آن‌ها آگاه شود، باز هم در جهان واقعیت‌هایی وجود دارد. پس طبق این اصل، ادراک انسان بر وجود اشیا بی‌تأثیر است.

(فلسفه، کلمات مشاء، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

-۲۴۴

(فرهاد علی‌نژاد)

انسان استعداد فکر کردن دارد و مهم‌ترین عاملی که او را در مسیر تفکر می‌اندازد، همانا ادراک قانون کلی علت و معلول است.

(فلسفه، کلمات مشاء، صفحه ۳۶)

-۲۴۵

(طنین زاهدی‌کیا)

علت، آن‌گاه که وجوددهنده و هستی‌بخش است، علت تامه است و علت تامه شرط لازم و کافی برای تحقق معلول است.

هرگاه علت ناقصه موجود نباشد، حتماً معلول نیز وجود پیدا نخواهد کرد.

(فلسفه، کلمات مشاء، صفحه‌های ۴۰ و ۴۱)

-۲۴۶

(فرهاد علی‌نژاد)

متکلمان می‌گویند اگر چیزی حادث نباشد و قدیم باشد، به خالق و علت نیازمند نیست. پس اگر غیر از ذات حق، اشیای دیگری هم قدیم باشند، آن‌ها هم مانند ذات حق واجب‌الوجود خواهند بود. از طرف دیگر براهین واحد بودن واجب‌الوجود، اجازه نمی‌دهند وجود ماسوی را واجب بدانیم. پس بیش از یک قدیم وجود ندارد و هرچه غیر از اوست، حادث و در نتیجه معلول است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این مسئله در آرای حکمای یونان مشاهده نمی‌شود.

گزینه «۲»: نظریه حدوث از جانب متکلمان مطرح شده است.

گزینه «۳»: حکما، نظر متکلمان را در این باره قانع کننده نمی‌دانند.

(فلسفه، کلمات مشاء، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۰)

-۲۴۷

(پارسا هیبوی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: روابط بعد از وجود، قائم به وجود دو طرف است.

گزینه «۲»: در رابطه جاذبه، رابطه اتکا و ... ابتدا باید دو طرف باشند تا رابطه برقرار شود؛ بنابراین روابط این گزینه نیز مربوط به روابط بعد از وجود است.

گزینه «۳»: آنچه علت از معلول طلب می‌کند، هستی‌یابی است.

نکته: معلول قبل از وجود، موجود نیست که طلبی از علتش داشته باشد چون به واسطه علت است که هستی می‌یابد.

(فلسفه، کلمات مشاء، صفحه ۳۷)

-۲۴۸

(موسی اکبری)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این اصل بیان می‌کند از هر علت خاص معلول خاصی پدید می‌آید نه آنکه علت همه معلول‌ها یکی است.

گزینه «۲»: اصل علیت نشان‌دهنده پیوستگی بین موجودات است.

گزینه «۳»: اصل سنخیت و علیت لازم و ملزوم یک‌دیگرند و جدای از هم نمی‌باشند چرا که تصور هیچ رابطه‌ای بدون نظم امکان‌پذیر نیست.

(فلسفه، کلمات مشاء، صفحه‌های ۴۱ و ۴۲)

-۲۴۹

(قارچ از کوشور ۹۲)

دور در هر حال مستلزم تناقض و ممتنع‌الوقوع است؛ زیرا در تحلیل عقلی به تقدم شیء بر نفس خویش می‌انجامد؛ یعنی یک موجود هم علت خودش باشد و هم معلول خود و این غیرممکن است.

توجه: طراح سؤال کنکور علت‌نهایی را خواسته بنابراین به نظر می‌رسد گزینه «۳» صحیح‌تر از دیگر گزینه‌ها است.

(فلسفه، کلمات مشاء، صفحه ۴۴)

-۲۵۰

(فرهاد علی‌نژاد)

اگر زنجیره موجود شود، به ناچار باید موجودی که خود معلول دیگری نباشد (یعنی وجود نامشروط داشته باشد)، در رأس آن قرار گیرد. بنابراین، یک زنجیره علل و معلول‌ها قطعاً باید به یک علت‌العلل ختم شود که در این صورت نامتناهی نخواهد بود.

(فلسفه، کلمات مشاء، صفحه‌های ۴۳ و ۴۴)

منطق و فلسفه یازدهم

-۲۵۱

(طنین زاهری/کیا)

در گزینه ۲ هر دو تعریف ارائه شده «حد ناقص» هستند.

مثلاً: «مقدار پیوسته»: جنس بعید + «سه ضلعی»: فصل ← حد ناقص

گیاه: «جوهر»: جنس بعید + «نامی»: فصل ← حد ناقص

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «انسان»: «جسم نامی»: جنس بعید + «ناطق»: فصل ← حد ناقص

مثلاً: «شکل»: جنس قریب + «سه ضلعی»: فصل ← حد تام

گزینه ۳: «جسم»: «جوهر»: جنس قریب + «رنگ‌پذیر»: عرض خاص ← رسم تام

اسب: «حیوان»: جنس قریب + «شبهه‌کننده»: فصل ← حد تام

گزینه ۴: «انسان»: «جسم»: جنس بعید + «نقاش»: عرض خاص ← رسم ناقص

حیوان: «جسم»: جنس بعید + «حساس»: فصل ← حد ناقص

(منطق، تعریف، صفحه ۲۷)

-۲۵۲

(عمیر ممرئی)

حد ناقص: «حساس» فصل حیوان است.

رسم ناقص: «جوهر» جنس بعید گیاه است.

(منطق، تعریف، صفحه ۲۷)

-۲۵۳

(عمیر ممرئی)

گاهی انسان به جای تعریف یک مفهوم، آن مفهوم را معنی کرده و شرح می‌دهد. این‌ها تعریف حقیقی نیست و در منطق به آن «شرح لفظ» یا «شرح اسم» می‌گویند.

(منطق، تعریف، صفحه ۲۸)

-۲۵۴

(سید علیرضا اهدری)

جسم: «جوهر»: جنس قریب + «دارای ابعاد»: فصل = حد تام

انسان: «حیوان»: جنس قریب + «مهندس»: عرض خاص = رسم تام

نکته: تعریف به حد قوی‌تر از تعریف به رسم است.

در گزینه‌های ۱ و ۲ در تعریف حیوان و اسب از عرض عام استفاده شده است؛ لذا جزء اقسام تعاریف نمی‌باشند.

(منطق، تعریف، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

-۲۵۵

(موسی اکبری)

درک درست قواعد تعریف به ما کمک می‌کند که بتوانیم تعریف منطقی را انجام دهیم و اگر تعریفی به ما عرضه شد، میزان دقت آن را دریابیم.

(منطق، تعریف، صفحه ۲۸)

-۲۵۶

(کنکور سراسری ۹۱)

از سرزمین یونان به‌عنوان «مهد تفکر فلسفی» یاد می‌شود؛ یعنی جایی که فلسفه در آن‌جا رسمیت یافت و «زبان رمز و افسانه در تفسیر جهان جای خود را به زبان تعقل داد و نخستین مجموعه‌ها یا قطعه‌هایی که به زبان فلسفی نگاشته شده‌اند» از یونان باستان به یادگار مانده است اما آن‌چه بیش از هر چیز اندیشمندان نخستین را به خود مشغول می‌داشت، «دگرگونی‌هایی بود که پیوسته در جهان طبیعت رخ می‌داد».

(فلسفه، نخستین فلاسفه یونان، صفحه ۳۴)

-۲۵۷

(موسی اکبری)

نظر گرگیاس نقطه مقابل نظر پروتاگوراس است چرا که پروتاگوراس به حقیقت با جنبه شخصی قائل است، اما گرگیاس وجود حقیقت را به کلی نفی می‌کند.

(فلسفه، نخستین فلاسفه یونان، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

-۲۵۸

(قارچ از کشور ۹۷)

روش سوفسطائیان در تاریخ فلسفه بسیار مؤثر بوده است زیرا آن‌ها بحث‌های استدلالی را گسترش دادند و همین زمینه‌ای فراهم کرد تا فن منطق تکامل پیدا کند.

(فلسفه، نخستین فلاسفه یونان، صفحه ۳۸)

-۲۵۹

(فرهار علی‌نژاد)

طبق نظر سقراط انسان با درست اندیشیدن می‌تواند به حقیقت دست یابد و با تأمل در نفس خویش، می‌تواند گوهر الهی عقل را در وجود خود، کشف کند که با توسل به آن هم می‌تواند به معرفت یقینی دست یابد و هم فضایل اخلاقی را کسب کند.

(فلسفه، نخستین فلاسفه یونان، صفحه ۳۹)

-۲۶۰

(فرهار علی‌نژاد)

شباهت سقراط و پیامبران در روش آن‌ها بود؛ به این صورت که او از خود هیچ نوشته‌ای به یادگار نگذاشت بلکه با سخنان خود، با رفتار و منش اخلاقی خود و با بزرگواری و کرامت روحی خود به ترویج فلسفه پرداخت و زندگی او آینه تفکر معنوی او بود.

(فلسفه، نخستین فلاسفه یونان، صفحه ۳۹)

روان‌شناسی

(نسرین حق پرست)

-۲۶۶

پیدا کردن حرف (O) در مربع‌ها به کارکرد جست‌وجو اشاره دارد که دشواری تکلیف در شکل‌های مذکور، تابع تعداد عوامل انحرافی می‌باشد.

(روان‌شناسی، احساس توفه ادراک، صفحه‌های ۷۸ و ۷۹)

(موسا عفتی)

-۲۶۷

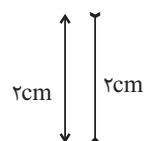
وقتی موضوع مورد توجه همیشه به صورت یکنواخت (ثابت) ارائه شود، فرد به آن موضوع عادت می‌کند؛ در نتیجه ابعاد جدید آن را در نمی‌یابد.

(روان‌شناسی، احساس توفه ادراک، صفحه ۷۶)

(فرهار علی نژاد)

-۲۶۸

شکل روبه‌رو نشان‌دهنده این خطای ادراکی است:
 (خط سمت راست بلندتر به نظر می‌آید.)

(روان‌شناسی، احساس توفه ادراک، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

(فرهار علی نژاد)

-۲۶۹

اصل مشابهت به بیان این نکته می‌پردازد که ما معمولاً تمایل داریم اشیاء را بر اساس شباهت آن‌ها در یک مقوله طبقه‌بندی کنیم. در شکل گزینه «۲» مثلث‌ها با هم و دایره‌ها با هم ادراک می‌شوند.

(روان‌شناسی، احساس توفه ادراک، صفحه ۸۴)

(نسرین حق پرست)

-۲۷۰

هر چهار نفر بو را احساس می‌کنند، فرد «الف» و «ب» و «ج» به آن توجه می‌کنند و تنها فرد «ج» که در نتیجه تعبیر و تفسیر محرک درصدد رفع آن برمی‌آید، مسئله را ادراک نموده است.

(روان‌شناسی، احساس توفه ادراک، صفحه‌های ۶۹ و ۷۰)

-۲۶۱

(امیر کریمی)

انگیزندگی ذهنی از عوامل ایجاد تمرکز است. تغذیه مناسب، تأمین نیازهای زیستی، ایجاد هدف و اهمیت‌دهی به آن از عوامل مؤثر بر ایجاد انگیزندگی ذهنی و در نتیجه تمرکز است.

آشنایی نسبی با محرک و موضوع مورد توجه از عوامل خوگیری و مانع تمرکز است.

(روان‌شناسی، احساس توفه ادراک، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

-۲۶۲

(مهدا بر ابراهیم مازنی)

وجود عناصر زیباشناختی متن مانند تنوع رنگی و تصویری، از جمله راهکارهای تغییر درونی محرک‌ها و به دنبال آن ایجاد تمرکز است.

(روان‌شناسی، احساس توفه ادراک، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

-۲۶۳

(فرهار علی نژاد)

آزمودنی ۳۴ بار دیدن محرک را اعلام کرده است؛ از این ۳۴ مرتبه، ۸ مرتبه هشدار کاذب بوده است، یعنی محرک وجود نداشته ولی آزمودنی ادراک آن را اعلام کرده است؛ پس تعداد تصمیم‌های درست آزمودنی برابر است با: $(۳۴ - ۸ = ۲۶)$ در نتیجه ۴ مورد از محرک‌ها تشخیص داده نشده‌اند.

(روان‌شناسی، احساس توفه ادراک، صفحه ۷۷)

-۲۶۴

(مهدا بر ابراهیم مازنی)

توجه با تمرکز متفاوت است. اگر توجه مداوم و پایدار باشد در آن صورت با تمرکز مواجه هستیم. در این پدیده، دانشجویان به دلیل عدم پایداری در گوش دادن به صحبت‌های استاد در تمرکز دچار مشکل شده‌اند.

(روان‌شناسی، احساس توفه ادراک، صفحه ۷۳)

-۲۶۵

(زهره جمالی)

- به توانایی فرد برای یافتن محرک هدف در یک دوره زمانی طولانی، گوش‌به‌زنگی می‌گویند.

- در کارکرد گوش‌به‌زنگی بعد از مدت زمان طولانی، خستگی رخ می‌دهد.

(روان‌شناسی، احساس توفه ادراک، صفحه ۷۸)